

ESMASPÄEV, 8. VEEBRUAR 2010

ISTUNGI JUHATAJA: Jerzy BUZEK

president

(Istung algas kell 17.05)

1. Istungjärgu jätkamine

President. – Kuulutan neljapäeval, 21. jaanuaril 2008 katkestatud istungjärgu jätkunuks.

2. Presidentuuri avaldused

President. – Pean teile sügava kurbusega teatama Juarez Boali, Euroopa Liidu Haiti delegatsiooni asejuhi, traagilisest surmast. Juarez Boal töötas Euroopa Parlamendis kuni 2002. aastani. Ta suri 12. jaanuaril Haitit tabanud traagilises maavärinas. Maavärina ohvrite koguarv võib ulatuda kuni 200 000 inimeseni. Mäletate, et viimase istungjärgu ajal kuu aja eest pidasime minut vaikust kõikide nende mälestuseks, kes maavärinas surid. Siis me ei teadnud, ei olnud kindlad, et nende hulgas on Euroopa Parlamendi ja Euroopa Liidu tööga niivõrd tihedalt seotud inimene – Juarez Boal.

Eile peeti Ukrainas presidendivalimiste teine voor. Hääletustulemuste ametlikku kinnitust oodates sooviksin õnnitleda Ukraina rahvast vabade ja läbinähtavate valimiste korraldamise eest! Just seda ütlevad teated Ukrainast. Ma pole veel ametlikku sõnumit saanud, ent valimisi vaadeldes Euroopa Parlamendi kaasliikmete avaldustes öeldakse, et kui välja arvata teatud arv kaebusi ja kindlaid valimikeeskirjade rikkumisi, oli kõikide valimistega seotute absoluutse enamuse tegevus korraga vastavuses ning vastas demokraatlike valimiste standarditele. Tegemist on Ukraina jaoks väga suure saavutusega. Mäletame, et viis aastat tagasi oli täiesti teistmoodi. Täna on meie soov Ukrainale, et demokraatlikult ja rahumeelselt valitud president tegutseks riigi hüvanguks. Samuti tahame luua Ukrainaga parimad võimalikud suhted. Viimaste aastate kõrgest ebastabiilsuse astmest hoolimata on näha, et demokraatial on Ukrainas kindel alus.

Sooviksin samuti kasutada seda võimalust kutsuda kõiki Ukraina poliitilisi jõude üles ületama erimeelsusi ja alustama koostööd sotsiaalsete ja majandusreformide ning lisaks ka kohtu- ja põhiseadusreformidega ja jätkama oma Euroopa tegevuskava. Ütlen seda veel kord: Euroopa Liit tahab väga Ukrainaga häid, sõbralikke suhteid. See puudutab nii tulevast valitsust kui ka opositsiooni. Loodame ja eeldame, et Ukraina töötab sellega koos. Jagame antud väljakutset ja vastutust. Kolmapäeval toimub arutelu valimistjärgse olukorra üle Ukrainas. Kuulame kaasp Parlamendiliikmete raporteid. Euroopa Parlamendi valimiste vaatlemise missiooni esimees oli Paweł Kowal. Nad olid kohapeal ja vaatlesid pühapäevast hääletamist ning jagab meile selle kohta teavet.

Uue Euroopa Komisjoni kinnitamise hääletus toimub homme. Sellest tuleb selle parlamendi ametiaja üks olulisimaid hetki. Väljendame oma kodanike nimel tahet demokraatlikul hääletusel ning seega on homme väga oluline päev.

Homse istungjärgu jooksul hääletame samuti Euroopa Parlamendi ja komisjoni suhteid käsitleva raamkokkuleppe resolutsiooni üle. Antud leppe tekst on teile kättesaadavaks tehtud. Tegemist on väga olulise õigusaktiga, mis määrab, kuidas mõlemad institutsioonid järgmisel parlamendi ametiajal koostööd teevad.

Kolmapäeval peame järjekordse olulise arutelu ELi ja Ameerika Ühendriikide lepingu üle, mis käsitleb rahaülekannetega seotud andmete töötlemist ja edastamist EList USAsse terroristide rahastamise jälgimisprogrammi raames. Antud arutelu juhatan ise. Euroopa Parlament peab erakordselt oluliseks tagada isikuandmete kaitse õige tase. Meid valisid kodanikud otse ning meil on vastutus nende ees, kuid teisest küljest mõistame SWIFT-lepingu olulisust. Antud prioriteete peaks antud olulist ja suure vastutusega otsust tehes arvesse võtma kõik selle täiskogu liikmed. Hääletus toimub neljapäeval. Hääletuse ajal ei ole mul võimalik kohal olla, kuna osalen Brüsselis Euroopa Ülemkogul.

Sooviksin teid veel millestki teavitada.

Minust paremal istuv härrasmees (*David Harley*) alustab pärast 35 Euroopa Parlamendis oldud aastat oma viimast osaistungjärku.

(Aplaus)

Pensionisüsteem toimib, kuid mõnikord see meile eriti ei meeldi, sest kaotame niivõrd vastutustundliku kolleegi, kes on aidanud meil Euroopa Parlamendis palju tõhusamad olla – kaotame teid, David Harley.

Parimat teile tulevasteks aastateks! Loodan, et aeg-ajalt meie osaistungjärgudel kohal viibite, et näha, kuidas meie töö läheb ja anda meile tulevikus võib-olla ka nõu. Veel kord suur tänu!

(Aplaus)

3. Eelmise istungi protokollki kinnitamine (vt protokoll)

4. Parlamendi komisjonide koosseis (vt protokoll)

5. Kehtetud kirjalikud deklaratsioonid (vt protokoll)

6. Petitsioonid (vt protokoll)

7. Suuliselt vastatavad küsimused ja kirjalikud deklaratsiooni (esitamine) (vt protokoll)

8. Nõukogu edastatud kokkulepete tekstid (vt protokoll)

9. Parlamendi seisukohtade ja resolutsioonide vastuvõtmisele järgnev tegevus (vt protokoll)

10. Teatud dokumente puudutavad otsused (vt protokoll)

11. Esitatud dokumendid (vt protokoll)

12. Tööplaan

President. – Neljapäeval, 4. veebruaril 2010 esimeeste konverentsil koostatud lõplik päevakorra projekt on vastavalt kodukorra artiklile 137 edastatud. Tehtud on ettepanekud järgmisteks muudatusteks:

Esmaspäev

Muudatusi pole.

Teisipäev

Euroopa Rahvapartei (kristlike demokraatide) fraktsioon on esitanud taotluse lisada päevakorda nõukogu ja komisjoni avaldused euroala riikide raskete rahalise ja majandusliku olukorra kohta. See puudutab finantsraskustes liikmesriike.

Corien Wortmann-Kool, *fraktsiooni PPE nimel.* – (NL) On oluline, et praegune täiskogu arutaks euroala viimaseid arenguid ning samuti meetmeid, mida Euroopa Komisjon rakendab ohutsoonis asuvate euroala riikide suhtes.

Oleme viimastel nädalatel näinud, et antud arengutel on olnud väga suur mõju euro vahetuskursile ning need on ka viinud tormidele finantsurgudel. Seetõttu sooviksime enne neljapäevast mitteametlikku tippkohtumist näha nõukogu ja komisjoni avaldust mitte ainult juba väljapakutud kavade, vaid ka meetmete osas, mida veel võimalik kiiresti euro vastu usalduse taastamiseks rakendada saaks.

Hannes Swoboda, *fraktsiooni S&D nimel.* – (DE) Austatud president! Sooviksin antud ettepanekut kategooriliselt toetata. On oluline, et arutaksime antud küsimust ja võtaksime käsile fundamentaalsed probleemid, sattumata parteipoliitilisse nääklusse selle üle, kes kriisis süüdi on.

Mul on kaks taotlust. Esiteks on mu kaasparlamendiliikmed Euroopa Rahvapartei (kristlike demokraatide) fraktsioonist ühel meelel, et peaksime pealkirja lisama sotsiaalse mõju tegemaks selgeks, et siin on kaalul just kriisi sotsiaalne mõju antud riikides.

Teiseks soovime samuti komisjoniga rääkida, kuid tahame seda arutada komisjoni liikmetega, kes tulevikus antud küsimuse eest vastutavad. Kuna uus komisjon ei ole veel ametisse asunud, peaksime paluma komisjoni presidendil taolises arutelus ise osaleda või saata keegi, kes uues komisjonis koha saab, nagu Joaquín Almunia või Olli Rehn. Antud raskes ja olulises arutelus oleks mõistlik, et meil oleks dialoogipartner, kes hiljem komisjonis sama vastutust täidaks.

President. – Kui antud taotlusega nõustume ja lisame selle punktina päevakorda, viibivad komisjoni esindajad kohal. Räägin sellest José Manuel Barrosoga. Kas keegi soovib taotluse vastu sõna võtta? Ma ei näe kedagi. Järgmisena toimub hääletus. Kes on antud taotluse poolt?

Corien Wortmann-Kool, *fraktsiooni PPE nimel.* – (NL) Sooviksin ühemõtteliselt Hannes Swoboda ettepanekut toetada. Mõistagi on asi kõikides tagajärgedes, sealhulgas sotsiaalsetes.

(Parlament nõustus taotlusega)

Kolmapäev

Euroopa Rahvapartei (kristlike demokraatide) fraktsioon on esitanud taotluse pidada Horvaatia, endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi ja Türgi 2009. aasta eduaruannete kolm arutelu ühendatud aruteluna.

Ioannis Kasoulides, *fraktsiooni PPE nimel.* – Austatud president! Tõepoolest, tegemist on kolme väliskomisjoni vastuvõetud resolutsiooniga, kus vaadatakse läbi komisjoni eduaruannet laienemise kohta.

Seetõttu võib neid koos käsitleda, läbi vaadata ja arutada.

(Parlament nõustus taotlusega)

Kolmapäev

Vaba ja Demokraatliku Euroopa fraktsioon on esitanud taotluse lisada päevakorda suuline küsimus komisjonile välismaiste kinnistuomanike kohta Hispaanias.

Marta Andreasen, *fraktsiooni EFD nimel.* – Austatud president! Tean, et teil oli läinud nädalasel esimeeste konverentsil ülekoormatud päevakord ning ei olnud eriti aega arutada selle punkti lisamist päevakorda, ent jaanuari täiskogul – nagu kõik nägite – väljendasid eri fraktsioonide liikmed muret välismaalaste Hispaanias asuvate kinnistutega seotud kuritarvitamiste küsimuses tõstatatud punktide osas. Kolmapäeva õhtul on võimalus komisjonil vastus anda.

Seetõttu kutsun kolleege ettepanekut toetama! Vaba ja Demokraatliku Euroopa fraktsioon, kutsuksin teid korraldama nimelist hääletust! Kui enamik on ettepaneku poolt, sooviksin arutelu resolutsiooniga lõpetamiseks välja pakkuda teise nimelise hääletuse.

Gerard Batten (EFD). – Austatud president! Sooviksin võtta sõna Marta Andreaseni ettepaneku poolt, sest paljud meie valijatest kirjutavad meile selle probleemi teemalisi kirju ning minu arvates peaks parlamendis seda arutama.

Guy Verhofstadt, *fraktsiooni ALDE nimel.* – (FR) Austatud president! Märkisin vaid, et küsimuse tõstatamiseks kasutab Euroopa Parlamenti üks fraktsioon, kes on vägagi Euroopa-vastane. Tegemist on tervitatava arenguga, ent olen sellegipoolest vastu, austatud president.

(Aplaus)

(Parlament lükkas taotluse tagasi)

Gerard Batten (EFD). – Austatud president! Kui tohin, võtaksin sõna istungikorra osas. Mu kolleeg seal (*Guy Verhofstadt*) nimetas meid Euroopa-vastasteks. See ei ole tõsi; oleme Euroopa Liidu vastu.

President. – See ei puudutanud istungi läbiviimise korda. Palun ärge kommenteerige asja sisu, kui päevakorda määrame ning taolisteks asjadeks aega pole.

Neljapäev

Euroopa Ühendatud Vasakpoolsete / Põhjamaade Roheliste Vasakpoolsete liitfraktsioon on esitanud taotluse inimõiguste rikkumiste, demokraatia ja õigusriigi arutelu osas. Fraktsioon teeb ettepaneku asendada Madagaskarit puudutav arutelu surmanuhtluse, konkreetselt Mumia Abu-Jamali juhtumi aruteluga.

Sabine Lösing, fraktsiooni GUE/NGL nimel. – (DE) Austatud president! Meie arvates ei ole Madagaskarit puudutav päevakorrapunkt täna eriti oluline. Seetõttu palume, et seda ajalõiku kasutataks Mumia Abu-Jamal, afroameerika ajakirjaniku juhtumi arutamiseks, kes mõisteti 1982. aastal süüdi politseiniku mõrvas pärast kaudsetele tõenditele tuginenud kohtuprotsessi.

Mumia Abu-Jamal on surma mõistetud ning oodanud surmamõistetute kambris 30 aastat. Siiani pole leitud antud mõrvaga seotud sündmustele rahuldavat selgitust ning tõendeid ei ole tegelikult kunagi nõuetekohaselt uuritud. Igatahes kujutab surmanuhtlus üht meile teada olevat selgeimat inimõiguste rikkumist. Ehkki antud kohtuprotsessis oleks saanud asendada surmanuhtluse eluaegse vangistusega, lükkas prokurör selle võimaluse jaanuari lõpus tagasi. Abu-Jamal on nüüd rohkem ohus kui kunagi varem. Sooviksime, et antud asja täiskogu istungil arutataks, nii et saaksime otsustada, mida saame ette võtta tagamaks, et surmanuhtlus peatataks ning Mumia Abu-Jamalile antaks võimalus õiglasel kohtuprotsessis oma süütust tõestada.

Véronique De Keyser, fraktsiooni S&D nimel. – (FR) Austatud president! Ma ei eita, et Mumia Abu-Jamali olukord on kriitiline ning kahtlemata väärib juhtum kuulamist. Ent Madagaskari olukord on täielik kaos. Terve riik kannatab üleminekurežiimi käes, mis seati sisse ebaseaduslikult ning mis viib selle riigi anarhiani.

On väga raske teile öelda, et üks on teisest parem. Minu arvates suudame Madagaskari päästa. Austatud president! Võite teha veel kord avaldusi Ameerika Ühendriikidele ja paluda surmanuhtluse peatamist. See ei ole esimene kord ja kahjuks kardan, et ka mitte viimane. Igatahes keeldun oma fraktsiooni nimel tagasi võtmast resolutsiooni, mille oleme koostanud Madagaskari teemal, kus on tõeline oht tervele elanikkonnale.

President. – Teie ettepanekule vastavalt analüüsin probleemi põhjalikult ja teen selle kohta avalduse.

(Parlament lükkas taotluse tagasi)

(Tööplaani võeti vastu)⁽¹⁾

13. Üheminutilised sõnavõttud poliitiliselt olulistel teemadel

resident. – Järgmine päevakorrapunkt on üheminutilised sõnavõttud poliitiliselt olulistel teemadel.

Elena Oana Antonescu (PPE). – (RO) Rumeenia valitsus vaatab läbi võimalust lisada kiirtoidumaks, lootuses, et see vähendaks järjepidevalt kodanike, eriti laste ja noorte, arvu, kes otsustavad seda liiki toidu kasuks, millel on inimorganismile keskpikas ja pikas perspektiivis äärmiselt kahjulik mõju.

Kriisi ajal võivad maksud näida viimistletud lahendusena, ent kui taoline meede korralikult rakendatakse, võib selle mõju ulatuda maksuasjadest kaugemale haridusse. See võimaldab üha suuremal arvul inimestel selgeks saada, et tervise eest hoolitsemine algab toidusedelist. Antud maksudest tekkivad vahendid tuleks eraldada ainuüksi kavadele, mille eesmärk on üldsuse teavitamine koostisainetest ja ainetest, mis neile kahjulikud võivad olla.

Rasvumisest põhjustatud haigused kalduvad seadma liikmesriikide tervishoiusüsteemidele üha kasvavat koormat ning rasvumise ja kiirtoidu side on hästi dokumenteeritud. Tervisliku toitumise propageerimine peaks saama viivitamata Euroopa Liidu peamiseks poliitikaks. Euroopa kava, kus kasutatakse mitme liikmesriigi väljatöötatud algatusi, oleks tervitatav ja äärmiselt kasulik. See aitaks muuta põhitoidusedeli Euroopa Liidus tervislikumaks.

Jarosław Kalinowski (PPE). – (PL) Austatud president! Sooviksin rääkida toorainete varu kindlusest, mida Euroopa Liidu põllumajandusettevõtjad ja ettevõtjad tootmiseks vajavad ja mida vajavad ka loomatoitude ja toidu tootjad. Üheks Euroopa tarneahela peamistest probleemidest ja ohtudest on väljakujunenud, vastuvõetavate, väga madala esinemissagedusega geneetiliselt muundatud organismide sortide puudumine, mida pole veel Euroopa Liidus heaks kiidetud. Uusimate uuringute andmetel viljeletakse maailmas 2015. aastaks ligikaudu 120 uut geneetiliselt muundatud organismide liiki. Lahenduse puudumine viib loomatoitude ja toidu hindade tõusule ja võib selle tulemusena viia paljude Euroopa põllumajandusettevõtjate

(1) Tööplaani muud muudatused: vt protokoll

kõrvalejäämiseni turult. Värskeimaks näiteks on olukord eelmise aasta juulis, kui sojavarudest leiti jälgedena geneetiliselt muundatud sorte. Sellel oli märkimisväärne mõju tervele toidu- ja loomatoiduahelale, kuna Euroopa ei suuda sisetootmisega oma vajadusi rahuldada ning on sunnitud iga aasta importima 14 miljonit tonni sojaube.

Ádám Kósa (PPE). – (HU) Sooviksin paluda presidendil või parlamendi presidentuuril Euroopa Komisjonile edasi anda, et oma töö käigus esitaksin kirjalikult kuuekuulise perioodi jooksul kaks päringut. Esimesel juhul sain vastuse tõsise viibimise järel ja oma teisele, 30. novembril esitatud päringule pole ma ikka veel vastust saanud. Minu arvates on oluline, et ELi institutsioonide vahel oleks piisav side ja dialoog. Palun andke see edasi tagamaks, et mu tööd ei takistataks ning et saaksin soovitud vastused.

Csaba Sándor Tabajdi (S&D). – (HU) Austatud president! Volinik, on väga hea, et Euroopa Liidul on nii-öelda nagu välisminister Cathy Ashton isikus. Oma kuulamise ajal ütles ta ühe lause Hiina kohta, mille üleilmset olulisust me siin rõhutada ei tarvitse. Hämmastav on, et mitte ükski Hiina kohta küsimuste esitamise õigusega parlamendiliige ei võtnud sõna, ehkki EL oli hiljuti saanud kõrvakiilu Kopenhaageni kliimatippkohtumisel, kus Hiina ja USA meie selja taga kokku leppisid. Võrdselt hämmastav on, et Euroopa Ülemkogu ei ole kunagi oma olemasolu jooksul ELi ja Hiina suhet arutanud. Seetõttu palun presidendil kutsuda Euroopa Ülemkogu üles lülitama tegevuskavva ELi ja Hiina strateegiline suhe, samas kui tulevikus peaks parlament antud küsimusega tegelema, nagu oleks Hiina olulisusele kohane.

George Sabin Cutaş (S&D). – (RO) Euroopa Komisjoni esiprioriteediks peab olema liikmesriikide majanduslike erinevuste vähendamine tiheda koostöö rajamise kaudu maksu- ja rahanduspoliitilisel tasandil.

Antud koostöövalmidus on olnud ilmne kohe majanduskriisi algusest peale ning on absoluutselt vajalik, et see jätkuks. Samas kui asi on seotud koordineerimisega maksude tasandil, tuleb võtta arvesse asjaolu, et Euroopa Liitu kuuluvad riigid, mille majandused on erisuguse struktuuriga. Tegelikult on teatavate liikmesriikide majandustele iseloomulikud suuremad tsüklilised liikumised, kuna nõuavad kõrgel tasandil riiklikke investeeringuid ja nende kasvupotentsiaal ületab ELi väljakujunenud majanduste oma.

Stabiilsuse ja kasvu pakt ning praegune euroalaga liitumise kord peaksid seetõttu sisaldama paindlikkusepunkte, mis lubaksid analüüsida riiklikke kulutusi terve majandustsükli jooksul, nii et liikmesriigid saaksid investeerida, kui see vajalikuks muutub. See võiks tagada, et iga liikmesriik areneks oma majanduse faasile vastavalt.

Anni Podimata (S&D). – (EL) Austatud president! Oleme viimastel päevadel olnud pretsedenditu ja koordineeritud rünnaku tunnistajaks euroala liikmesriikide majandusele, kusjuures riigi võlakirjade puhul on teatud riikides, nagu Kreeka, Portugal ja Hispaania, levik olnud pretsedenditu.

Selge on, et antud riike kasutatakse hoobi andmiseks üleüldiselt euroala ühtekuuluvusele ja konkreetset eurole. Samad mehhanismid, mis tekitasid üleilmse krediidikriisi, spekulatsioonid nüüd häbematu suurimate finantsprobleemidega silmitsi olevate riikide arvel.

Seetõttu ei saagi Euroopa jaoks olla tegemist pelgalt puudujäägiga võitlemiseks rakendatavate meetmete hindamise küsimusega. Tegelik küsimus peab olema: kas kavatseme Euroopa tasandil kasutusele võtta solidaarsusmeetmeid euroala ja euro kaitsmisega ja kas me otsustame lõpuks kasutusele võtta poliitikad, mis teenivad majanduslikku, mitte pelgalt rahalist ühtekuuluvust?

Carl Haglund (ALDE). – (SV) Austatud president! Selle aasta algusest seab ELi väävlidirektiiv sadamates peatuvatel ja siseveeteedel liikuvatel alustel kütuse väävlisisalduse piiriks 0,1%. Keskkonnakaitse seisukohast on tegemist hea asjaga. Oluline on, et eriti ka laevandus keskkonnasõbralikumaks muutuks.

Hetkel kasutab enamik mereliikluses reisijateveoaluseid ja prahilaevu rasket kütteõli. Läänemerel oleme kasutanud seda, mida tuntakse madala väävlisisaldusega raske kütteõlina, kus väävlisisaldus on 0,5%, juba aastaid keskkonnakaitse eesmärgil. Merel ei loeta madalat väävlisisaldust keskkonda ohustavaks probleemiks, sest põhieesmärk on olnud linnasaaste vähendamine. Seetõttu on see jooneks, mida minu arvates EL antud küsimuses ajama peaks – nimelt soodustama madala väävlisisaldusega raske kütteõli kasutamist.

Meie ees seisev väljakutse on, et IMO MARPOLi konventsioon soovib Läänemerel kõikidele alustele piiriks 0,1%, mis jõustuks 2015. aastast – see on midagi, millele oleks Läänemere jaoks laastavad tagajärjed. Seetõttu sooviksin meenutada seda parlamendiliikmetele ning ergutada inimesi mitte ...

(Juhataja katkestas sõnavõtja)

Chris Davies (ALDE). – Austatud president! Mõnikord teevad kolleegid siin parlamendis elu oma sõprade jaoks väga raskeks. Juhatus on soovitanud kulutusi, et võtta parlamenti ja fraktsioonidesse tööle veel 150 inimest, et tulla Lissaboni lepingu nõudmistega toime. See on tohutu kulutuste kasv ajal, kui nii paljud meie kodanikest seisavad silmitsi avalike teenuste kärbeta ja maksutõusudega.

Olen tegelenud kaasotsustamisõiguseaktidega üle 10 aasta. Minu arvates pole meil nii palju personali tarvis. Ma arvan, et saame paigutada personali ümber ja kasutada inimesi tõhusamalt eelarvet suurendamata.

Kõik meist, kes juhivad mõnd volikogu – või töepoolest valitsustki –, teavad, et mõnikord ei saa me üle jõu elada. Meil ei tuleks teha asju, mille eest me aru anda ei saa. Proovikiviks peaks olema alati: kas suudame avalikul koosolekul püsti tõusta ja selgitada, mida oma kodanikele teeme? Minu arvates antud juhul me ei saaks.

Marek Józef Gróbarczyk (ECR). – (PL) Austatud president! Euroopa Liidu energiapoliitika aluseks on gaasivarustuse mitmekesistamine. Enese sõltuvusse seadmine varustamisest ühest suunast häirib pikas perspektiivis tasakaalu mitte ainult energiapoliitika osas, vaid ka majandusteaduse seisukohast. Keegi ei mõista Euroopas seda enam kui endised kommunistlikud riigid, mis on ikka veel Venemaa mõju, tohutu mõju all. Põhja gaasimagistraal paneb mitmekesistamise võimaluse kinni ning piirab võimalust arendada Läänemere sadamaid ja eriti Euroopat gaasiga varustava uut mitmekesistatud allikat, Świnoujście gaasiterminali. Lisaks on gaasimagistraali ehituse ebasoodsal mõjul ökoloogiline tahk. Läänud aasta raport näitab üheselt, et Põhja gaasimagistraalil on negatiivne mõju. Kutsun komisjoni üles antud asja uuesti uurima.

Malika Benarab-Attou (Verts/ALE). – (FR) Austatud president! Tahaksin teada, mis meetmeid Euroopa Liit kasutusele võtab tagamaks, et kõik liikmesriigid austaksid varjupaigaõigust ja Vahemere lõunarannikult saabuvate inimeste inimõigusi.

Paljud neist saabuvad nigelate alustega ning sadu tuhandeid aafriklasti upub kellegi protestimata. Kas nõukogu ja komisjon on tegelikult tundlikud antud küsimuste suhtes, mis kuuluvad nii inimõiguste kui ka humanitaarabi rubriikide alla?

Miguel Angel Moratinose avaldused julgeolekulähenemise tugevdamise ja Frontexile eraldatud täiendavate ressursside kohta, mille üle hiljuti nõukogus otsustati, selles suhtes mulle kindlust ei anna.

Kallid kolleegid! Meie asi on tegutseda ja teha meie teod väärtustele vastavaks. See on pakiline, sest elud on ohus.

Bairbre de Brún (GUE/NGL). – (GA) Austatud president! Paaril viimasel nädalal on Põhja-Iirimaa rahuprotsessi värskeima faasi raames käinud läbirääkimised. Antud kõnelustes osalesid erakonnad ning Suurbritannia ja Iirimaa valitsused. Nad olid kohal konkreetselt selleks, et tagada poliitsetöö volituste üleminek Westminsteri parlamendilt Londonis assambleele Belfastis. Samuti arutasid nad muid tähtsamaid küsimusi.

Olen rõõmus, et nimetatud kõnelused on lõpuks lõppenud poolte sõlmitud kokkuleppega, ning olen kindel, et edasiminekut tervitab ka Euroopa Parlament. Loodan, et saame nüüd tegelda teiste kohustustega, mis on seni lahendamata või täitmata. See viib meid lähemale stabiilsetele poliitilistele institutsioonidele, mis tegutsevad võrdsuse, pädevuse jagunemise ja vastastikuse austuse alusel.

Paul Nuttall (EFD). – Austatud president! Taotlesin üheminutist sõnavõttu tõstmaks esile kohutavat mõju, mida prügitünnide kahe nädala tagant toimuv kogumine avaldab kogukondadele minu valimisringkonnas Loode-Inglismaal.

Võtke näiteks mu kodulinn Bootle, kus paljud pered elavad eesaadadeta ja piiratud majataguse ruumiga ridamajades. On pöörane, et neid sunnitakse iga kahe nädala tagant jäätmeid välja panema.

See on põhjutanud loomulikult prügikuhjade tekkimist, sest hoiustamiseks ruumi ei ole. Kui meil on palav suvi, võite olla kindlad, et see viib kahjurite arvu kasvuni, mis omakorda kujutab ohtu rahvatervisele.

Ent miks räägin seda sellele täiskogule? Aga sellepärast, et prügitünnide kahe nädala tagant toimuv kogumine on ELi prügilate direktiivi otsene tulemus, mida siin istungisaalis toetasid Briti leiboristlik partei ja konservatiivid. Mina aga loodan, et suur hulk Briti valijaid seda silmas peavad, kui nad aasta lõpu poole üldvalimistel hääletavad.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Austatud president! Kahe päeva pärast arutame kehaskannerite küsimust. Selle arutelu ajal võtame vaatluse alla lennujaamade julgeoleku küsimuse üldiselt, st meie lähenemise lennujaamade julgeolekule Euroopa Liidus. Euroopa Liit on ikka ja alati olnud tuntud äkiliste õigusaktide

vastuvõtmise poolest, lähtudes väidetavatest või mõnikord tegelikest terrorismiohtudest. See ei paranda aga lennujaamade julgeolekut, vaid tekitab hoopis üha vaevarikkemaid ja naeruväärsemaid meetmeid.

Kui mõtlete näiteks rongijaamade olukorrale, siis on see põhiolemuselt sarnane lennujaamade omaga. Üldiselt ei kasuta rongijaamad turvameetmeid, vähemalt Euroopa riikide vahelise ja riigisisese liikluse puhul. See sunnib küsima, kas lennujaamades ei ole meie mure julgeoleku üle liialdatud. Vohav bürokraatia ja lõputu turvameetmete voog ei aita kaasa julgeolekule, vaid ebamugavusele lennureisijate jaoks.

Krzysztof Lisek (PPE). – (PL) Austatud president! Nagu ütlesite, hääletame uue Euroopa Komisjoni ametisse nimetamise üle. Tegemist on, nagu ütlesite, tõepoolest väga olulise hetkega, hetkega, mis on seotud paljude – mitte ainult Euroopa Parlamendi liikmete ja Euroopa valitsuste, vaid peaaesjalikult Euroopa Liidu kodanike – lootustega. Antud kontekstis on erilise tähtsusega Euroopa Liidu ühise välispoliitika loomine, mille võrra paruness Ashtonile vastu vaatav väljakutse veelgi suurem on.

On kaks uut väljakutset. Esimene, millest rääkisite, austatud president, on Ukraina. Valimiste tulemustest hoolimata on meil tarvis sõnastada ja järjekindlalt rakendada Ukraina suhtes uut poliitikat, Euroopa Liidu poliitikat, et teha selle riigi jaoks võimalikuks tulevikus Euroopa Liidu liikmesriigiks saamine. Ent teine asi on Valgevene. Sooviksin teatada, et kahjuks pandi mitu tundi tagasi Venemaal toime järjekordne inimõiguste rikkumine. Valgevene politsei on sisenenud Iwieniecis Poola Majja, takistades Valgevene Poolakate Liidu tegevust.

Gabriel Mato Adrover (PPE). – (ES) Austatud president! Läänud detsembris sõlmis Euroopa Liitu Maroko Kuningriigiga leppe põllumajandustoodetega kauplemise liberaliseerimiseks. Kahjuks on meil ainuke teave antud leppe sisu kohta see, mida killu haaval meediast kogutud on.

Nimetatud teave viitab Euroopa Liitu imporditavate tomatite kvoodi tõusule, mida me kategooriliselt ei aktsepteeri, kuna Maroko Kuningriik on korduvalt jätnud täitmata oma kohustusi Euroopa Liidu ees. Euroopa Komisjon keeldub antud olukorra olemasolu tunnistamast, ehkki OLAF ise on seda teinud.

Me ei saa lubada komisjonil jätkuvalt läbi sõrmede vaadata, jättes tähele panemata tootjate vajadusi Kanaari saartel, Andalusias, Murcias ja Alicantes. Seetõttu kutsume tungivalt üles leppeist kinni pidama ja pöörama enam tähelepanu taimetervise kontrollile! Lisaks tuleks muuta paindlikumaks Maroko eksportide ajakava, lubades ekspordil jaotuda üle terve aasta.

Paulo Rangel (PPE). – (PT) Austatud president! Sooviksin kasutada seda võimalust, et mõista hukka hetkel Portugalis toimuv, kus on selge, et meedia on toonud päevavalgele kava võtta võim ajalehtede, telekanalite ja raadiojaamade üle, mis ohustaks sõnavabadust. Just sellel nädal tsenseeriti ka väga tuntud ajakirjaniku Mário Crespo kirjutatud ajaleheveergu peaministri – või ilmselt peaministri – suunistel.

Antud kontekstis peab nüüd peaminister José Sócrates pakkuma Portugali ajalehele O País sisulise selgituse ja selgitama, et ta ei hoia oma võimu all ega kärbi ja tsenseeri sõnavabadust Portugalis.

Nõnda toimides pole Portugal enam riik, kus valitseb õigusriik, vaid riik, kus valitseb formaalne õigus, kus peaminister piirdub formaalsuste, menetluste ja bürokraatliku asjaajamisega ega taha pakkuda sisulisi selgitusi.

Tahame, et Portugal oleks riik, kus valitseb materiaalsoigus!

Véronique De Keyser (S&D). – (FR) Austatud president! 27. aprillil kell kaks öösel kärgatas Liège'i ajaloolises keskuses gaasiplahvatus. Olin sündmuskohal kolleegidega linnavolikogust ning jäime ainult imekombel ellu. Ent 14 inimest kaotas plahvatuses elu. On tosinaid haavatuid ja 500 ümberasustatud isikut.

Sooviksin siinkohal avaldada lugupidamist mitte ainult ohvritele ja nende peredele, vaid ka tuletõrjujate ja kõikide päästjate erakordsele vaprusele. Soovin teile selles suhtes meenutada, et terves Euroopa Liidus ei ole ühtki tuletõrjujate seadusmäärust ning nii minu riigis kui ka mujal ei loeta tuletõrjet ikka veel ohtlikuks kutsealaks. Palun tuletõrjujate Euroopa seadusmäärust, sest paljudes olukordades on teil tarvis osutada piiriülest abi.

President. – Täna väga avalduse ja tähelepanu juhtimise eest tragöödiaks, mis meile nii lähedal, nimelt Belgias, toimus! Tegemist on tõepoolest traagilise juhtumiga. Täna teid väga! Sooviksin avaldada sügavat kaastunnet kõikidele tragöödia tagajärjel kannatanutele ja lisaks ka nende peredele.

Rosario Crocetta (S&D). – (IT) Austatud president, kallid kolleegid! Minu sõnavõtu otstarbeks on juhtida tähelepanu paljusid Sitsiilia tööstuskeskusi, eriti FIATi kontserni omanduses olevat autokeskust Termini

Imerese ja ETI kontserni kuuluvat naftakeemiasaaduste keskust Gela, mõjutava deindustrialiseerimise protsessi tõsist. Termini Imereset kahjustab mõnedes ELi riikides valitseva madala palga süsteemist tekkiv konkurents, Gelat aga kahjustab samas konkurents Aasiast.

Liidu ulatuslikes piirkondades toimuvate ränkade deindustrialiseerimise protsesside osas väidaksin, et on tulnud aeg vaadata üle mittesekkumispoliitika, mida Euroopa Komisjoni seni omaks võtnud on, ning hakata käivitama komplekti olulisi, strateegilisi meetmeid Euroopa tööstuse toetamiseks. Antud üleskutse on suunatud peamiselt Euroopa Komisjonile ja Antonio Tajanile, tööstuse ja ettevõtluse volinikule.

Jelko Kacin (ALDE). – (SL) Läänud nädala neljapäeval võttis endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi parlament vastu deklaratsiooni, mis toetab Euroopa Parlamendi resolutsiooni Srebrenica kohta, mis võeti aasta eest vastu valdava enamusega.

Nimetatud resolutsioonis avaldas parlament austust kõikidele ohvritele kõikidel pooltel igas sõjas läinud sajandi viimasel kümnendil, mitte ainult Srebrenica genotsiidi ohvritele. Skopjes asuv parlament on kolmas Lääne-Balkanis, mis resolutsiooni heaks kiitis ja vastu võttis – 70 poolt- ja ainult ühe vastuhäälega. Taoline enamus ja taoline konsensus väärivad austust ja tunnustamist ka sellelt täiskogult.

Ehkki endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik ei olnud antud traagilisse sündmusse kuidagi segatud, kujutab nende kõlav vastus solidaarsusakti ja austust ning imetlustväärivat tsiviliseeritud žesti. Endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi parlamendi otsus väljendab austust kõikidele ohvritele ning saadab sõnumi, et jagame kõik vastutust kõikide Lääne-Balkani riikide parema ja helgema tuleviku eest. Tegemist on sammuga tuleviku suunas, lepituskäega kõikidele naaberriigile ja eeskujuga kõikidele teistele piirkonna riikidele.

Antud resolutsiooni koostamises osalenuna soovin õnnitleda endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi parlamendi liikmeid poliitilise vapruste ja lepituse tehtud panuse eest piirkonnas!

Michail Tremopoulos (Verts/ALE). – (EL) Austatud president! Sooviksin juhtida tähelepanu, et praeguse majanduskriisi ajal, kui osades riikides on majanduslangus, on teisi, nagu näiteks Kreeka, kellel on tarvis lahendada teatud sugude võrdsuse küsimustega seonduvad probleemid, arvestades, et kriis on tabanud rängemini naisi kui mehi.

Viimastel aastatel on tehtud suuri jõupingutusi ja Euroopas on võetud vastu seadusi, mis annavad antud sektorile teatud võimalusi ja konkreetsetid vahendeid. Siiski ei võeta riiklikku õigusse üle meeste ja naiste võrdset kohtlemist käsitlevaid ühenduse direktiive.

Arvestades, et antud jõupingutustele vaatamata on meil tarvis ületada sugudevaheline lõhe, kuna naised teenivad meestest 17% vähem ning puutuvad tööturul kokku rassismi erivormidega, sooviksin rõhutada, et mis tahes kindlustuse või tööjõuküsimustega seonduva määruse või muutusega peavad käima kaasas uued sotsiaalsed infrastruktuurid.

Zbigniew Ziobro (ECR). – (PL) Austatud president! Täna sõnavõtuks antud võimaluse eest, sest sooviksin rääkida olulisest kliimapolitiika kuludega seonduvast asjast.

Euroopa Liit kavandab kliimapolitiikat järjekindlalt. Väga oluline on aga asjaolu, et antud poliitikal on kaalukas mõju liikmesriikide majandustele. Kui võtta arvesse eri liikmesriikide majanduste struktuurierinevusi, muutub üha selgemaks, et konkreetsed liikmesriigid kannavad strateegia rakendamisel väga erinevaid kulusid. Samal ajal on tõsiasi, et uued liikmesriigid täitsid oma Kyoto protokollist tulenevad kohustused kasvuhoonegaaside heitkoguse vähendamiseks varuga. Poola puhul küündis vähendamine peaaegu 30%ni võrreldes nõutud 6%ga, kuid n-ö vana 15 puhul oli vähenemine vaevalt 1%, kuna aga olid võtnud kohustuseks 6% vähenemise. Selles suhtes peab kõik, mida komisjon teeb, arvestama eri liikmesriikide majanduste kohanemise diferentseeritud kulusid – kulusid, mida eri liikmesriigid tänini Kyoto protokollist tulenevalt kasvuhoonegaaside heitkoguse vähendamise eest on kandnud – ja samuti peab lõpetama need muutused, mis võiks liikmesriikide vahelist tasakaalu häirida.

(Juhataja katkestas sõnavõtja)

Joe Higgins (GUE/NGL). – (GA) Austatud president! Iirimaa valitsus hakkab nüüd võtma kuni 21% käibemaksu kohalike ametivõimude osutatud avalike teenuste eest, nagu prügiveedu ja ringlussevõtt. Euroopa Liit sunnib Iirimaa valitsust antud uusi makse rakendama. Nad suurendavad veelgi tavaliste tööinimeste ja vaeste koormat, kes juba maksavad rängalt Iirimaa kapitalistliku kriisi eest. Valitsus kavatseb samuti lisada uued veetasud majaomanikele, mis võivad jääda vahemikku 500–1000 eurot aastas. See kujutaks endast järjekordset jubedat lööki tööinimeste elatusasemele. Lisaks valmistab see ette avalikku ühisveevärki tulevikus

erastamiseks. Hoiatan siinjuures Iirimaa valitsust ja Euroopa Komisjoni, kes on tasude ja erastamise poolt, et sellega ei nõustuta ning et sellele seistakse vastu tohtu boikoteerimiskampaania ja rohujuure tasandil jõuga. Tegemist on täiendava majanduskoormaga, millega Iirimaa töoinimesed ei nõustu.

Nikolaos Salavrakos (EFD). – (EL) Austatud president! Homme hääletame uue Euroopa Komisjoni üle ning muutume Euroopa Ühendriikideks. Kui antud menetlus on lõppenud, on meil tarvis antud uut liiki valitsemise raames tegelda ühise välispoliitika küsimuse, ühise majanduspoliitika küsimuse, liidu liikmete tihedamate sidemete küsimuse ning Euroopa tuleviku kavandamisega. Tuleviku suhtes tuleb olla äärmiselt ettevaatlik Euroopa laiendamise osas teiste riikidega ning, mis veelgi olulisem, sisserände osas, mis on tohtu probleem Euroopa tuleviku seisukohast ning millega tuleks minu arvates tegeleda, mitte ainult riiklike valtsuste raames, vaid ka Euroopa Liidu ühisest poliitikast lähtuvalt.

Just seetõttu sooviksin kutsuda komisjoni ja täiskogu üles pöörama nimetatud küsimusele erilist tähelepanu.

Louis Bontes (NI). – (NL) Austatud president! Nagu teiegi, külastasin mõni nädal tagasi Auschwitzit ja vaatasin otse näkku seal toimunud õudustele. Kujutlege mu hämmingut, kui mõni päev hiljem Palestiina omavalitsuse ametlikus uudistekanalisis juute jälestusväärsete avaldustega kurjaks vaimuks tehti.

Kokkuvõtvalt: „Juudid on Allahi ja inimkonna vaenlased. Prohvet ütleb: tapke juudid“. Need avaldused on lausa jälestusväärsed ning olen seisukohal, et see ei või jääda tagajärgedeta. Organ, kelle niinimetatud avalik telekanal tsiteerib nn prohvetit, õhutades juutide mõrvale, ei peaks saama juurde sentigi – mitte üht sentigi – arenguvahendeid. Euroopa Parlament peaks seisma vahendite voo äralõikamiseks ning taoliste tavade üle oma jälestust avaldama.

Nuno Teixeira (PPE). – (PT) Austatud president! Ühise kalanduspoliitika reformi käsitlev roheline raamat, mille raportöör oli minu Assooride kolleeg Patrão Neves, pakub ainulaadset võimalust aruteluks valdkonna osas, millel on etendada märkimisväärne roll äärmiste piirkondade kohaliku arengu stabiliseerimisel.

Madeira jälgib toimuva arutelusid erilise huviga ja peab ülioluliseks pakkuda välja, et eristataks väikesemahulise rannapiiriga tegelevaid laevastikke ja suuri laevastikke, kellele peaks kehtima eri kalastusrežiimid. Ülioluline on toetada positiivse diskrimineerimise põhimõtteid, mis läbi juurdepääs eksklusiivses majandustsoonis asuvatele territoriaalvetele piirdub ainult kohalike väikesemahulise rannapiiriga tegelevate laevastikega.

Madeiral on laevastiku kaasajastamise tugi sama eluliselt oluline kui juhtimisstiili kasutuselevõtt, mis tagaks laia valiku liikide kaitse pikas perspektiivis. Just ainult niiviisi õnnestub meil vältida olukordi, mis pole majandusliku, keskkonna- ja sotsiaalse stabiilsuse seisukohast säästvad.

Lõpuks võitleme alalise ja ajakohase toe eest äärmiste piirkondade kalandusele.

Romana Jordan Cizelj (PPE). – (SL) Euroopa on täis vähemusi ning rahvusvähemused esindava neist olulist osa. Kuna põlisrahvaste vähemused esindavad 8% meie elanikkondadest, peame samuti arvesse võtma sisserännanud vähemusi, kes moodustavad täiendavad 6,5%.

Enne kaht viimast laienemise lainet pidid kandidaatriigid näitama vähemuste õigusi puudutavatel kriteeriumidele vastamist. Seevastu nende riikide vähemuste poliitika ja suhe vähemustega, mis tolleks ajaks Euroopa Liidu liikmesuse saavutanud oli, kontrolli alla ei kuulunud. Taoline olukord ei olnud järjekindel.

Viimastel aegadel on tabanud sloveeni rahvusvähemusi Itaalias, Austrias ja Ungari nende huvide rahastamise kärpete tõttu suur surve. Seetõttu kutsun Euroopa poliitiliste otsuste tegijaid üles hakkama Euroopa tasandil tõsiselt tegelema vähemuste küsimustega. Uus Lissaboni leping annab taoliseks tegevuseks aluse. Soovitan tungivalt ka Euroopa Liidul koostada ja esitada kava, kus täpsustatakse tegevuskäiku nende Lissaboni lepingu sätete rakendamise osas, mis vähemusi kaitsevad.

Anna Záborská (PPE). – (SK) Slovakkia ohustab eksitava nimega megakasiino Metropolise ehitus. Pärast seda, kui Sloveenia, Ungari ja Austria keeldusid vajalikke lube väljastamast, pöörduvad asjasse segatud rühmad nüüd Slovakkia poole, et oma äriplaani seal läbi lükata. Bratislavas on parlament avaldanud negatiivset arvamust, ent otsus pole lõplik ja hasartmänguprojekt jätkub.

Arendaja on juba appi võtnud eufemismid ja esitleb projekti mitmeotstarbelise keskusena. Juttu on mänguväljakutest, veepargist ja konverentsikeskusest, ent ei midagi megakasiinost.

Mis tõkkeid saab EL seada ennetamiseks liikmesriikides hasartmänguettevõtteid? Kuidas kaitseb EL haavatavaid rühmi? Ei ole saladuseks, et hasartmängud käivad käsikäes kriminaalsuse, vägivalga,

organiseeritud kuritegevuse, prostitutsiooni ja mitmesuguste muude seonduvate nähtustega. Kutsun kaasparlamendiliikmeid ja ka riiklikke ühendusi üles ühinema Slovakkia kodanike protestiga ning samuti allkirjastama kirjalikku deklaratsiooni ja niiviisi meie protesti toetama.

Daciana Octavia Sârbu (S&D). – (RO) Nimel Roşia Montană on vist üha tuttavam kõla nii Euroopa institutsioonidele kui ka kodanikele. Juttu on ajaloolisi jäänuseid sisaldavast Rumeenia piirkonnast, mis on tõmmanud endale UNESCO tähelepanu ja mida nüüd ähvardab hävimisoht. Tsüaniidide kasutamine kaevandamisel, mis ähvardab objekti terviklikkuse ja varad hävitada, kõrgub ähvardavalt uuesti reaalse perspektiivina.

Viimastel nädalatel on Rumeenia valitsus lubanud arvata, et piirkonna hävingusse võib suhtuda vastuvõetavana, lubades kaevandustegevusel alata. Palun tungivalt Euroopa Parlamendil ja Euroopa Komisjonil kaaluda sekkumist ELi juhtkonna foorumitel, et peatada see, millest saab kahtlemata ökoloogiline ja inimkatastroof.

Derek Vaughan (S&D). – Austatud president! Soovin kõnelda energiapolitikast. Nagu mainis eelmine sõnavõtja, on meie kõigi jaoks tuleviku energiavaru tagamine eluliselt oluline ning probleemi lahendamiseks peame vaatama laia valikut tehnoloogiaid: mitte ainult üht; mitte ainult gaasi. Ilmselgelt on oma roll etendada taastuvenergia, olgu see siis tuul, biomass või loodeteenergia, kuid oma osa peavad etendama ka tuumaenergia ja süsinikdioksiidi kogumine ja säilitamine (CSS).

Tervitan seetõttu Ühendkuningriigi valitsuse hiljutisi algatusi. Nad on hiljuti toonud välja hulga projekte, kus vaadatakse uusi tehnoloogiaid taastuv-, aga ka tuumaenergia ja CSSi seisukohast. Minu arvates tagavad need poliitikad Ühendkuningriigis tulevikuks energiavarustuse ning näeksin selles mudelit ülejäänud Euroopale. Kahtlemata ei saa me minu arvates panustada ainult ühele: meil peab olema lai valik tehnoloogiaid. Soovitaksin siin kolleegidel tungivalt seda tulevikus teha.

Giommaria Uggias (ALDE). – (IT) Austatud president, kallid kolleegid! Pärast üleilmse finantskriisi puhkemist esitles Euroopa Komisjon meedet – täna arutletavat ettepanekut – tugevdada võitlust maksudest kõrvalehoidmisega. See võimaldab tõsta kõikide Euroopa riikide maksusüsteemide läbipaistvust, vahetades varade kohta teavet.

Tegemist on hea meetmega, ent peame ka meeles pidama, et mõne kuu eest kinnitas Itaalia parlamendi enamus heaks maksukilbi, mis varjab maksudest kõrvalehoidjate isikuid ja röövib Euroopa kodanikelt käibemaksutulu.

Samas, kui terve maailm ebaseaduslikkuse pahedega võitleb, solvavad sellele vaatamata osad riiklikud seadused ausate kodanike vääriskust. Just nendel põhjustel oleme koos kaasparlamendiliikmetega fraktsioonidest l'Italia dei Valori ja Partito Democratico esitanud komisjonile kaebuse.

Oleme kuulnud, et ametid võtavad meie kommentaaridega seoses midagi ette. Seetõttu kutsun komisjoni üles olema vapper, aktsepteerima vastustust Itaalia maksukilbi ebaseaduslikkuse tunnistamise eest ja lubama neid summeeritud ühekordseid väljamakseid maksustada.

Marek Henryk Migalski (ECR). – (PL) Austatud president! Sooviksin tõstatada juba mainitud teema, ent kinnitada öeldut. Hetkel, kui siin räägime, teostatakse Valgevenes, Idwienecis, ebaseaduslikku läbiotsimist Poola Majas, ühes Valgevene Poolakate Liidu kontoritest. Tegemist on järjekordse repressiooniaktiga Valgevene poolakate vähemuse vastu. Tean, austatud president, et olete juba isiklikult sekkunud väga kõrgel tasandil Angelika Borysele määratud trahvi asjus, ning sooviksin teid tänada sekkumise eest, sest meil on tõesti kohustus seda organisatsiooni aidata. Samal ajal sooviksin paluda teil, asutatud president, ja komisjonil teha võimalikult kiiresti avaldusi, et sekkuda inimõiguste rikkumiste – poolakate õiguste rikkumiste – asjus Valgevenes, kuid ütlen seda peamiselt kodanikuõiguste – inimõiguste – rikkumiste, teisisõnu asja kontekstis, mis meile Euroopa Parlamendina oluline peaks olema.

João Ferreira (GUE/NGL). – (PT) Austatud president! Viimase paari nädala jooksul oleme olnud tunnistajaks reetliku ideoloogilise kampaania intensiivistumisele liikmesriikide kasutusele võetavate riigi rahanduse tasakaalustamise meetmete osas. Ei ole kokkusattumus, et paljud selles kampaanias juhtrolli etendajatest vastutavad praeguse majandus- ja sotsiaalse kriisi eest. Nii nagu nad on varem teinud, toetavad nad jälle uusi rünnakuid palkadele, sotsiaalsetele ja tööhõiveõigustele ning riigi sotsiaalsetele funktsioonidele.

Vastusena pealetungile läksid tuhanded Portugali töölised tänavaile, nõudes palgatõuse, mis ennistaks viimase aastakümne jooksul kadunud ostujõu ning korralike pensionitingimusi.

Riigi arvepidamine tuleks viia tasakaalu majandusliku kasvuga, tehes samas lõpu jõukuse jaotusega seotud tõsisele ülekohtule, mis kriisi südames on. Töötajate võitluse progressiivne suund on täna lootuse märgiks ning konkreetseim põhjus paremasse tulevikku uskumiseks.

Godfrey Bloom (EFD). – Austatud president! Mõne nädala eest tõi mu auväärt sõber ja Yorkshire'i kolleeg Edward McMillan-Scott rahvusvahelisele kliimamuutuste töörühma (IPCC) esimehe praegusele assambleele ning esitles teda oma lõuna ajal legendi ja kliimateaduse tippguruna – ja pean ütleva, et minu arvates nägi ta kahtlemata välja nagu guru, kuid tuleb välja, et ta on raudteeinsener, kes kirjutab kahtlaseid raamatuid. Noh, raudteeinseneride vastu ei ole mul midagi. Osa minu parimatest sõpradest on raudteeinsenerid ning kahtlemata loevad nad kahtlaseid raamatuid – asi pole selles, vaid see võib seletada, eks, miks IPCC on viimasel paaril aastal niivõrd absurdse mõttetusega välja tulnud.

Kas poleks hea mõte, kui komisjon ehk kirjutaks IPCCle ja soovitaks neil hankida uus esimees, kes on ehk veidi paremini kvalifitseeritud?

Krisztina Morvai (NI). – (HU) Mõni minut tagasi mainis Anna Záborská neid megainvesteeringuid, ka Ungarisse tehtud välismaalaste eri hasartmängukasiinode investeeringuid, mille vastu protesteeris György Budaházy, parlamendivälise opositsiooni tuntud juht, koos 12 nimetatud Hunnia opositsioonirühma liikmega, kes on olnud peaaegu aasta kohtueelselt kinnipeetud. Neil pole õigust teada, mis tõendeid nende vastu esitatud on. Lisaks ei vaata kohtueelset kinnipidamist pidevalt pikendav kohtunik Ungari määruste omapärasuste tõttu ning õiguse *habeas corpus* vastaselt lähemalt nende vastu esitatud süütoendeid. Leian, et on skandaalne, et midagi sellist Euroopa Liidus sündida saab, ning protesteerin järjekordselt mustmiljon korda selle vastu.

Rodi Kratsa-Tsagaropoulou (PPE). – (EL) Austatud president! Sooviksin mainida asja, mida pean poliitiliselt tohutult oluliseks. See puudutab riiklikke parlamente ja nende koostööd Euroopa Parlamendiga jõupingutuste raames, mida Euroopas täna tehakse majanduse elavdamise ja finantsstabiilsuse saavutamiseks.

Krediidikriisi kaugeks kajaks muutudes räägivad kõik vajadusest eurot tugevdada, euroala ühtekuuluvusest ja Euroopa Liidu sisestest majanduslikest ebavõrduisusest ning arendamist vajavatest solidaarsusmehhanismidest.

Arvan, et selle raames tõstab Euroopa Parlamendi ja riiklike parlamentide dialoog esile meie ühise eesmärgi, meie ühise vastutuse ja solidaarsuse, mida peame ilmutama Euroopa ja riiklikul tasandil, et tagada, et astume õigeid samme ja rakendame õigeid poliitikaid, mis tihti lähtuvad pikast perspektiivist, mida on raske mõista, eriti meie riiklike kolleegide seisukohast, kes kodus poliitilist hinda maksuma peavad.

Minu arvates võime dialoogi alustamisel algatust vedada.

Agustín Díaz de Mera García Consuegra (PPE). – (ES) Austatud president! Viitan terrorismiohvrite õiguste Euroopa hartale.

15. detsembril alustas Jacques Barrot terrorismiohvrite õiguste Euroopa harta propageerimisega. 19. jaanuaril tervitas Cecilia Malmström Jacques Barrot' sõnu tõeliselt positiivses vaimus. 26. jaanuaril nentis eesistujariigi Hispaania nimel Alfredo Pérez Rubalcaba, et toetab täielikult terrorismiohvrite ja et Hispaania teeks komisjonis ja nõukogus kõik võimaliku nende abistamiseks.

Tervitan seda kõike. Ent nüüd on aeg liikuda deklaratsioonidest tegudeni, mis langeks kokku selle kuu 11., 12. ja 13. kuupäeval Salamancas peetava VI rahvusvahelise terrorismiohvrite kongressiga. Soovitan kongressile tema töös ainult edu. Austatud president! Jätkame valdkonnas pühendusele üleskutsumist ning selle edendamist parlamendis.

Marc Tarabella (S&D). – (FR) Austatud president! Mu kolleegil Véronique De Keyseril on olnud võimalus meenutada 27. jaanuaril Liège'is toimunud tragöödiat. Loomulikult ei korda ma, mida ta ütles ohvrite ja hädaabiteenistuste kohta, kes väärivad seadusmäärust.

Mis mulle muret teeb, on, et antud juhul ei olnud hoone omanik kindlustatud. Sooviksin vaid juhtida komisjoni tähelepanu asjaolule, et see oleks kasulik enne, kui rääkida kohustuslikust tulekahjukindlustusest kõikidele kodanikele, rääkida tsiviilvastutuskindlustusest kahju eest, mis võis kolmandatele isikutele tekkida, mõnikord kuritahtlikult, kuid eelkõige hooletusest.

Minu arvates võiks komisjon esitada kas ettepaneku, näiteks tarbijakaitse raames – antud juhul tähendab tarbija kodanikku, või algatusena, mis võiks samuti parlamendist tulla.

Sooviksin igatahes paluda neid kaasparlamendiliikmeid, kes mind antud asjas toetada saavad, kutsuda üles kõiki kodanikke muretsema endale tsiviilvastutuskindlustust kolmandatele isikutele tekkinud kahju katteks.

Sonia Alfano (ALDE). – (IT) Austatud president, kallid kolleegid! Gas Natural, Hispaania valdusettevõtja, on esitanud maismaa gaasistamistehaste projekti, mis mõjutaks Trieste piirkonda ja mille on kiitnud heaks Itaalia keskkonnaministeerium.

Trieste gaasistamistehase tehnikakoda on tõstnud esile mõned olulised puudused. Euroopa Komisjoni, Itaalia ja Sloveenia 26. jaanuaril 2010 toimunud kohtumise järel oletas Euroopa Liidu juures asuv Itaalia alaline esindaja avalikult, et Euroopa Liit on projekti kinnitanud, samas kui ametlik sõna Sloveeniast on, et vastaspooli on kutsutud üles kokkulepet saavutama.

Antud lepet on tõenäoliselt praktikas raske saavutada gaasistamistehase afääri ebatüüpilise tausta tõttu. Tuleb välja, et tegelikult pole tagatiste andmise ja ohutuse eest vastutavad organid täitnud oma kaitsekohustusi. Märkimisväärsed viibimised väliste hädaolukorraplaanide koostamisel ning riiklike organite ja hädaolukordade juhtimise eest vastutavate ametivõimudega suhtlemisel tõusnud esile, nagu ka avalikkuse mitteteavitamine tegevusjuhistega seotud tõsiste avariide riskide osas ning objektiivse hinnangu puudumine doominoefektile, mida põhjustaks võimalik avarii kõrge riskiga tööstusettevõtetes.

Antud põhjustel on meie arvates tegemist järjekordse katsega panna püsti kõrge riskiga tehas teadmises, et paika pole pandud absoluutselt mingeid kaitse- ega ohutusmeetmeid.

President. – Kallid kolleegid! Oleme pikendanud oma üheminutilise sõnavõtte istungjärku 15 minutit.

ISTUNGI JUHATAJA: Libor ROUČEK

asepresident

14. Maksustamisalane halduskoostöö – Vastastikune abi maksude, tollimaksude ja teiste meetmetega seotud nõuete sissenõudmisel – Tagasipööratud maksustamismehhanismi mittekohustuslik ja ajutine kohaldamine teatavate pettuse ohvriks langeda võivate kaupade ja teenuste tarnete suhtes (direktiivi 2006/112/EÜ muutmise) – Heade maksuhaldustavade edendamine (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt maksustamist käsitleva nelja raporti ühendatud arutelu.

Meil on siin:

- maksustamisalane halduskoostöö, raportöör: Magdalena Alvarez (A7-0006/2010);
- vastastikune abi maksude, tollimaksude ja teiste meetmetega seotud nõuete sissenõudmisel, raportöör: Theodor Dumitru Stolojan (A7-0002/2010);
- tagasipööratud maksustamismehhanismi mittekohustuslik ja ajutine kohaldamine teatavate pettuse ohvriks langeda võivate kaupade ja teenuste tarnete suhtes, raportöör: David Casa (A7-0008/2010);
- heade maksuhaldustavade edendamine, raportöör: Leonardo Domenici (A7-0007/2010).

Annan neljaks minutiks sõna raportöörile Magdalena Alvarezele.

Magdalena Álvarez, raportöör. – (ES) Austatud juhataja, kallid kolleegid! Euroopa Liit rajaneb liikmesriikide solidaarsuse suhtel. Tõepoolest on antud solidaarsuse heaks näiteks halduskoostöö maksuasjades, mis on liidu toimimisel peamine element. See kõik puudutab liikmesriikide ja nende maksuametite vahelist lojaalsust. Taoline lojaalsus väljendub usalduses, mis läbi partnerid teineteist usaldavad, hakates endis nägema liitlasi, kes ei luba petturitel oma territooriumil varjupaika leida ning seal petturlikku tegevust jätkata.

Maksupettused määrivad tervet majandust ning on tõsiste tagajärgedega riikide eelarvetele, kuna vähendavad suutlikkust teha kulutusi ning investeeringuid. Lisaks rikutakse maksuvõrdsuse põhimõtet nende kodanike suhtes, kes reeglite kinni peavad. Esineb ebaausat konkurentsi, mis viib turu puuduliku toimimiseni. Kõik antud tagajärjed on eriti murettekitavad, sest viimased hinnangud osutavad, et maksupettused Euroopa Liidus küünivad 200 miljardi euroni aastas. Kui võtame arvesse, et antud number võrdub komisjoni väljapakutud majanduse elavdamise kava kahekordse kuluga, on võimalik arvata asjasse puutuva summa suurust.

Oleme seetõttu silmitsi suure väljakutsega ning peaksime tulema välja otsustava vastusega. Hetkel kehtiv direktiiv kujutas kindlasti esimest sammu sellel teel. Kahjuks ning selles direktiivis kinnistatud headele kavatsustele vaatamata ei ole selle praktiline rakendamine soovitud tulemusi andnud.

Nüüd on aeg minna samm edasi ja varustada end uute vahenditega, nii et maksustamise valdkonna küsimustega tegeldaks paralleelselt turu integratsiooni ja liberaliseerimisega. Seetõttu tervitan volinik Kovácsi ettepanekut ja sooviksin teda õnnitleda kogu mandaadi jooksul tehtud töö ning konkreetset täna väljapakutud uue direktiivi puhul!

Ettepanek varustab meid üha tõhusamate vahenditega maksupettuste ja maksudest kõrvalehoidumisega võitlemiseks Euroopas. Uus direktiiv kujutab endast selles suhtes kvalitatiivset ja kvantitatiivset hüpet edasi. Tegemist on kvantitatiivse hüppega, sest seab uusi kohustusi, ja kvalitatiivse sammuga edasi, sest laiendab ja täpsustab olemasolevaid kohustusi. Rakendusala laiendatakse, liikudes teabevahetuse saamisest nõude korral automaatsele vahetusele.

Kolmandaks elemendiks on pangasaladuse tühistamine. Minu nägemuses on tegemist ettepaneku tähelepanuväärseima meetmega, kuna pangasaladuse tava on peamiseks tõkkeks, millega maksuametid silmitsi seisavad. OECD on ammu nõudnud pangasaladuse tühistamist ning nüüd on G-20 eesmärgi käsile võtnud. Selle rakendamine annab väga tõhusa vahendi lõpetamiseks ELi maksuparadiiside alusetut olemasolu.

Seda eesmärki jagatakse meie ees raportis, kus on meie eesmärgiks tegelikult tugevdada komisjoni ettepanekute tulemusi. Plaan on parandada uue direktiivi tõhusust ja rakendusala.

Ma ei kavatse pakkuda ammendavat kommentaari ja keskendun peamistele muudatustele. Esiteks laiendatakse rakendusala, tugevdatakse automaatse teabevahetuse rakendamist ja pangasaladuse osas tehakse ettepanek laiendada kohaldavuskriteeriumi kooskõlla viimine ülejäänud direktiivi. Samuti on kompromissmuudatusi, mis puudutavad nimelt automaatset teabevahetust, andmekaitset ja konfidentsiaalsust ning teabevahetust kolmandate riikidega.

Lõpuks sooviksin tänada komisjoni kaasparlamendiliikmeid tehtud töö ja koostöövalmiduse eest. Neid tuleks suhtumise puhul õnnitleda. Oleme saavutanud laiaulatusliku konsensuse. Täiskogu saadab välja selge sõnumi. Parlament on kindlalt pühendunud maksupettuste ja maksudest kõrvalehoidumisega võitlemisele ning ELi lojaalsuse, läbipaistvuse ja ausa konkurentsi põhimõtete tugevdamisele.

Theodor Dumitru Stolojan, raportöör. – (RO) Hiljutine finants- ja majanduskriis on tõstnud täielikult esile suure tähtsuse, mis on tervel, säästlikul rahandusel igas liikmesriigis. Liikmesriigid, millel on riigi rahanduse ja antitsükiliste eelarvepoliitikate juhtimise üle hea kontroll, on suutnud pakkuda majandustele kriisist väljumiseks rahalisi stiimuleid.

Antud kontekstis tervitan raportöörina Euroopa Komisjoni algatust ja nõukogu direktiiviprojekti, mis käsitlevad liikmesriikide vastastikuse abistamise parandamist makse ja lõive puudutavate nõuete sissenõudmiseks. Antud direktiiv ei paranda ainult nõuete sissenõudmisega seonduvas valdkonnas tõhusust, vaid aitab paremini toimida ka ühtsel turul. Sooviksin teile mainida, et direktiivi projekt sisaldab sissenõuete oluliste tahkudega seotud täiustusi: ametiasutuste vaheline teabevahetus, nõuete esitamine ja tagasiside, mida Euroopa Komisjon nõuab liikmesriikidevaheliste juhtumite arvus kajastuva pidevalt kasvava tegevuse seireks.

Muudatusettepanekud on koostatud. Sooviksin tänada kõiki kaasparlamendiliikmeid, kes on esitanud antud muudatusettepanekud, mis on täpsustanud selgemini direktiivide rakendustingimusi.

David Casa, raportöör. – (MT) Minu arvates illustreerib antud raport selgelt Euroopa Liidu toimimise tõhusust oma institutsioonide kaudu, kui seistakse silmitsi pakilist ja konkreetset tähelepanu nõudva probleemiga.

Minu arvates, kui räägime varifirmade ühendusesisestest pettustest, peab pöörama tähelepanu meetmetele, mida tuleb rakendada antud ajutises kavas, mis on mõeldud nende peatamiseks, kes Euroopas käibemaksusüsteeme kuritarvitavad. Sellist liiki pettused, nagu juba maininud olen, on tuntud varifirmade ühendusesiseste pettustena. Oma tõsiseimal kujul on see tuntud ka nn karussellpettusena, mis on asjatundjate ja professionaalsete petturite teostatav kriminaaltegevus.

Värsked uurimused on näidanud, et seda liiki pettused küündivad 24%-ni kõikidest käibemaksuga seotud pettuste liikidest. See toimub, kui teenust pakkuv või kaupa müüv isik saab käibemaksu makse ühendusesiselt ostjalt ning antud makse sõna otseses mõttes haihtub antud petturite ja antud kurjategijate nõuetekohase makseta riigikassasse.

Seda nimetatud karussellpettuseks, sest antud käibemaks kaob järjest igast riigist, kus antud liiki kauplemist teostatakse. Komisjoni ettepanek annab seega võimaluse kõrvaldada antud risk, mis võetakse, kui toimub ühendusesisene kauplemine. Peame tagama, et me ei suurendaks bürokraatiakoormust ega sunniks ausat ärim meest tagajärgede pärast kannatama. Samuti kanname hoolt, et antud ajutist meetod ei rakendataks laiale hulga toodetele, vaid ainult nendele, mida kontrollida ja hinnata saab.

Mainima peaks heitkogustega kauplemise süsteemi, kuna seda on komisjoni ettepaneku abil muudetud. Teatame, et heitkogustega kauplemise süsteemi haavatavuse tõttu, nõuab teine rakendatud muutus, et kui liikmesriik otsustab, et on süsteemi valmis kasutusele võtma, tuleb teha tagasipööratud maksustamine kohustuslikuks kõikidele kasvuhoonegaasiheitmeid puudutavatele maksetele, sest on ülioluline, et kõikide liikmesriikide vahel oleks koordineeritus ja viivitamatu tegevus.

Hetkel ja 2012. aastani eraldatakse ligi 90–95% ühikuid neile, kes enim heitmeid tekitavad. Neid väljastavad riikide valitsused ning neist 5–10% müüakse enampakkumisel. 2013. aastast alates müüakse suurem osa ühikuist enampakkumisel ning seetõttu enne, kui süsteem luuakse ja toimib, on meil tarvis tagada, et turgu kaitstakse nende eest, kes süsteemi kuritarvitada üritavad.

Minu usun, kui arvestada konsensust majandus- ja rahanduskomisjonis, isegi nende kompromissidega, mis mul saavutada õnnestus – sotsiaaldemokraatide, liberaalide ja kõikide fraktsioonidega, peaks see minu arvates sillutama teed töökindlammale süsteemile. Seega, kui mu raport kinnitatakse, võitleksime pettustega tõsiselt ning oleksime seetõttu edukamad Euroopa Liidu käibemaksusüsteemiga seotud asjades.

Leonardo Domenici, raportöör. – (IT) Austatud juhataja! Kallid kolleegid! Ehkki parema maksuhalduse temaatika on alati väga oluline olnud, on see muutunud veelgi asjakohasemaks ja olulisemas pärast kahe aasta tagust suurt majandus- ja finantskriisi. Euroopa ja rahvusvahelised tippkohtumised – G-20 – on seda arutanud ja arutavad jätkuvalt, eriti kui nad puudutavad võitlust maksudest kõrvalhoidmise ja maksuparadiisidega.

Kõik see on oluline. Tegemist on märgiga pühendumusest ja tahtejõust, kuid me ei peaks ekslikult arvama, et piisab teadaandest. Meil on tarvis tulemuslikku ja jooksvat poliitikat. Tegeleda on vaja veel paljude probleemidega. Tegelikult on ikka veel liiga lihtne maksustamise vältimiseks varifirmat osta või asutada. Vaadake vaid Internetis ringi: on tuhandeid veebilehti, mis müügi ettevõtteid pakuvad, isegi Euroopa Liidu riikides. Tihti ei ole ettevõtte rajamiseks vaja muud kui saata e-kiri ja lisada skannitud passi fotokoopia. Peame tegema lõpu fiktiivsete juriidiliste isikute loomisele maksudest kõrvalhoidmiseks!

Raport, mida esitlen, rajaneb Euroopa Liidu teatisel 28. aprillist 2009, mis käsitles heade maksuhaldustavade edendamist. Raport liigub kindlate ettepanekut esitamise suunas ning nõuab tugevat pühendumist Euroopa Komisjonilt ja nõukogult, nii et ettepanekuid rakendada saaks. Võitlust maksuparadiiside, maksudest kõrvalhoidmise ja kapitali väljavooluga tuleb pidada Euroopa Liidu prioriteetideks.

Sellest ka läbipaistvusel, teabevahetusel, piirülesel koostööl ja ausal maksukonkurentsil põhineva hea valitsemistava põhimõte. Mõte on, et meil on Euroopa Liidus tarvis kasvavat maksude koostööd.

Üldeesmärk, mille endale seadma peame, on automaatne teabevahetus globaalses ja mitmepoolses mastaabis, kuid see peab enesest mõista algama Euroopa Liidust. Nagu Magdalena Alvarez juba öelnud on, peame Euroopa Liidu riikides kaotama täielikult ära pangasaladuse ja kiirustama lõpetama ajutist mööndust, mis lubab rakendada kinnipeetavat maksu, millest teabevahetuse asemel tihti kõrvale hoitakse või mida alahinnatakse.

Me ei soovi pikalt peatuda raportis sisalduvatel käegakatsutaval ettepanekutel. Küll aga rõhutan, et meil on ikka veel tarvis eriti just järgmist: laiendada 2003. aasta hoiuste direktiivi rakendusala, võidelda käibemaksupettustega, luua ELi avalik register, mis loetleb maksuparadiisides ettevõtted või arved loonud üksikisikud või ettevõtted, ning anda uut hoogu maksuühtlustusprojektidele, alustades ettevõtete ühtse konsolideeritud tulumaksubaasiga.

Euroopa Liit peab samuti rahvusvaheliselt saatma välja ainult ühe sõnumi ning võitlema OECDi standardite parandamise eest, et saavutada nõudel jagamise asemel automaatne teabejagamine.

László Kovács, olles kuulanud ka teisi raporteid, on meil tarvis komisjonilt tugevat pühendumust ning meil on samuti tarvis, et uus komisjon rõhutaks üleandmise ajal prioriteete. Euroopa Parlamendina on meil õigus nõuda nõukogult ja komisjonilt oma tööst aru anda.

Täna kaasp Parlamendiliikmeid ja eriti variraportööre panuse eest, mis nad on teinud töösse, mille parlament loodetavasti vastu võtab.

László Kovács, komisjoni liige. – Austatud juhataja! Austatud parlamendiliikmed! Mul on hea meel arutleda teiega maksuasjade üle täna, minu kui maksustamise ja tolli eest vastutava voliniku mandaadi viimasel päeval.

Sooviksin esmalt avaldada tänu tervele Euroopa Parlamendile ja eriti majandus- ja rahanduskomisjoni toe eest, mis komisjon ja mina viimase aasta jooksul enamiku, ehkki mitte kõikide, maksuettepanekute osas saanud oleme.

Maksupoliitika küsimustel, mida hetkel arutate, on suur roll, et saavutada komisjon eesmärk võtta paremini käsile maksupettused ja kõrvalehoidmine, millest tuleneb ELi tasandil aastas 200–250 miljardit eurot kahju. Samuti on meie sihiks läbipaistvuse ja koostöö suurendamine.

Sooviksin avalda erilist tänu Leonardo Domenicile, Magdalena Alvazerele, Theodor Stolojanile ja David Casale maksualgatustega konstruktiivse tegelemise eest! Mul on väga hea meel, et raporti sisuline sõnum on toetus komisjoni algatustele. Mõistan, et raportid ergutavad suuremaid jõupingutusi. Esiteks, maksuasjade hea valitsemistava osas Euroopa Liidus ja kaugemal; teiseks, halduskoostöö osas maksude valdkonnas; kolmandaks, vastastikuse abi osas maksunõuete sissenõudmise osas ning neljandaks, käibemaksupettuste, iseäranis karussellpettusega võitlemise osas.

Maksuasjade hea valitsemistava osas on komisjoni poliitika suunatud läbipaistvuse, teabevahetuse ja globaalses mastaabis ausa maksukonkurentsi põhimõtete edendamisele. Komisjon võttis teatise vastu 2009. aasta aprillis, edendades põhimõtteid, et võidelda piiriüleste maksupettuste ja maksudest kõrvalehoidmisega, nii ELis kui ka kaugemal, ja saavutada ühetasane mänguväli.

Komisjon on esitanud mitu ettepanekut hea valitsemistava täiustamiseks ELis. Ettepanekute osas on arutelu jooksev, kuid loodan, et need võetakse vastu varsti ning see tugevdab meie argumente teistele jurisdiktsioonile sarnaste sammude astumiseks

Komisjon usub tugevalt sellesse, et ELi ja partnerjurisdiktsioonide vaheliste majandussuhete süvenemisega peaks alati käima kaasas hea valitsustavaga seotud kohustused. 2008. aasta nõukogu otsustest lähtuvalt on eesmärgiks võtta asutusele vastavates lepetes kolmandate riikidega säte, mille alusel ELi partnerid tunnistaks ja kohustuks rakendada hea tegevustava põhimõtteid maksuvaldkonnas.

Erilist tähelepanu on tarvis pöörata arengumaadele. Komisjoni teenistused koostavad hetkel teatist, mis oleksid pühendatud heale valitsemistavale maksuasjades arengukoostöö konkreetse kontekstis. See teatis käsitleb, millist rolli hea valitsemistava maksuasjades saab etendada ressursside mobiliseerimise täiustamisel arengumaades, iseäranis suutlikkuse väljaarendamise kaudu.

Tervitan teie toetust komisjoni sidumisele OECDi ülemaailmse foorumi vastastikusel eksperthindamises, iseäranis mittekoopereeruvate jurisdiktsioonide tuvastamise vastavuse hindamise menetluse arendamise ja standarditest kinnipidamise edendamise meetmete rakendamise osas. Euroopa Komisjon peaks olema jätkuvalt aktiivne tegija tagamaks, et kõik partnerid täidaksid oma kohustusi.

Maksuteabe vahetuse lepete arvu – 12 – suhtes, mis riigi koopereeruva jurisdiktsiooni oleku saavutamiseks sõlmida tuleb, toetab komisjon vajadust see üle vaadata ning võtta arvesse kvalitatiivseid tahke, nagu näiteks, esmajärjekorras, jurisdiktsioonid, millega lepped sõlmitud on. Kui täiesti selgelt väljenduda, siis maksuparadiis, millel on teiste maksuparadiisidega 12 lepet, künnist kindlasti ei ületaks. Teiseks, jurisdiktsiooni valmidus sõlmida leppeid pärast määratud künnise saavutamist ning kolmandaks, rakendamise tulemuslikkus.

Mis puudutab teie taotlust vaadata läbi sanktsioonide ja stiimulite võimalused hea maksuhaldustava edendamiseks maksuasjades, siis komisjon vaatab juba läbi paljusid algatusi hea valitsemistava edendamiseks ELi tasandil, näiteks abi tõhustatud kasutamine selleks, et ergutada teatud kolmandaid riike eemalduma ebaausast maksukonkurentsis. Töö võimalike sanktsioonidega ei ole nii hästi edenenud ning mõistagi peab ELi meede arvestama üksikute liikmesriikide maksupoliitikaid.

Ent on kaks konkreetset valdkonda, kus ma teiega täielikult nõus ei ole. Üks puudutab avalikke registreid ja maksuparadiisidesse investeerinuid puudutava teabe avalikustamist. Minu arvates tuleb saavutada tasakaal privaatsuse ja jurisdiktsioonide vajaduse vahel oma maksuseadusi jõustada.

Ehkki ei peaks olema vahetuse piiranguid pangasaladuse või riigisiseste maksuintressi tingimustest lähtuvalt, peab kehtima austus maksumaksjate õiguste ja vahetatava teabe range konfidentsiaalsuse vastu. Piire tuleb austada, mistõttu ei tarvitse avalik register olla parim lahendus.

Teine mureküsimus on siirdehinnad. Kavatsete minna üle võrdleva kasumi meetodile, et tuvastada paremini ebaõigeid siirdehindu ja kõige sagedamini rakendatavaid maksudest kõrvalhoidmise tehnikaid. Minu arvates, ehkki on tõsi, et ettevõtlusvaldkonna kasumite võrdlemine võib osutada, et midagi on valesti, ei ole see üks näitaja ainult piisav, et tuvastada lõplikult kohatud siirdehinnad, ning võiks kujutada vaid üht tegurit hargmaise ettevõtte tütarettevõtete vaheliste tehingute pealt võetud hindade õigsuse palju laiemal riskihindamisel.

Võrdleva kasumi meetod on vastuvõetav, kuid ainult juhul, kui jõuab sama tulemuseni nagu tehingupõhised meetodid. Üleminek otse võrdleva kasumi meetodile – nagu antud muudatusettepanek näib osutavat – ei annaks meile tingimata n-ö õiget sõltumatut vastust.

Väljapakutud uus maksustamisvaldkonnas tehtavat halduskoostööd käsitlev direktiiv taotleb kõikide teabevahetusmehhanismide ja muude liikmesriikide koostöövormide tõhustamist ja ühtlustamist, et ennetada paremini maksupettusi ja maksudest kõrvalhoidmist. Iseäranis pakub direktiiv välja pangasaladuse tühistamise liikmesriikide suhetes halduskoostöö otstarbel. Tervitan soojalt Magdalena Alvareze raportis antud ettepaneku suhtes ilmutatud konstruktiivset hoiakut ja toetust!

Olen teadlik, et komisjonides on olnud vastuolulisimaks aruteluteemaks automaatse teabevahetuse muudatused, mille eesmärgiks on muuta automaatse vahetuse kasutus valikuliseks lähtuvalt liikmesriikide tehtud otsusest.

Lubage mul meenutada, et antud ettepaneku eesmärk on tõhustada ELis kõiki teabevahetuse liike ning muid halduskoostöövorme ning konkreetset automaatset vahetust, mis on maksupettuste ja maksudest kõrvalhoidmise ennetamise tähtis tugisammas.

Nõudel teabevahetuse kui OECD standardi edendamine on kindlasti vastuvõetav lähenemine kolmandate riikide puhul, kuid täielikult integreeritud siseturul, nagu ELi ühtne turg seda on, peavad olema liikmesriigid auahnemad ja minema kaugemal. Nad peavad suutma kasutada enda käsutuses olevaid parimaid vahendeid maksupettuste ja kõrvalhoidmisega võitlemise poliitiliste eesmärkide saavutamiseks.

Panen tähele, et hea maksuhaldustava raporti projektis tõstetakse esile vajadust arendada üldjuhul automaatset teabevahetust kui vahendit, et teha lõpp kunstlike juriidiliste isikute kasutamisele maksustamise vältimiseks. Samuti panen tähele, et raportis tervitatakse halduskoostöö uue direktiivi ettepanekut, kuna see laiendab samuti rakendusala ja katab igat liiki makse ning kaotab ära pangasaladuse. Seetõttu kutsun teid üles mitte hääletama fraktsiooni PPE uue ettepaneku poolt kustutada raportist kõik viited automaatsele teabevahetusele.

Mis puutub muudatusettepanekutesse, mille eesmärk on sätestada eraandmete kaitse kohta määratletumaid eeskirju, sooviksin rõhutada, et igal juhul on liikmesriigid sunnitud austama antud teemat käsitlevaid olemasolevaid ühenduse õigusakte ning seetõttu tuleb antud eeskirju austada direktiivi projekti täiendavalt muutmata. Ent selguse huvides ei välista ma üldist põhjendust, mis viitaks olemasolevatele ühenduse eeskirjadele.

Mis puutub hindamissüsteemi ja nõudmiste muudatusi, peaks minu arvates ettepanekus ettenähtud ja presidentuuri kompromisstekstis kinnitatud eeskirjad tagama küllaldase raamistiku, milles kajastuks väljapakutud muudatuste vaim.

Komisjon saab põhimõtteliselt nõustuda teatud muudatusettepanekutega, nagu need, mis näevad ette võimaluste, et komisjon võtab tulu ja kapitali kategooriate tehniliste täisustuste suhtes vastu delegeeritud õigusakte, kuna aga seotud kategooriaid tuleks määratleda direktiivis eneses, mitte komiteemenetluse kaudu. See on samuti kooskõlas käimasolevate nõukogu arutelude suundumusega.

Komisjon võib põhimõtteliselt samuti nõustuda pangasaladust puudutavate muudatusettepanekutega, mis ei teeks maksumaksjate vahel vahet nende maksukohusluse residentsusest lähtuvalt. Lisaks nõustub komisjon põhimõtteliselt muudatusettepanekutega, mis käsitlevad ametnike kohalolekut ja osalemist haldusjuurdlustes.

Komisjon kaitseb antud muudatusettepanekute vaimu nõukogu nõupidamistel oma ettepanekut formaalselt muutmata, kuna paistab, et antud sätted on kajastatud juba kompromisstekstis.

Lubage mul nüüd vaadelda komisjoni ettepanekut, mis käsitleb vastastikust abi maksude sissenõudmisel! Maksude sissenõudmist käsitlevad riiklikud sätted piirduvad riiklike territooriumide rakendamisega ning petised on seda ära kasutanud, et korraldada maksejõuetust liikmesriikides, kus neil võlad on. Seetõttu paluvad liikmesriigid üha enam teiste liikmesriikide abi maksude sissenõudmiseks, kuid olemasolevad sätted on lubanud nõuda sisse vaid 5% võlgadest.

Komisjoni ettepaneku otstarve on tagada täiustatud abisüsteem, mille eeskirjad on hõlpsamini rakendatavad ja tagavad abi palumiseks paindlikumad tingimused. Nagu teate, saavutas majandus- ja rahandusministrite nõukogu 19. jaanuaril 2010 kokkuleppe üldise lähenemise osas direktiivi projektile. Tervitan vägagi Theodor Stolojani raportis antud ettepaneku suhtes ilmutatud toetavat hoiakut.

Komisjon võib põhimõtteliselt nõustuda muudatusettepanekuga muuta uurimisvõlutuste teostamine soovitud liikmesriigis taotleva liikmesriigi ametnike asjaosaliste liikmesriikide kokkuleppeks. See kajastub ka nõukogu kompromissstekstis. Ent komisjon ei saa nõustuda teiste muudatusettepanekutega, nagu süstemaatilise ja automaatse teabevahetuse kasutuselevõtt sissenõudmise vallas, sest see viiks ebaproportsionaalse halduskoormuseni, kuna kataks ka lihtsaid sissenõudmisolukordi. Sellest hoolimata vaatab komisjon koostöös liikmesriikidega läbi võimalused, kuidas täiustada veelgi abi maksude sissenõudmisel ning lahendada lõpuks tekkivad probleemid.

Lubage mul lõpetuseks teha mõnesõnaline kokkuvõte komisjoni ettepaneku kohta, mis käsitleb tagasipööratud maksustamismehhanismi mittekohustuslikku ja ajutist kohaldamist! Mitmest liikmesriigist teatatud uutele ja murettekitavatele pettusestruktuuridele reageerides on antud ettepaneku eesmärk rakendada mittekohustusliku ja ajutise süsteemi alusel niinimetatud tagasipööratud maksustamismehhanismi, millest lähtuvalt just klient peab arvet piiratud arvule suure pettusetundlikkusega valdkonda makstava käibemaksu eest. Väljapakutud direktiivist lähtuvalt saaks liikmesriigid valida maksimaalselt kaks kategooriat eriti pettusetundlikke kaupu, näiteks mobiiltelefonid, ning ühe kategooria teenuseid, näiteks kasvuhoonegaaside saastekvoodid, mille osas on viimse suve jooksul viie loetletud kategooria seast avastatud suuemaidsid pettuseskeeme.

Neil tuleks hinnata antud meetme tulemuslikkust ja lisaks ka selle mõju pettuste võimalikule siirdele teistesse liikmesriikides, teist liiki varudesse ja pettusestruktuuridesse.

Mul oli hea meel, et nõukogu tuli antud ettepanekuga nii kiiresti kaasa ja saavutas selles osas kokkuleppe 2. detsembril kohtunud majandus- ja rahandusministrite nõukogus. Mõistagi on kahetsusväärne, et kokkuleppe õnnestus saavutada ainult ettepaneku ühes – kasvuhoonegaaside saastekvootide – osas, kuid olen täiesti teadlik asjaolust, et antud osa oli see, kus vajati kiireimat reageeringut.

Komisjon jätkab panustamist nõukogu läbirääkimistesse ettepaneku ülejäänud osade suhtes võimalikult konstruktiivselt.

Lõpuks sooviksin veel kord tänada Euroopa Parlamenti kiire reageeringu ja lisaks ka selge toetuse eest! Ehkki komisjonil pole võimalik formaalselt kõikide väljapakutud muudatusettepanekutega nõustuda, pakuvad nad meile kasulikku sisendit eesisevateks nõukogu aruteludeks. Kaalul on tõepoolest meie suutlikkus reageerida kiiresti massiivsele pettusemehhanismile, kuid samuti ELi saastekvootidega kauplemise süsteemi tõsiseltvõetavus

Juhataja. – Aitäh, volinik Kovács! Nagu mainisite, on see viimane kord, kui siia täiskogule tulete, niisiis lubage mul teid samuti oivalise koostöö eest, mis meil teie ametiaja jooksul olnud on!

Astrid Lulling. *fraktsiooni PPE nimel.* – (FR) Austatud juhataja! Õnnel on tihti asjades käsi sees. Ajal kui arutame privaatsuse ja üksikisikute kaitset ja kui antud aruteludel on uued tagajärjed, on täiskogu liikmel imeline võimalus teatud tugevatele põhimõtetele kinnitust avaldada. Puudutagu see kehaskannerite kasutuselevõttu lennujaamades või SWIFT-lepingut Ameerika Ühendriikidega, need, kes visalt isikuvabadusi kaitsevad, ei kõhkle see nädal oma hääli kuuldavaks tegemast isegi siis, kui see märkimisväärse diplomaatilise pinget tekitamist tähendab.

Kahetsen aga, et nende võitlus kodanikuvabaduste eest on muutlik ja ebajärjekindel. Kui küsimus on pangaja finantsandmete kaitstes, muutub hea äkki kurjaks. See, mis muudes valdkondades kaitset väärrib, nõuab eiramist uue imperatiivi nimel: üldkohustuslik maksukolonoskoopia. Laialdane automaatne vahetus, mis moodustab Alvareze ja Domenici raportite aluse, on skanner, mis igal sammul alasti kisub. Tegemist on SWIFT-leping suurendatud kujuga, millest tagasi pöörduda ei saa. Ent praegune parlament ei lase end vastuolul peatada. See on võimeline otsustama Euroopa maksuametite vahelise kõikvõimalikku liiki andmete automaatse vahetuse poolt ja samas lükata SWIFT-leping Ameerika Ühendriikidega isikuvabaduste nimel tagasi.

Kas vastuolu, ebajärjekindlust saab mõista või vahetevahel isegi tulemuslikkuse nimel õigustada? Ei. Kuldreegel, teie kuldreegel, teisisõnu, kõikide mitteresidentide maksu-, pangaja finantsandmete automaatne vahetus viib vältimatult juhitamatute andmete tulvani. Hoiuste maksustamise pretsedent peaks aga teile hoiatuseks

olema. Ent nii see pole. Jällegi peate valima vale tee ja propageerima mittetoimivat süsteemi. Ei ole kurdimaid neist, kes kuulmast keelduvad.

Neile oma sõpradest, kes näivad muretsesvad bürokraatlike liialduste üle, mida antud struktuuri rakendamine kaasa võib tuua, sooviksin öelda, et ainuke lahendus on sellele vastu olla, mitte kasutusele võtta seda ja siis selle katastroofiliste tagajärgede üle üllatuda.

Lubage mul, austatud juhata, pöörduda viimast korda volinik Kovácsi poole, kes täna õhtul oma viimast lahingut peab. Soovin talle meeldivat pensionipõlve. Oma karjääri jooksul, volinik, olete tihti valinud vale lahingu, ent heatahtliku hingena, kes ma olen, seda ma teile lõppude lõpuks süüks ei pane. Head pensionipõlve, volinik!

(Sõnavõtja nõustus vastama sinise kaardi küsimusele kodukorra artikli 149 lõike 8 alusel.)

Miguel Portas (GUE/NGL). – (PT) Astrid Lulling! Sooviksin teile vaid ühe küsimuse esitada. Mis on teie sõnavõtus maksuteabe automaatsel vahetusel pistmist salatsemise lõpetamisega, kui need selgelt kaks eraldi küsimust on? Enamikul Euroopa riikidest pole pangasaladust. Automaatseid mehhanisme kasutatakse teabe levitamiseks maksuametite vahel ja nende jõukust Interneti üles ei panda. Kas pole võimalik kaht küsimust lahus hoida?

Astrid Lulling, fraktsiooni PPE nimel. – (FR) Austatud juhataja! Kaasparlamendiliige ei ole kahjuks mitte raasugi mõistnud, ent kuna mul sõnavõtuks aega ei ole, selgitan talle seda nelja silma all. Loodan, et ta enne hääletust aru saab.

Liem Hoang Ngoc, fraktsiooni S&D nimel. – (FR) Austatud juhataja, kallid kolleegid! Praegusel kriisiperioodil on ulatuslikult kasutatud riigi raha, alguses finantssüsteemi päästmiseks ja seejärel sotsiaalse ning majandusliku mõju pehmendamiseks.

Selles kontekstis on palju juttu avaliku sektori eelarvepuudujääkidest, rünnatakse liikmesriikide kulusid, kuid tagaplaanile lubatakse langeda maksulaekumiste vähenemisel. Unustatakse, et iga aasta hoitakse maksustamisest kõrvale 200 miljardit eurot, ning tegemist on ressurssidega, mida oleks saanud kasutada olulisteks elavdamispoliitikateks, ressurssidega, mis lubaks meil rahulikult vastamisi seista, mida mõned jutumärkides demograafiliseks kellapommiks kutsuvad.

Just seepärast on täna arutletavad tekstid niivõrd olulised. Ühiste vahendite ja täieliku läbipaistvuse kasutuselevõtmine liikmesriikide vahel võlgade sissenõudmise valdkonnas on olulisteks sammudeks, kui tahame tagada, et ükski kodanik, ükski ettevõtte oma maksukohustusest kõrvale hoida ei saaks ning et kõik sellesse kollektiivsesse jõupingutusse panustaks.

Peame andma liidu iga riigi maksuametitele ressursid oma missioonide täitmiseks. Peame samuti rõhutama, kui võrd oluline on terve maksupoliitika.

Hetkel on kõik mures Kreeka pärast. Näeme täna äärmusi, milleni tulemusliku maksuaparaadi puudumine viib. Tegemist pole pelgalt kriisiga, mis Karamanlise valitsust kahjustab. Eelkõige on tegemist tema eellase puuduliku poliitilise julgusega, kui ta ei reforminud Kreeka maksuhaldust ning niiviisi tulemusliku maksude sissenõudmise vahendi loomata jättis.

Loodame, et antud asjas kasutab liit kõiki selle käsituses olevaid ressursse, et kinnitada oma solidaarsust Kreekaga. Loodan, et meie kolmapäevane hääletus kinnitab hääletust komisjonimenetlusega ning annab tulemuseks teatud julgustavad maksude sissenõudmist käsitlevad tekstid.

Sharon Bowles, fraktsiooni ALDE nimel. – Austatud juhataja! Mul on hea meel, et arutame antud raporteid voliniku ametiaja, olgugi et napilt. Komisjon on selle tagamiseks kõvasti tööd teinud. Paljudes – tegelikult ütleksin, et enamikus – asjades on meil olnud vastastikku toetav dialoog, volinik, ehkki muidugi me ei ole kõige suhtes ühel meelel olnud. Näiteks leppisime kokku käibemaksus ühendusesiseste tarnete puhul, ent olime eri meelt solidaarvastutuse osas piiriüleste tehingute raames ning nii mõnelgi juhul oleme olnud mõlemad pettunud liikmesriikide aegluses või nende toe puudumises. Üks sellistest ettepanekutest on ühtne konsolideeritud tulumaksubaas.

Ent antud pettumustele vaatamata olete toonud esile koostööl põhinevad intensiivsemad, traditsioonilised juhtimisvahendid. Seega kasutan isiklikult ja majandus- ja rahanduskomisjoni esimehena võimalust tänada teid ametiaja jooksul tehtud töö ja entusiasmist eest! Nagu kolleegid on öelnud, on maksupinge ajal veelgi olulisem võimaldada liikmesriikidel sisse nõuda kõik neile tasumisele kuuluvad maksud. Antud juhtiva jõuga

peab nõukogu tulevikus edumeelsem olema. Need, kes teadlikult maksudest kõrvalehoidmiseks ja nende vältimiseks plaane sepištavad, kahjustavad ühiskonda ja neid ei tohiks vahele jäädes leebelt karistada. Meil peavad nende püüdmiseks ka vahendid olema.

Käsitledes nüüd konkreetselt halduskoostöö küsimust, arvan, et teabe automaatne vahetus on kasulik. See on kooskõlas hoiuste intresside maksustamise direktiiviga, mis nõukogus loodetavasti varsti vastu võetakse. Ent teie aktiivsus antud asjas on juba tekitanud positiivseid arenguid, nii ELi sees kui ka kaugemal. Kiidan samuti heaks nõuete sissenõudmisel vastastikuse abi osutamist käsitleva direktiivi, kuid pean rakendamisel kohasemaks madalamat künnist. Ja lõpuks palun teie ja kolleegide ees vabandust, et ma arutelu ülejäänud ajaks ei jää, kuid nagu alati, esineb täiskogus topeltbroneerimisi.

Philippe Lamberts, fraktsiooni Verts/ALE nimel. – (FR) Austatud juhataja, kallid kolleegid! Nüüd on olnud mõni nädal moes muretseda teatud liikmesriikide eelarvepuudujääkide üle. Muidugi võib teatud näiteid riiklikest kulutustest kritiseerida – ja me ei hoidu seda tegemast –, võiks viidata miljarditele eurodele fossiilkütuste toetusteks, ent ärme unusta, nagu sotsiaaldemokraadist parlamendiliige ütles, et riiklikud kulutused on eelkõige finants- ja majanduskriisi tulemus.

Minu arvates pole tarvis valitsustele kindla juhtimise osas õpetust jagada neil, kes oma kalduvuse tõttu – võlgadega rahastatud, usute seda või mitte – riskantsetele tehingutele kriisi põhjuseks olid.

Kui see nii on, oleme ühel meelel, et riiklikud eelarvepuudujäägid on praegusel tasemel jätkusuutmatud, kuna vähendavad võimalikkust, et Euroopa juhib üleilmset rohelist uut kokkulepet, mida sellel tungivalt vaja on. Seetõttu peame vaatama probleemile näkku mitte ainult nn kulutuste rindel, vaid ka nn tulu rindel, ja see on vaim, milles loeme täna esitatud raporteid, iseäranis Magdalena Alvareze ja Leonardo Domenici oma.

Muutes maksuametite automaatse teabevahetuse normiks, annavad nad liikmesriikidele vahendi maksupettuste tõsiseks käsilevõtmiseks. Meenutan teile, et hinnanguliselt on iga-aastane maksupettuste maht 200–250 miljardit eurot ehk kaks protsenti SKTst. Enne, kui Euroopa maksustamise korra ümberstruktureerimisest isegi räägime, tagagem, et nõutakse sisse tasumisele kuuluv maks!

Pealegi toetab projekt ettevõtete maksustamiseks ühtse maksubaasi kasutuselevõttu, mis teeb asju selgemaks nii maksumaksjatele kui ka liikmesriikidele. Niiviisi on see sammuks edasi, kuid peaks sillutama teed mitte suuremale konkurentile, vaid suuremal koostööle. On aeg teha lõpp maksudumpingule, sellele hukatuse teele, mis õõnestab liikmesriikide maksulaekumisi – ent kelle kahjuks? Maksumaksja ja VKEd kahjuks, kellel pole suurte hargmaiste ettevõtete ressursse, et liikmesriike üksteise vastu mängida.

Konsolideeritud tulumaksubaas on seetõttu meie seisukohast eelduseks – kooskõlas sellega, mida käibemaksu puhul teeme – ettevõtete maksumäärade järkjärguliseks ühtlustamiseks alates miinimumkünniste seadmisest.

Lõpuks nõuab liikmesriikide maksukorraldustele jätkusuutliku aluse rajamine palju sügavamaid muutusi: palgatulu maksustamise vähendamine ning antud vähenemise tasakaalustamine progresseeruva energiamaksu – mittetaastuvatest energiaressurssidelt – ning finantstehingute ja -kasumi maksu sisseviimisega. Ent, nagu mu vanaema kunagi ütles, see on teine lugu.

Vahepeale õnnitleb Roheliste / Euroopa Vabaliidu fraktsioon Magdalena Alvarezet ja Leonardo Domenicit oivalise töö puhul, mis pole pelgalt Euroopa Parlamendi varasemaid seisukohti korranud, vaid neid ambitsioonikamaks ja praktilisemaks muutnud.

Lõpetan hüvastijätuga László Kovácsile. Mind siin ei olnud, kui saabusite. Kolleegid on mulle öelnud, et mulje, mis neile oma tegude kaudu jätnud olete, on palju parem sellest, mille jätsite, kui teid esimest korda ametisse määrati. Olete meid seetõttu meeldivalt üllatanud. Soovin teile kõike parimat!

Ashley Fox, fraktsiooni ECR nimel. – Austatud juhataja! Sooviksin tänada raportööri ja variraportööri raportitega tehtud raske töö eest!

Maksustamine, eriti igal kujul ühtlustamine, on alati tundlik teema. Meil on tarvis viia vajadus käitada tõhusat ühtset turgu tasakaalu vajadusega kaitsta liikmesriikide maksustamispädevust. Mina soovitsin Philippe Lambertsile, et parim moodus viimaks maksudest kõrvalehoidmine miinimumini on võtta kasutusele lihtsamad maksud ja madalamad maksumäärad. Maksukonkurents on igavesti hea asi. See kaitseb maksumaksjat aplite valitsuste eest.

Liikmesriikidel peab olema vabadus allkirjastada kolmandate riikidega kahepoolseid lepinguid. Ühendkuningriik ja USA jagavad vabalt teavet oma varasema koostöö tõttu terrorismi vastu võitlemisel. Kui antud teavet jagatakse üle ELi, keelduks paljud kolmandad riigid sarnaseid leppeid tulevikus allkirjastamast. Koostöö lakkaks ning riiklik julgeolek seataks ohtu.

Soovitan parlamendiliikmeil tungivalt antud raportitele pragmaatiliselt läheneda. Meil on tarvis tagada, et me ei läheks kaasa tarbetu ühtlustamisega, mis riiklikku julgeolekut ohustab.

Nikolaos Chountis, *fraktsiooni GUE/NGL nimel.* – (EL) Austatud juhataja! Kahtlemata kujutavad kõnealused raportid halduskoostöö seisukohast positiivset jõupingutust Euroopa Liidu tasandil õigusloome raamistiku suunas otsese ja kaudse maksustamise vallas, välja arvatud käibemaks ja aktsiis.

Ent pean ütlema, et need raportid, direktiivide ettepanekud ja nii edasi puudutavad maksudest kõrvalehoidmise ja maksupettuste probleemi.

Samas on kaks maksudest kõrvalehoidmise tahku, mis on kriisi jooksul eristunud. Esimene puudutab maksukonkurentsi Euroopas. Viimane, mida see edendab, on solidaarsus ja liikmesriikide majanduslik ning sotsiaalne ühtekuuluvus. Meil on tarvis probleem käsile võtta ja sellele lahendus leida.

Teine puudutab *offshore*-ettevõtteid. Nagu kõik teame, on sellised ettevõtted maksudest kõrvalehoidmise ja rahapesu kanalid. Kreeka valitsuse kavatsus võtta näiteks lihtsalt 10% taoliste tehingute pealt on skandaalne.

Kuna see on nii ja nagu paljud parlamendiliikmed on rõhutanud praegustel majanduskriisiaegadel, kui kõik liikmesriigid on silmitsi finantsprobleemidega, rääkimata asjaolust, et Euroopa Keskpanga ja stabiilsuspakti toimimine on ebapiisav ning lahendamise asemel halvendavad probleemi, on meil tarvis levinud lahendusi levinud probleemidele, millest üks on maksudest kõrvalehoidmine.

Me peame jõudma maksudest kõrvalehoidmise ja maksupettusteni, nii et valitsustel oleks tulu ajal, kui ümberjaotus- ja arengupoliitikate järele on pakiline vajadus.

Godfrey Bloom, *fraktsiooni EFD nimel.* – Austatud juhataja! Maksustamine ei ole ideena viimase 3000 aasta jooksul tegelikult eriti muutunud, ega ju? Rikkad ja võimsad varastavad raha tavalistelt inimestelt, et oma elu mugavamaks teha.

Kaasajal on muutus olnud selles et, nüüd on maksustamine n-ö maksustatava hüvanguks: et meid maksustatakse justkui *pro bono*.

Selleks et seda müüti põlistada, leiutame perioodilisi paanikaid, et inimesi alluma hirmutada. Paanikatest on kõige hiljutisem muidugi see, et kui me rohelisi makse välja ei käi, keeme kõik surnuks – meenutab keskaegseid religioone, eks, kus sama mängu mängiti: maksa kõik ära või põled põrgus.

Maksude ühtlustamine on kaasaegse poliitilise klassi väljamõeldis tagamaks, et ükski valitsus oma rahvalt liiga vähe ei varastaks: midagi varaste kartelli taolist.

Lubatagu mul soovitada, et kui tõesti maksude ühtlustamist tahetakse, siis komisjon ja bürokraatia maksaks samu makse nagu hääleõiguslikud kodanikud, et nad kannaksid sama maksukoormat nagu ülejäänud meist, enne kui hääleõiguslikud kodanikud sellele hoonetele tormi jooksevad ja meid katusesarikate külge üles poovad, milleks neil täielik õigus on.

Hans-Peter Martin (NI). – (DE) Austatud juhataja! Meil on tarvis demokraatlik protsess põhjalikult üle vaadata. Noore autori ja ajakirjanikuna maksin kunagi 62% tulumaksu veendumusest, sest olin kindel ja mul oli selline mulje, et meid valitsesid head inimesed. Ent Euroopa Parlamendi liikmeks saamisest alates olen näinud, mis tegelikult maksutuluga juhtub. Tollal maksime iga aasta miljoneid šillingeid. See, mis mind selles head valitsemistava käsitlevas arutelus häirib, on asjaolu, et me ei vaata iseenda kulusid, vaid lihtsalt räägime kurjadest maksupetturitest.

Tollal, kui maksumäär oli 62%, oli mu maksukonsultant Christoph Matznetter, kellest sai hiljem Austria rahanduse riigisekretär. Ta ütles mulle: „Sina oled pärit Vorarlbergist, mine üle piiri Liechtensteini või Šveitsi!“. Me ei teinud seda, kuid teised tegid. Ent, kui läheneda sellele antud kogemusi arvesse võttes sellise inimese kaine ja ratsionaalse mõistusega, kes ei ole riigiteenistuja, kes ei ole sotsiaalkindlustussüsteemi kuluartikkel, kes ei ole tegev riigivaldkonnas nagu enamik siin olevaid parlamendiliikmeid, siis tuleb küsida endalt, kuidas ometi oma vaevaga teenitud raha sellise raiskajalikkuse eest päästa?

Minu soovitus oleks järgmine: alustagem kohast, kus suudame näidata, et arukas haldus kasutab raha arukalt, see tähendab, meist endist. Miks meil veel 200 uut töökohta vaja on? Miks meil see nädal koolide suusatundi on vaja rahastada? Kui tõesti tahate võtta tõsiselt maksuparadiise, maksunõuete sissenõudmist ja Euroopa Liidu katset meeldida inimestele, siis peame alustama iseendist ja näitama inimestele, et institutsioonid, mida esindame, kulutavad maksumaksjate raha vastutustundlikult. Vastasel juhul kaotame jätkuvalt maksutulu igasuguse õigustusega, miks need inimesed aru andma peaksid.

Enikő Győri (PPE). – (HU) Kallid kolleegid! SKT langemine 4%, 21 miljonit töötut ELi kodanikku, puudujäägimenetlused 20 liikmesriigi suhtes, 80% riigivõlga. Kui Euroopa Liidu seisukord on selline, siis küsin: kas võime lubada endale luksust, et miljardid maksud lihtsalt ära voolavad? On lubamatu, et samal ajal, kui ohverdame tohutuid summasid majanduse elavdamiseks ning töökohtade säilitamiseks, ei ole ELi tasandil olnud edusamme, et leida mooduseid, kuidas tõsta näiteks piiriüleste maksukohustuste sissenõudmist häbiväärsest 5% tasemest kõrgemale. Või kas peaksime laiendama automaatse teabevahetuse ühtlaselt kogu tulele, elimineerides seeläbi vajaduse, et valitsused hangiks varastatud andmekandjalt teavet oma kodanike siia-sinna investeeritud maksustamata tulu kohta.

Hetkel ulatub ELis maksupettuste tase kahe ja poole korrani ELi kogu eelarvest. Arvan kindlalt, et liikmesriikide maksuametid peavad tegema koostööd, et maksupettustele jälile saada. Kellelgi ei tohiks olla võimalik end pangasaladuse taha peita. Kaotagem ära sisulised maksuparadiisid Euroopa Liidu sees, isegi kui see, head kaasparlamendiliikmed, puudutatud liikmesriike kahjustab! Euroopa huvi tervikuna peab olema ülemuslik osaliste seisukohtade suhtes. ELi ausad makse maksvad kodanikud ei oota meilt midagi vähem kui eeskirju, mis kehtivad tagavaraväljapääsudega kõigile.

Domenici raport annab ülevaate, kuidas need tagavaraväljapääsud kinni panna. Nüüd on meie teemaks mitte maksude ühtlustamine, vaid nõuda sisse iga liikmesriigi eeskirjadest lähtuvalt kogutud maksud, vajadusel teiste abiga. Vaadeldava maksupaketi kõik teised elemendid teenivad sama otstarvet. Olen fraktsiooni EPP nimel lisanud mitu ettepanekut Domenici raportisse, millel oli lisaks ka teiste fraktsioonide toetus. Kõigepealt soovitasin, et loodaks stiimulite süsteem, mis garanteeriks, et kellegi nimel piiriüleste maksude sissenõudmist taotlev liikmesriik saaks sissenõutud summadest teatud osa. Niiviisi saaksime anda hoogu maksuametite lonkavale koostööle. Teiseks saaksime võrdleva kasumi süsteemi kasutades rakendada tulemuslikke meetmeid, eriti hargmaiste ettevõtete suhtes, kes maksudest kõrvalehoidmiseks siirdehindu manipuleerivad. Tean, et volinik Kovácsil on selles osas kahtlusi, kuid minu arvates võiks sellel suunal töö alata.

Lõpetuseks, olen rõõmus, et komisjon toetab vajadust karmistada maksuteabe vahetuse nõudmisi, nagu seda nõuab 12 riigile kehtiv OECDi näidisleping. Minu arvates suudame neid radu pidi edasi minnes ausama maksupoliitika poole liikuda.

Olle Ludvigsson (S&D). – (SV) Austatud juhataja! Täna õhtul arutame mitmeid meetmeid eri liiki maksupettuste ja maksudest kõrvalehoidmisega võitlemiseks. Tegemist on väga oluliste asjadega. Oleks väga hea, kui me ELis suudaksime tugevdada oma vahendeid ja koostööd maksudest kõrvalehoidmisega võitlemiseks väljapakutud kujul.

Majandus- ja finantskriis kiirendas vajadust muuta meie maksusüsteem võimalikult tulemuslikuks, usaldusväärseks ja õiglaseks. Olen ettepaneku suhtes laiendada tagasipööratud maksustamismehhanismi rakendamist positiivsel seisukohal. Muu hulgas on tegemist üliolulise sammuga meie kliimamuutusega seotud öö arengus. Kui 2013. aastal saastekvoote enampakkumisel müüma hakatakse, on meil tarvis usaldusväärset kauplemisüsteemi, mida ei vaevaks käibemaksupettused ja muud sarnased probleemid. Tagasipööratud maksustamismehhanism on tõenäoliselt oivaliseks mooduseks taoliste käibemaksupettuste ennetamiseks. See tagab nii süsteemi tõsiseltvõetavuse kui ka tulemuslikkuse.

Töö tagasipööratud maksustamismehhanismi käsitleva raportiga on olnud väga konstruktiivne. Mul on hea meel näha, et komisjon, nõukogu ja asjaosalised kaasparlamendiliikmed olid võtnud kindlaks nõuks tulla kiiresti välja hea lahendusega. Raporti keskne element on kõikehõlmava hindamissüsteemi – ühtsetel kriteeriumidel rajaneva süsteemi – loomine. Väga oluline on, et jälgiksime hoolega, kui hästi tagasipööratud maksustamismehhanism asjasse puutuvast valdkonnast praktikas toimib. Praegu väljapakutavaid meetmeid maksudest kõrvalehoidmisega võitlemiseks tuleks vaadelda väikse osana ulatuslikumast ja pikaajalisest protsessist.

Selles valdkonnas on veel palju teha. ELi koostööd tuleks tugevdada ja EL peaks näitama teed tulemuslike rahvusvaheliste maksudest kõrvalehoidmisega võitlemise lepete loomisel.

Sylvie Goulard (ALDE). – (FR) Austatud juhataja! See näiliselt üsna tehniline pakett puudutab tegelikult mõnesid väga poliitilisi küsimusi. Esiteks on riikide koostöö maksuasjades siseturu jaoks peamine küsimus. Minu arvates on oluline seda rõhutada, sest inimeste ja kapitalivaba liikumine moodustab ühe hinnalistest Euroopa Liidu õigustikest, millesse nii kiindunud oleme. Ent tulemuseks ei tohi olla ebaõiglane maksustamisolukord, kus mõned teavitatud ja liikuvad kodanikud oma maksukohustustest kõrvale hoiavad, samas kui paiksemad kodanikud nende kohuslasteks jäävad.

Samuti ei peaks see toimima riikidevahelise konkurentsi stiimulina, mille all mõtlen pettuste või kõrvalehoidmise stiimulit. See selgitab meie poolehoidu ettevõtete maksustamise konsolideeritud tulumaksubaasi ja liikmesriikidevahelise automaatse andmevahetuse suhtes, mida on juba arutatud.

Kui Astrid Lulling oleks osutanud meile au ja siia jäänud, oleksin talle öelnud, et tõesti kerkib kodanikuvabaduste küsimus, kui räägime tundlike andmete vahetusest, ent minu arvates on suur erinevus andmete vahel, mida võime liikmesriikide ja Euroopa Liidu vahel – teisisõnu siseturu raames ja siseturu teenistuses – vahetada, ning andmete vahel, mida vahetame teiste riikide, isegi Ameerika Ühendriikide taoliste sõbralike riikidega.

Teine äärmiselt poliitiline teema, eriti pärast kriisi, on võitlus maksuparadiisidega, aga ka hallide piirkondadega – või endale palju lubavate tavadega, mis kahjuks ikka veel Euroopa liikmesriikides või assotsieerunud territooriumidel eksisteerivad. Pärast G-20 deklaratsioon ootavad kodanikud tulemusi ja tõsiseltvõetavat liitu. See on olnud paljude parandusettepanekute motiiviks ning minu arvates peab parlament küsimuse uuesti oluliseks tegema.

Lõpetuseks sooviksin kokkuvõtvalt öelda paar sõna László Kovácsile – on üsna harva võimalus hüvasti jätta kellegagi tema mandaadi lõppemise samal õhtul – ning eelkõige anda nõu liikmeskandidaadile Algirdas Šemetale, kelle esimesi samme valdkonnas oleme tervitanud, nagu oleme tervitanud ka Barroso II Komisjoni, mis näib kindlalt eesmärgiks võtnud olevat teema ette võtta, eriti kõiki tahke sisaldava siseturгу käsitleva raporti koostamise usaldamisega Mario Montile.

Arvan, et ükskõik kui vastumeelsed ja tõrksad liikmesriigid ei ole, on komisjoni asi teha, nagu olete seda suutnud teha teie, László Kovács, ja kasutada oma algatusvolitust, aga ehk ulatuslikumalt. Liikmesriikide varakambrid on tühjad. Maksustamine on järjekordne moodus nende täitmiseks ning tingimusel, et seda mõistlikult tehakse, oleme poolt.

Eva Joly (Verts/ALE). – (FR) Austatud juhataja, volinik, kallid kolleegid! Tänu Leonardo Domenici jõupingutustele on raport, mille üle see nädal viimast korda hääletama peame, kvaliteetne dokument. Loodan siiralt, et see kolmapäeval meie täiskogu istungil vastu võetakse. Paljud täiustused, mida see finantslääbipaistvuse, maksupoliitika ja maksuparadiiside vastase võitluse osas sisaldab, mille suuri tagajärgi õigusega siin rõhutatakse, on lihtsalt presenditud.

Kõigepealt peaksime tervitama asjaolu, et tekst tunnistab maksuparadiiside vastase võitluse märkimisväärsed piire sellisena, nagu seda seni peetud on. Maksulepped ja OECDi loendid mittekoopereeruvatest jurisdiktsioonidest, kui ametlikult kasutatavaid termineid kasutada, on ebarahuldavad ja isegi kujutavad osa probleemist, mida need lahendama peaks.

Just seepärast ongi tohutult olulised antud raportis sisalduvad ettepanekud, mille eesmärk on minna sellest lähenemisest kaugemale, võtta kasutusele maksuparadiiside uus mõiste ja rakendada uusi vahendeid – sealhulgas sanktsioone –, mis võitluses abiks tuleks. Ilmselt on see nii ettepaneku puhul rakendada automaatset maksuteabe vahetamist nii Euroopa Liidus kui ka rahvusvahelisel tasandil.

Samuti on see nii riikidepõhise arvepidamise puhul, mida raport nõuab ja mis võimaldab mõõta ettevõtete tegelikku tegevust riikides, kus need registreeritud on, ja kontrollida, et neil on tõepoolest tarvis maksta seal õigusjärgselt võlgnevaid makse. Tegemist on kahe alusnõudmisega, mida paljud asjatundjad on juba ammu toetanud. Saame ainult tervitada asjaolu, et Euroopa Liit need kasutusele võtab ja seeläbi üheks nendest institutsioonidest saab, kes antud võitlusse enim kaasatud on.

Kallid kolleegid! Maksuparadiiside probleem ei ole pelgalt tehniline küsimus. See puudutab fundamentaalseid valikuid. Kas soovime anda arenguriikidele vahendi saamaks kasu oma ressurssidest selle asemel, et need konfiskeeritaks? Kas soovime tagada, et kõik meie ettevõtted ja kaaskodanikud panustavad võimete kohaselt ühiskondliku elu rahastamisse? Leonardo Domenici raporti poolt hääletades anname nendele kahele küsimusele jaatava vastuse. Vastuse, mille üle me minu arvates üksnes uhked olla saame.

Isiklikul tasandil sooviksin tänada László Kovácsit seminari eest, mille ühiselt 9. detsembril Brüsselis korraldasime, et antud teema päevakorda panna. Suur tänu ja palju edu!

Ivo Strejček (ECR). – (CS) Austatud juhataja! Volinik, täna arutame majanduslikult ja poliitiliselt vastuoluliste ettepanekute paketti, mis eeldatavalt tooks maksustamise vallas kaasa oluliselt parema koostöö. Maksupettused on kahtlemata suureks probleemiks, mis vähendavad riikide eelarvetulusid. Ent mis on maksudest kõrvalehoidmise põhjusteks ja mis on nende motiivid, kes maksupettused appi võtavad?

Esmalt kõrged maksumäärad. Mida kõrgemad on maksumäärad, seda enam otsivad maksumaksjad mooduseid maksukohustustest mööda hiilimiseks. Peaksime seda üldtuntud majandustõde silmas pidama eriti täna, kui enamik poliitikuid eeldab, et riigi rahanduse puudujäägid lahendatakse kõrgemate maksude kaudu, teisisõnu eelarve tulupoolelt, mitte aga suurema kulude kärpimise kaudu. Sooviksin veel ühe tähelepaneku teha: maksuparadiisid on olemas just sellel põhjusel, sest inimesed viivad oma kapitali madalamate maksudega kohtadesse. Kui tahetakse maksuparadiisid kinni panna või nende olemasolu piirata, tuleb makse kärpida.

Teine maksudest kõrvalehoidmise oluline põhjus on maksusüsteemide läbipaistmatus ja keerulisus. Mida rohkem erandeid, seda rohkem pettusi. Statistika ja eri uurimused kinnitavad, et näiteks käibemaksu sissenõudmise raskusi põhjustavad peamiselt segased selgitused ja tuhanded laialt erinevad erandid. Kahjuks ei tee ei komisjon ega Euroopa Parlamendi parlamendiliikmed ettepanekut, et liikmesriigid võtaksid ette maksukärpeid või fundamentaalseid korrekture, mis võiks maksujurisdiktsioonides läbipaistvust tekitada.

Vastuolulised ettepanekud on järgmised: rakendada põhimõtet, et maksumaksjate kohta teabe jagamine on kohustuslik; teiseks, nõuda, et maksumaksjate teave oleks täpselt määratletud ja selgelt väga tundlik; kolmandaks, rakendada esimest korda kohustust jagada teavet igit liiki maksude kohta ning neljandaks – õigusloome uuendusena – rikutakse pangasaladust.

Miguel Portas (GUE/NGL). – (PT) Austatud juhataja! Arutelu on väga oluline, sest see, mida valitsused ja komisjon ise meile on öelnud, on, et saabuval aastal oleneb kriisist väljumise strateegia kavades kärpida radikaalselt avalikke investeeringuid ja sotsiaalseid kulusid. Ja see, mida pidev teave täna arutatud eri raportitest meile ütleb, on, et lõpuks on veel üks tee edasi, parem tee edasi, tee edasi, mis edendab maksumaksjate seas ausust ja rahulolu!

Ja see tee edasi on samuti tee edasi kriisi ületamisel tulu seisukohast – peamiselt tulu seisukohast, kuna teeb lõpu luupainajale, mille on põhjustanud maksuparadiisid, ja luupainajale, mille on põhjustanud laialdane maksudest kõrvalehoidmine ja maksupettused suurte ettevõtete seas ja pangandussüsteemis.

Just seepärast olengi vägagi nõus Leonardo Domenici raportiga, kui selles öeldakse, et pangasaladuse lõpetamiseks ei tehta piisavalt. Ja just nii peaksimegi edasi minema, sest vastab tõele, et veidi õiglust majanduses kellelegi paha kunagi ei teinud.

Arturs Krišjānis Kariņš (PPE). – (LV) Austatud juhataja, volinik! Küsimus ei ole selles, kas oleme maksupettustega võitlemise poolt või vastu. Muidugi oleme poolt! Küsimus on pigem selles, mis vahendeid eesmärgi saavutamiseks kasutada soovime. Liikmesriikide seas on hetkel olukord, et on riike, mis meeleldi teiste liikmesriikidega maksumaksjate kohta teavet ei vaheta, isegi kui neilt seda palutakse. Arutletav ettepanek puudutab automaatse süsteemi rakendamist, milles maksuametid kogu välismaal resideeruvate kodanike ja ettevõtete teavet vahetavad. Minu arvates ei ole oluline mitte suurendada bürokraatiat, kuidas iganes me teavet vahetame. Hetkel on Euroopa Liit kriisis – Hispaanias on töötus peaaegu 20%, Lätis üle 20%, paljudes teistes riikides on see tublisti üle 10%. Kahjuks on tegemist tõusva suundumusega. Selle tulemusena sunnitakse liikmesriike vähendama avalikke riiklikke kulusid, mis on tegelikult otse vastu bürokraatiasina mõõtmete suurendamisele. Me ei saa lubada endale bürokraatiasina mõõtmete suurendamist, ent antud automaatse teabevahetuse süsteemi kätteks vältimatult bürokraatiasina mõõtmete suurendamist. Minu arvates ei saa Euroopa maksumaksjad lihtsalt selle jätkumist hetkel lubada. Minu arvates on olemas teine ettepanek, mida arutama peaksime, nimelt võib-olla ei tohiks äärmustesse minna, st kogu teavet automaatselt vahetada, vaid selle asemel tagada vähemalt, et kõik liikmesriigid nõudel teavet jagavad. Kokkuvõttes siis automaatne teabevahetus nõudel. Täna teid!

Arlene McCarthy (S&D). – Austatud juhataja! Arvestades, et iga aasta läheb kaduma üle 200 miljardi euro, peab ELis maksupettuste ja maksudest kõrvalehoidmisega võitlemine olema käesolevale parlamendile, Euroopa Komisjonile ja liikmesriikide valitsustele jätkuvalt prioriteediks. Ma ei suuda uskuda, et käesolevas täiskogus keegi usub, et õigus privaatsusele on õigus maksudest kõrvale hoida.

Mõistagi on olemas üleilmne konsensus, et hea valitsustava puudumine maksuasjades soodustab maksupettusi ja maksudest kõrvalehoidmist. Maksupettustel on suur mõju riikide eelarvetele. See rõõvib eluliselt olulisi ressursse avalikelt teenustelt, tervishoiult, hariduselt ja teadusuuringutelt. Enamgi, ühe suurema heategeva organisatsiooni andmetel on ülikaste ja üleilmsete korporatsioonide maksudest kõrvalehoidmisel tõsine mõju enam kui viie miljoni lapse elule arengumaailmas.

Kõige vaesemate arenguriikide valitsustelt petetakse aastas 92 miljardit eurot maksutulust, samas kui Maaailmapanga hinnangul jätkuks vaid kolmandikust sellest – 30–34 miljardist eurost – ÜRO milleeniumi arengueesmärkide rahastamiseks. Mis veelgi šokeerivam, Ühendkuningriigi heategev organisatsioon Christian Aid väidab, et umbes 7 triljonit eurot on peidetud maksuparadiisidesse.

Seetõttu on antud raportites väljapakutud meetmed ja soovitused olulised ühetasase mänguväljaku toetamiseks ning moonutuste ja kuritarvitamiste käsilevõtmiseks, millel need maksudest kõrvalehoidmise ja pettuste süsteemid tuginevad. *Offshore*-finantskeskustes hoitavad varad võrduvad nüüd kolmandikuga üleilmsetest varadest ...

(Juhataja palus sõnavõtjal tõlkide pärast aeglasemalt kõnelda.)

... pool maailma kaubandusest käib nüüd läbi maksuparadiiside ning vastumeetmete rakendamist tõhustatakse juba. Maksuparadiisid on juurdluse all – edasi minnakse ettepanekutega ELis ja OECDis.

Tugevam maksustamiskoostöö on ainuke tee edasi. See ei nõrgesta riikide suveräänsust, vaid vastupidi tugevdab ja tõhustab riikide maksusüsteeme, peatades neid, kes nende süsteemide terviklikkust ja toimimist õõnestada püüavad.

Kui oleme üleilmsest finantskriisist ühe õppetunni saanud, on see, et meil on finantstehingute osas enam avatust ja läbipaistvust. Just seepärast toetangi ettepanekuid liikuda üleilmse leppe ja automaatse maksuteabe vahetuse standardi poole, mille meie raportöörid esitasid.

Sooviksin lõpetada, öeldes, et need kes antud ettepanekute lahjendamist taotlevad, peites end andmete privaatsusega seotud paanikakülvamise taha, ei ole ei tõsised ega auhned toetajad üleilmsele meetmele võtta maksudest kõrvalehoidmise nuhtlus käsile ja edendada head valitsemistava, kodanikuvastutust ning sotsiaalset vastutustunnet.

Wolf Klinz (ALDE). – (DE) Austatud juhataja, kallid kolleegid! Käibemaksupettused ei ole pelgalt pisipatt. Tegemist on kuriteosündmuse ja probleemiga, mis kas aja jooksul eskaleerub või kahaneb. Viimaste hinnangute andmetel kaotavad kodanikud ja seeläbi maksumaksjad aastas kuni 100 miljardit eurot, võib-olla isegi enam.

Kiireneva riigivõla ja kriisi ajal ei leia kodanike poolehoidu asjaolu, et Euroopa Liit pole senini suutnud probleemi edukalt käsile võtta. Just seepärast tervitan värsket katset rakendada tagasipööratud maksustamist, mille üle ülehommeme hääletame. Mida me tagasipööratud maksustamisega teha üritame, on sisuliselt käibemaksuprobleem elimineerida või seda vähemalt vähendada. Peame aga ootama ja vaatama, kas see kord tekitab soovitud käibemaksulaekumiste suurenemist ja hoiab ära uusi pettusejuhtumeid. Ent kahtlemata on see katset väärt. Jälgime tähelepanelikult korra tulemusi tähelepanelikult, mille kehtivus piirdub hetkel 2014. aastaga, ja hindame seda kriitiliselt.

Ent oleksin soovinud ühe konkreetse punkti muudatust: olen ettevõtete poolt, kes tõeliselt täidavad oma hoolsuskohustust oma käibemaksukohuslaste registreerimisnumbrite, kohustustest vabastamise, läbivaatamise kontekstis, isegi kui saaja petab. Kahetsen otseselt, et mu muudatusettepanek selleks majandus- ja rahanduskomisjonis enamust ei saavutanud.

Vicky Ford (ECR). – Austatud juhataja! Maksupettused on kuritegu, mis mitte ainult ei rõõvi valitsustelt, vaid rõõvib viimaselt kui ühelt maksumaksjalt – viimaselt kui ühelt kodanikult, kes maksab makse õigel ajal. Palju head tööd on teinud OECD, G-20 ja töepoolest eri parlamendi raportöörid maksupettustega võitlemise aitamiseks. Sooviksin võtta konkreetselt Leonardo Domenici raporti osas sõna ja tänada teda suure läbipaistvuse eest, mis ta kogu parlamendis koostööd tehes dokumendi parandamiseks ilmutanud on. Siiski muretsen kolme asja pärast.

Esimene on, et maksupettustega võitlust ei tuleks kasutada tagavaraettekäändena nende jaoks, kes tahavad algatada arutelu maksude ühtlustamise üle kogu ELis. Dokumendi sõnastuses on sees ettevõtete ühtse konsolideeritud tulumaksubaas ning minu arvates peaksime ootama, kuni komisjon aasta lõpu poole tuleb

meie juurde oma mõjuhindamisega, enne kui ennatlikult selle arutelu poolt- ja vastuargumentide osas järeldusi teeme.

Teine teema puudutab teabevahetuse vastuolulist küsimust. On väga selge, et teatud oludes on tarvis paremat vahetust ning tõepoolest, nagu hoiuste intresside maksustamiselt, on automaatsel vahetusel eeliseid. Dokument läheb palju laiemaks ja nõuab automaatset vahetust kõikides valdkondades. Eelistaksin, et vaataksime iga konkreetset asjaolu nägemaks, kus meil seda tarvis on.

Kolmandaks soovib Leonardo Domenici raport kogu ELi hõlmavat lõivu raha liikumiste pealt teatud jurisdiktsioonidesse või neist välja. Nagu volinik on välja toonud, on erinevaid sanktsioone ja erinevaid stiimuleid, mida saaks kasutada antud valdkonnas hea käitumise soodustamiseks. Mulle teeb väga muret, kui läheksime tagasi ainult ühe ettepanekuga, mis oleks tohutult vastuoluline, sisaldades antud sõnu kogu ELi hõlmavat lõivu kohta.

Diogo Feio (PPE). – (PT) Austatud juhataja! Tegeledes nende nelja raportiga, millel näib olevat väga silmapaistev tehniline ülesehitus, arutame nelja kaalukat poliitilist küsimust. Esiteks, selguse huvides: võitlus maksupettuste ja maksudest kõrvalehoidmisega peaks olema jooksev. Seda austusest nende vastu, kes makse maksavad ja eeskirjadest kinni peavad.

Samuti tahan siin selgelt väljenduda, et tegemist ei ole spetsiifiliselt üht mingit kriisi puudutava asjaga. Tegemist on avaliku eetikaga. Ning nii, nagu tuleks seda arutada, tuleks Euroopa Liidul ja liikmesriikidel arutada ka teist, maksustamisalast konkurentsivõimet puudutavat asja, eesmärgiga maksustamispoliitikate kaudu majanduskasvu soodustada.

Samuti on vajalik vaadata maksupettuste ja maksudest kõrvalehoidmise vastast võitlust õigusloome valguses. Seadused ei tohi olla keeruliseks aetud. Need peavad olema läbipaistvad ja haldusorganitel tuleb kohaselt tegutseda. Just seepärast ongi oluline teabevahetusega seotud küsimus, kus peame vaatama läbi otsuseid, mis on tehtud rahvusvahelistes organisatsioonides, nagu OECD, mis asja sellisena tõesti uurinud on. Kogemuste vahetamine on selles suhtes oluline, nii et teoreetiliselt head näivad meetmed ei oleks praktikas takistavad.

Maksuparadiiside küsimuses konkreetset peame toetama kohtumisel G-20 tehtud otsuseid ja edusamme ning eelkõige ei tohi me unustada, et antud valdkonnas peaks meetmed olema sobivad, proportsionaalsed ja tulemuslikud.

Elisa Ferreira (S&D). – (PT) Austatud juhataja, volinik! Siin on mõned faktid, mida meele tasub pidada: OECDi andmetel peideti 2008. aastal maksuparadiisidesse kuni 5–7 triljonit eurot varasid. Euroopa Liidus ulatub maksudest kõrvalehoidmine, mida täna juba mainitud on, 2–5% ELi rikkusest ehk on kaks ELi eelarvest kaks korda suurem.

Täna pole samuti kahtlust, et maksuparadiisid, uute finantstoodete ebamäärasus, halduskoostöö puudus, regulatsiooni ja järelevalve luhtumine turgudel ning ettevõtjate ülemäärase ambitsioonid on kõik aidanud kaasa kohutavale kriisile, mida kogeme.

Globaalsel tasandil tehakse edusamme ning me saame sellest õppetunde – õppetunde, mis selgitati välja Rahvusvahelise Valuutafondi, OECD, G-20 ja finantsstabiilsuse foorumi algatustes. Euroopa Liit, isäranis László Kovácsi juhtimisel, keda sooviksin õnnitleda, on olnud kaasatud reasse algatustesse. Nende hulka kuuluvad halduskoostöö, hoiuste intresside maksustamise direktiiv, abi võlgade sissenõudmisel, tegevusjuhend ja lisaks ka suurem koostöö Belgia, Austria, Luksemburgi, Mani saare ja isegi naaberriikide – Šveitsi, Monaco ja Liechtensteini – vahel.

Ent oluline on, et antud kollektiivne jõupingutus ei vii, mida kirjeldas nii hästi Leonardo Domenici kaasmaalane, kui ütles filmis „Leopardo”, et peab muutuma palju asju selleks, et kõik samaks jääks. See on näide sellest, mida juhtuda ei saa!

Euroopa kodanikud kannatavad nüüd töötuse, ähvardavate maksutõusude ja pensioni põhiõiguste kadumise all. Väiksed ja keskmise suurusega ettevõtted ei saa krediiti ja levinud on ohvrite toomine. Need on need kodanikud, kes ootavad meilt – kui nende esindajailt parlamendis – õppetundidest õppimist ja tõeliselt konkurentsi, õigluse, läbipaistvuse ja aususe tagamist Euroopa Liidus.

Antud neli raportit, isäranis Leonardo Domenici ja Magdalena Alvareze omad, on seda suunda. Loodan, et antud raportid saavad käesoleva täiskogu liikmete seas laialdase toetuse osaliseks ning et nad tegelikult annavad Euroopa Liidule poliitilise hoo, mida ta vajab õigetest õppetundidest õppimiseks ning soodustab antud õppetundide tunnistamist ka rahvusvahelisel tasandil.

Olle Schmidt (ALDE). – (SV) Austatud juhataja! Oleme kõik teadlikud, et maksud on tundlik teema, nagu oleme kuulnud. Liikmesriigid näevad üsna õigustatult makse riikliku asjana, ent finantskriisi järel taipab ühe enam riike, et koostöö ELis peab paranema.

Maksukonkurents on hea asi. Ent eeskirjad peavad olema õiglased ja ükski liikmesriik eit tohi saada kasu sellest, et tema eeskirju kasutatakse maksudest kõrvale hoidmiseks. Maksupettused on ebaseaduslikud, ebamoraalsed ning moonutavad olukorda üksikutes liikmesriikides.

Maksukoormat võime kritiseerida oma riikides. Olen seda teadupärast isegi teinud. Ent peame töötama, et oma riigis poliitikat muuta, mitte aga oma kohustustes kõrvale hoidma. Tulemuslikem moodus teabe vahetamiseks on seda automaatselt teha. EL on tihti igasugu maksuparadiiside suhtes kriitiline olnud. Seetõttu on oluline, et näitame, et samuti sisemiselt tööd teeme, et tõsta maksustamise valdkonnas läbipaistvust, avatust ja koostööd, samas eraelu pühadust austades.

Tarbetu halduskulu vältimiseks ja selgema õigusliku aluse loomiseks on esitanud Euroopa demokraatide ja liberaalide liidu fraktsioon muudatusettepaneku, et liikmesriike ei tohi sundida teist liikmesriiki abistama, kui asi puudutab vähem kui 1500 eurot aastas. Minu arvates seab see ametivõimudele selged piirid ning, nagu mõistan, aktsepteerib László Kovács antud muudatusettepanekut.

Lõpuks sooviksin tänada László Kovácsit, kes veel 18 või midagi tundi volinik on. Teiega koostööd teha on olnud privileeg. Kõike te ei saavutanud, ent andsite endast parima. Tänan ja edu!

Jacek Włosowicz (ECR). – (PL) Austatud juhataja! Oma kuuendal ametiajal võttis Euroopa Komisjon vastu rea seadusandlikke ettepanekuid maksupettuste ja maksudest kõrvalehoidmisega võitluse raames Euroopa Liidus. Siin on peamiseks teguriks ettepanek võtta vastu maksustamise valdkonnas tehtavat halduskoostööd käsitlev direktiiv. Tänu selle vastuvõtmisele praktiliselt kõikide liikmesriikide poolt, on hetkel kehtiv direktiiv kahtlemata esimene samm halduskoostöö suunas antud valdkonnas, ehkki oli ilme, et konkreetset tulemust olid rakendamise osas puudulikud. Ent antud ettepanekus on meil tegemist üksikute liikmesriikide sisesuveräänsuse tugevdamisega maksustamise valdkonnas konkreetsema ja tulemuslikuma maksulaekumiste juhtimise rakendamise kaudu igas riigis ning samuti Euroopa integratsiooniprotsesside intensiivistumisega, mis on muutumas üha vajalikumaks maksustamise valdkonnas, nii poliitilisest kui majanduslikust ja lisaks ka halduslikust seisukohast.

Thomas Mann (PPE). – (DE) Austatud juhataja! Tänan teid, volinik Kovács, oivalise töö eest. Halduskoostöö ELi liikmesriikide vahel maksuasjades, mis on minu pädevus, on ambitsioonikas projekt. See on vajalik, sest maksudest kõrvalehoidmine pole pelgalt pisipatt. See mõjutab riike piiriüleselt.

Peame tegema koostööd maksupettuste ja kahtlaste maksuparadiisidega võitlemiseks. Liikmesriikide seisukoht, et kõike ei ole võimalik Euroopa tasandil lahendada, on silmanähtav viga. Ebaseaduslikult hangitud petturite andmete ostmise võimaluse uurimine, mis on õiguslikult problemaatiline ning küsimus, millega Saksamaal maadelnud oleme, ei peaks olema meie ainsaks tegevuskäiguks. On väga võimalik aga, et taoline ost on vajalik.

Antud direktiivis tervitan esiteks kavandatavat automaatset teabevahetust maksuametite vahel, teiseks ametite vahelise vastastikuse personalivahetuse tõhustatud korra ning kolmandaks hädasti vajalikku meetet pangasaladusseaduste lõdvendamiseks kaugel väljaspool ELi.

Tuleb tunnistada, et meil on tarvis eemaldada teatud tõkked, iseäranis vastuolu ühelt poolt andmevahetuse ja teiselt poolt andmekaitse vahel. Meil on tarvis leida tasakaal kahe vahel tasakaal ega mitte lubada ühel huvil teise suhtes ülemuslik olla.

Lisaks peaks rohkem tähelepanu pööratama piiriülesele topeltmaksustamisele. Olen rääkinud rea väikese ja keskmise suurusega ettevõttega, kes tegutsevad üheaegselt erinevates liikmesriikides. Nad ütlevad, et olukord on kaugelt liiga keerukas ning et pole piisavalt läbipaistvust ja kogemusi, mistõttu nad ei suudagi õigeid investeerimisotsuseid teha. Peame seda arvestama. Samuti peame vähendama bürokraatlikku asjaajamist ja pöörama rohkem tähelepanu sellele, mis tegelikult vajalik on, nii et maksuametid saaks aidata meil teineteisega tihedamalt koostööd teha ning oma menetlusi lihtsustada. Kui seda saavutada suudame, kui taolised lihtsustatud menetlused ärimeeste argiellu sisse ehitada suudame, teeme selgelt edusamme. Antud direktiiv on oluline avaldus, et kavatseme seda teha.

George Sabin Cutaș (S&D). – (RO) Meie arutelu kavandatavate maksustamisreformide teemal leiab aset olukorras, mis vältimatult maksupoliitikatele jälje jätab. Majandus- ja finantskriisi põhjustab eelarvepuudujääkide tõusu terves maailmas, mis omakorda tõstab riigieelarvele määratud ressursside olulisust.

Nagu juba öeldud, tõstavad värskeimad raportid antud teemal esile maksupettuste ärevusttekitava suurusjärgu Euroopa Liidus, küündides enam kui 200 miljardi euroni aastas, mis on võrdväärne 2–2,5% SKTst.

Meie kaasparlamendiliikmed, kes antud raportitega töötanud on, kellele sooviksin avaldada tänu nende jõupingutust eest, on esitanud meile räige pildi pettuste ulatusest. Euroopa Liidu väljapakutud majandus elavdamise kava, mille eesmärk on vähendada kriisi mõju, nõuab 1%-ni SKTst küündivaid kulusid. Minu arvates nõuab olukord tugevaid pettusevastaseid meetmeid ning liikmesriikidevahelist tihedamat koostööd maksuasjades, seda enam, kuna kriis on tõstnud esile enam kui varem riikide majanduste vastastikuste sõltuvuste negatiivse momendi.

Selle taustal märgi ettepanek võtta vastu direktiiv sammu edasi, kuna viib Euroopa maksuõigusaktid kooskõlla nii majanduslike arengute kui Euroopa integratsiooniprotsessi tugevdamisega. Ses mõttes võivad teabe automaatne vahetus, pangasaladuse tühistamine ja nõuete sisenõudmise vastastikuse abistamise täiustamise meetmed aidata märkimisväärselt kaasa 27 liikmesriigi vahelise halduskoostöö tõhustamisele.

Lõpuks soovin volinik Kovácsile edasistes ettevõtmistes ainult edu.

Carl Haglund (ALDE). – (SV) (alguses mikrofonita) ... see direktiiv on väga teretulnud ajal, nagu praegu, kui maksutulud üle maailma kahanevad. Ühisel turul pole meil kuidagi võimalik käesoleva olukorraga leppida, kus maksustatavat tulu on võimalik varjata, nii et see jääb teises liikmesriigis maksustamata. Nagu on mainitud, kaotavad ELi liikmesriigid ilma miljardeist eurodest maksutulust iga aasta liikmesriikide vahelise teabevahetuse mittetoimimiste tõttu. Meenutaksin teile, et kuniks osad inimesed oma tulu peidavad ja nõnda maksude maksmist väldivad, peavad meist ülejäänud selle tasa tegemiseks rohkem makse maksma. See ei saanud kuidagi eesmärgiks olla – vähemalt mitte minu seisukohast.

Hämmastav on, et mõned inimesed kaitsevad valitsevat süsteemi, mis tegelikult lubab inimestel oma maksude maksmisest kõrvale hoida. Taipan, et osadel liikmesriikidel on palju kaotada, kuid kas nad esitavad tegelikult tõsiseltvõetavat argumenti? Ei, esita.

Peaksime edendama maksudealast rahvusvahelist koostööd ja koostama maksupettuste ennetamiseks ühised standardid, nii ELi tasandil kui üleilmselt. Samas meenutaksin teile, et on neid, kes usuvad, et privaatsus on oluline ja et seda küllaldaselt kaitsma peab. Oluline on seda silmas pidada, kuna süsteem, mille loomine meil käsil on, pole muidu meie kodanike silmis tõsiseltvõetav, aga see on edu saavutamiseks oluline.

Sirpa Pietikäinen (PPE). – Austatud juhataja! Minu arvates on käesolevas majanduskriisis valulikult selge, et me kas kukume ELis eraldi läbi või saavutame koos edu. On olnud väga pikk protsess jõuda punkti, kus meil võiks olla tegelikult korralik automaatne teabevahetus ELi maksustamisküsimustes ning täielik läbipaistvus, seda tulemusliku vahelise koostööga ametnike ja rahvusriikide vahel.

Samas, kui palume erasektoril – pankadel – olla finantskriisi järel läbipaistvam ja usaldusväärsem, arvan tõesti, et meil on vaja nõuda seda lisaks ka oma rahvusriikidelt ja endilt. Seetõttu tervitan samme, mida siin astutud on, kuid minna on pikk tee. Soovitan komisjonil tungivalt olla väga ambitsioonikas ning väga tugev rahvusvahelise koostöö suhtes, et oleks rahvusvaheline maksuparadiise ja teabevahetust käsitlev lepe.

Seán Kelly (PPE). – Austatud juhataja! Riikide pidamiseks on maksustamine absoluutselt eluliselt vajalik – minu arvates nõustuks sellega enamik kodanikke. Sellele vaatamata ei tervita paljud kodanikud maksude maksmist avasüli ja naeratades. Nii on olnud issandast saadik, kui ta välja tõi, et üks põlatuimaid liike tema ajal oli maksukoguja, kelles nähti kaabakat.

Ma pole kindel, kas nende staatus nende vahepeal hulga tõusnud on. Nüüd nähakse neis tuluvolinikke, ent populaarsuskonkurss nad tõenäoliselt ei võidaks.

Sellele vaatamata on sellega kõrvuti asjaolu, et ajalooliselt nähti maksudest kõrvalehoidjates peaaegu kangelasi, kes valitsuse üle kavaldasid. Nüüd on ka see muutumas, ent samas on maksudest kõrvalehoidmine sage kogu riigis ja maailmas. Isegi mu oma riigis, 1980. ja 1990. aastatel pakkusid pangad ise inimestele maksudest kõrvalehoidmise otstarbel *offshore-aadresse*. Kui see välja tuli, siis pidi mõistagi maksma üksikisik.

Aga, see, mida meil tulevikus teha on vaja, on tagada, et maksudest kõrvalehoidmist vähendatakse. OECDi hinnangul läheb 2,5% üleilmsest SKTst kaotsi maksudest kõrvalehoidmise kaudu. Näiteks on sigarettide salakaubavedu, kus sigarette viiks madalate maksudega majandustest kõrgete maksudega majandustesse, põhjustades hirmsat kahju tervisele ning mõistagi ka rahandusele.

Samal ajal on ELi võime midagi teha piiratud, sest Lissaboni leping ei anna talle maksude valdkonnas suuri pädevusi. See tõusetus Lissaboni lepingus lirimaale antud garantiides.

Sel põhjusel ei saa olla ettevõtete ühtset konsolideeritud tulumaksubaasi ning ausa maksukonkurentsi põhimõte peab jääma. Seega see, mida tegema peame, on koostöö ja veenmise kaudu üritada asju liikuma panna – kuid sundusega teha me ei saa.

Sari Essayah (PPE). – (FI) Austatud juhataja! Need ettepanekud kujutavad oivalisi jõupingutusi hõlbustada maksupettuste vastast võitlust ning täiustada ametite vahelist koostööd.

Meil maksaks mäletada, et maksustamine pole kunagi eesmärgiks omaette, vaid ühiskonna vahend poliitiliselt kokkulepitud eesmärkide, sealhulgas tulu jaotuse võrdsustamise, kahjuliku tegevuse maksustamise ja ühiste sotsiaalteenuste majandusliku aluse rajamise, rakendamiseks. Hea maksusüsteem tugineb õiglasele ja laiale maksubaasile ning mõistlikele maksumääradele.

Maksudest kõrvalehoidmine ja maksupettused söövad ära maksubaasi ning ausatel kodanikel ja ettevõtetel tuleb maksta kinni maksude arve, mille maksmist petturid väldivad. Nagu siin varem kuulnud oleme, on sisemajanduse kogutoodang nüüd Euroopa erinevates osades kriisipunktis. Maksupettuste ja kõrvalehoidmise tulemuseks on kehvemad SKT-tulemused, hinnaga umbes 200 miljardit eurot aastas. Seda me endale tõesti ei saa lubada.

Sooviksin teha mõned kommentaarid raportite eneste kohta. Käibemaksupettustega võitlemise mooduste kaalumisel tuleb pidada silmas tasuvuse, õiguskindluse mõisteid ja proportsionaalsuse põhimõtet. Väga silmanähtavalt on need tõstetud esile David Casa raportis. Mõistlik on seada käibemaksupettuste vastases võitluses fookusse iseäranis pettusealteid kaupu ja teenuseid ning tagasipööratud maksustamismehhanism annab antud liikmesriikidele võimaluse rakendada tagasipööratud korda, erandina käibemaksualase direktiivi peapõhimõttest.

Halduskoostöö on riikide õigusaktide täiendamise mooduseks, ent meil on tarvis meeles pidada, et ta ei asenda neid kunagi või lõppe nende ühtlustamisega.

Kõigest kõige vastuolulisem antud direktiivide osas on olnud teabevahetuse küsimus. Liikmesriikide tolli- ja maksuametite vaheline tulemuslik teabevahetus aitab võidelda kuritarvitamisega ning just seetõttu peaksime minu arvates edendama maksudokumentide vahetust, mitte seda takistama. Soomes on maksudokumendid avalik teave ning riik on üks vähim korrumpeerunud maailmas. Kuna see nii on, ei näe ma, kuidas maksudokumentide automaatne vahetus võiks kuidagi rikkuda kodanikuõigusi moel, mida mõned kaasp Parlamendiliikmetest arvavat näivad.

Paul Rübigh (PPE). – (DE) Volinik Kovács, austatud juhataja! Finantsõigusaktid on muidugi riikide vastutusalal ning ajendab liikmesriikide omahuvi. Siin, Euroopa Liidus, aga peaksime mõtlema sellele, kuidas säilitada siseturгу, iseäranis nelja vabadust, jätkusuutlikus tulevikus.

Üks põhiprobleemidest, mille siin käsile peame võtma, on muidugi topeltmaksustamine. Väiksed ja keskmise suurusega ettevõtted (VKE-d), mis ei suuda antud valdkonnas kõikide õigusaktidega kaasas käia, kogevad erilisi raskusi oma teenuste pakkumisel teistes riikides. Komisjon peaks seetõttu tulema välja ettepanekuga, kuidas topeltmaksustamist juhtida, ning see peaks olema selline, mis paneb antud ettevõtete jaoks paika lihtsa ja läbipaistva maksustamissüsteemi, sest lõppude lõpuks on ettevõtte krediitdireiting see, mis määrab, kas see turul ellu jääda suudab või kas see maksevõimeliseks jääb. Samuti tervitaksin väga kõik-ühest-uksest-võimalust VKEde jaoks, nii et neil oleks olemas konkreetne kontakt ja nii et maksutagastused kiiresti tõhusalt ja läbipaistvalt tasutud saaks.

Silvia-Adriana Țicău (S&D). – (RO) Sooviksin mainida e-valitsussüsteeme, mis on juba eri liikmesriikides väljatöötatud järgmist liiki rakenduste juurutamiseks: maksude tasumine elektrooniliselt ja lisaks käibemaksu tasumine elektrooniliselt või e-arvete esitamise taolised algatused. Räägime uuest digitaalteenuskavast järgmiseks viieks aastaks, mis tähendab, et liikmesriikidel on tarvis kasutada infotehnoloogiat ka maksuasjades haldustegevuse täiustamiseks.

Minu arvates, vähemalt e-arvete esitamise osas, loodi juba 2008. aastal kõrgetasemeline rühm, mis viis läinud novembril Euroopa Komisjoni jaoks lõpule raporti ja ettepanekud. Volinik Tajani võttis kohustuseks, et järgneval perioodil tuleb ta välja e-arvete esitamisele suunatud algatustega, nii et need laialdaselt kõikides liikmesriikides kasutusele võetaks. Sooviksin komisjonilt küsida, millal see taolise ettepanekuga välja tuleb?

Nick Griffin (NI). – Austatud juhataja! Maksukoostöö arutamine praeguse eurokriisi ajal on nagu lamamistoolide ümberpaigutamine Titanicu pardal.

Inglise keeles tuntakse lõunapoolseid riike rameda lühendi PIGS (Portugal, Itaalia, Kreeka ja Hispaania) järgi. Ent need, keda eurole risti lüüakse, pole sead, vaid inimesed, keda nuheldakse utoopilise üks-suurus-kõigile-dogmaga. Nende majandused surevad aeglast järkjärgulist surma või need päästetakse ära, laostades Suurbritannia ja teiste riikide maksumaksjad. Järgi jääb väga vähe makse, millega koostööd teha.

Lahenduseks on kaks teed: kas euro ära kaotada ja anda nn maasikanõukogu vangistatud riikidele tagasi nende valuutad või euroalast n-ö probleemset riigid välja visata. Need oleksid PIGSi riigid. Õiglasem oleks, kui need oleksid Saksamaa koos oma Prantsuse kaasajooksikutega, sest euro haldamine Saksa huvidest lähtuvalt on praeguse segaduse alus.

Lõputu kriis hävitab föderalsuse ürituse – maksukoostöö ja kõik muu. On tragöödia, et enne surub ta vaesusse nii palju süütuid ohvreid.

Elena Băsescu (PPE). – (RO) Sooviksin Theodor Stolojani õnnitleda kõikide tema jõupingutuste puhul nõuete sissenõudmist käsitleva raporti koostamisel! ELil on tarvis ühiseid õigusakte, mida jõustatakse ühtselt kõikides liikmesriikides, et võidelda maksupettuste ja kõrvalehoidmisega. Siseturule ja liikmesriigi eelarvele võib mõjuda mis tahes maksude või lõivude maksmatajätmine. Kapitali- ja inimestevaba liikumine on tinginud õigusaktide rakendusala laiendamise. Selle aasta algusest lülitatakse sisse ka kohustuslikud sotsiaalkindlustusmaksed.

ELis on nõuete sissenõudmise protsessis oluline samm teabe kiire vahetus. Ühiste tüüpvahendite ja -vormide olemasolu, mis kõikidesse ELi ametlikes keeltesse tõlgitakse, aitab kaasa vastavate ametivõimude igapäevatööle. Ühtne automaatne süsteem võimaldab vastata päringutele kiiremini ja väiksema kuluga.

Udo Bullmann (S&D). – (DE) Austatud juhataja! Isegi kui õnnitleme täna Magdalena Alvarezet, Leonardo Domenicit ja teisi meie kaasp Parlamendiliikmeid oivaliste raportite puhul, kui õnnitleme volinik Kovácsit pühendunud töö puhul ja talle edaspidises töös kõike parimat soovime, ning kui väljendame lootust, et ta parandab oma järeltulijale kire, millega ta ühise maksupoliitika eest on võidelnud, peame mainima ka liikmesriike, neid liikmesriike, kes kõhklevad jätkuvalt rakendamast meetmeid, mis on kriisilukorras enam kui vajalikud ja mis juhatavad lõpuks sisse parema koostöö.

On täiesti šokeeriv, et meil ei ole ikka veel toimunud läbimurret maksubaasi küsimuses. Kõik, kelle arvates niiviisi oma suveräänsust kaitsta saab, kaotavad selle, nagu oma maksutulugi. Seetõttu on antud raportite peamine sõnum, et peame Euroopas paremat koostööd rajama. Ainult see viib edasimineku!

Michael Theurer (ALDE). – (DE) Austatud juhataja, kallid kolleegid! Võitlus maksupettustega on hädavajalik. Muidugi pole maksudest kõrvalehoidmine ja maksupettused majandus- ja finantskriisi põhjused. Mulle näib oluline veel kord siin täiskogul selgelt väljendada, et peame võitma tagasi maksumaksja usalduse lihtsate maksusüsteemide ja madalate ning õiglaste maksude kaudu. Ent see ei tähenda, et me ei peaks aktiivselt maksudest kõrvalehoidmise ja maksupettustega võitlema, sest just maksudest kõrvalehoidmine õõnestab meie õiglustunnet.

See toob meid maksuparadiiside teema juurde. Saksamaa naaber Šveits on väljendanud muret, et seda survestatakse. Selles küsimuses sooviksin komisjonilt konkreetselt küsida: kas tehakse ettepanekuid või pigem rakendatakse meetmeid Šveitsi survestamiseks? Mu isiklik seisukoht on, et Šveits ei saa lubada endale kohelda ELi vähem hästi kui USA-d. Seetõttu tähendab see, et Šveits peab tegelikult ühinema meie kooskõlastatud jõupingutustega maksudest kõrvalehoidmisega võitlemisel.

László Kovács, komisjoni liige. – Austatud juhataja, austatud parlamendiliikmed! Minu jaoks olnud arutelu huvitav ja innustav. Nagu enamik teist, olen veendunud, et meie jõupingutused maksupettuste ja kõrvalehoidmisega võitlemisel ning maksukoostöö tõstmisel on kasulikud. Olen teile tänulik toe ja nelja raportööri töö eest ning väga tänulik antud olulistele komisjoni algatustele osutatud toe eest!

Heade maksuhaldustavade edendamine on keeruline toimik, mis sisaldab eri teemasid. Teie raportid on käsitletud neist peaaegu kõiki, formaalsest halduskoostööd soodustavast õigusloome ettepanekust kuni tööni kolmandate riikidega. Mul oli hea meel kuulda, et paljud teist ergutasid komisjoni ambitsioonikam olema. Olen teiega täiesti ühel nõul ning kindel, et teie ning riikide valitsuste toega suudab uus komisjon käsile võtta eelseisvad väljakutsed. Tean, et need failid jäävad minu järeltulijale prioriteediks. Komisjon,

parlament ja nõukogu peaks jätkama jõupingutusi esitatud või tegemisel olevate õigusloome ettepanekute kinnitamiseks või käitumisjuhendi töörihma töö osas ettevõtlusmaksuga.

Heade maksuhaldustavade põhimõtete välistahkude osas tuleks soodustada kõiki teatistes mainitud meetmeid, suunates eritähelpanu arenguriikidega seotutele.

Mis puudutab konkreetseid ettepanekuid halduskoostöö osas – vastastikune abi maksunõuete sissenõudmisel ja mittekohustuslik ning ajutine tagasipööratud maksustamismehhanismi taasrakendamine –, tahan teid samuti kommentaaride ja seisukohtade eest tänada! Mul on rõõm näha, et Euroopa Parlament ja komisjon jagavad seisukohti rakendatavate meetmete osas maksupettuste ja kõrvalehoidmisega paremaks võitlemiseks Euroopa Liidus ja mujal. Samuti näen üldist tuge kolmele ettepanekule.

Kiirete edusammude saavutamine ja üksmeelne kokkulepe halduskoostööd käsitleva ettepaneku osas on üks eesistujariigi Hispaania prioriteetidest. Samuti on see nüüd prioriteet enamikule liikmesriikidele. ELil on tarvis jõuda viivitamata sisemiselt üksmeelsele kokkuleppele, et suuta näidata rahvusvahelisel areenil oma järjekindlust liikuda OECDi standardist ja G-20 ettepanekutest edasi ning sillutada teed tulevasele arengule rahvusvahelisel tasandil, tõestades, et suudab arendada toimumisvõimelist halduskoostööd.

On selge, et ei ole ühteainsamat ja üleilmset lahendust maksupettuste ja kõrvalehoidmise elimineerimiseks, kuid ettepanekud, mida täna arutanud oleme, on olulisteks sammudeks edasi Euroopa Liidu maksupettustevastase strateegia raames.

Lõpuks, üks päev enne mandaadi lõppu, sooviksin korrata tänusõnu toetuse eest komisjoni maksu- ja tollialastele algatustele ning iseäranis komisjonide ECON ja IMCO koostöö eest!

Magdalena Álvarez, raportöör. – (ES) Austatud juhataja! Sooviksin viidata põhjustele, miks läheme automaatse teabevahetuse osas väljakujunenud OECDi standarditest kaugemale.

Selles suhtes saaks tuua palju argumente, ent selgelt puudutab OECDi mudel rahvusvaheliste suhete laiemat raamistikku, kus mängureeglid on erinevad väga Euroopa Liidus kehtivaist.

Nagu László Kovács teatavaks tegi, on Euroopa Liidus ühtne majanduspiirkond, kus maksuteabel peaks olema sama liikumisvabadus nagu inimestel, nii et iga liikmesriik saaks kohaldada oma maksustamise korda. See, mis meil liidus on, on ühtne turg, kus kaupadele ega inimestele barjääre pole. Seetõttu ei ole maksuteabe puhul barjääre vaja.

Liikmesriigid on osa poliitilisest projektist ja nende maksuametite suhe peab olema kooskõlas selle poliitilise projektiga. Siin on kaalul praktilisest soovitatavusest kõrgemal ja kaugemale ulatuvad poliitilised põhimõtted.

Sooviksin samuti rõhutada, et pettustega võitlus pigem tugevdab kui nõrgestab riikide maksusuveräänsust. Teisisõnu liikmesriikide maksusuveräänsus tugevneb, kuna neil muutuvad kättesaadavaks tulemuslikumad vahendid maksusüsteemi rakendamiseks. Seega peaksime seda kõike silmas pidama ning seetõttu on meie kohuseks antud direktiivi toetada.

Lisaks, nagu Wolf Klinz õigesti ütles, on pettus seaduserikkumine. Seda ei saa õigustada, võttes appi taolisi nõrku argumente, nagu teatud maksusüsteemide kõrgete maksudega maksustamise kord. Vastupidi, läheksin nii kaugele, et väita, et kui maksupettused väheneksid, saaks makse vähendada. Peame kindlasti püsima oma jõupingutustes eri maksusüsteeme lihtsustada.

Kokkuvõtteks sooviksin rõhutada, et neli raportit ja neli direktiivi, mida toetame, on tugeva ennetava mõjuga, sest kui maksumaksjad taipavad, et nende sätete tulemusena on petturitel vähem ruumi manööverdamiseks ja vähem varjupaiku, mida kasutada, on kiusatus taoliseks tegevuseks palju väiksem. Isegi kui mõned isikud üritavad taoliselt tegutseda, on meil tulemuslikumaid vahendeid nende käsilevõtmiseks.

Lõpuks pean mainima, et need meetmed tulevad väga sobival ajal, kuna kriis on tõstnud esile läbipaistvuse puudumise ohtusid, teatud riikidest teistesse edasikandumise ning vajaduse riiklike stiimulite järele. Selles suhtes sooviksin viidata Philippe Lamberti toele. Ta on selgelt teatavaks teinud, et sellistel aegadel nagu praegu, peab riigi rahandus eriti jõudsalt pingutama võtmaks kasutusele majanduse elavdamisele ja sotsiaalsele kaitsel suunatud meetmed, et kriisi mõjusid leevendada.

Kõikidel antud põhjustel on tänapäeva kodanikud enam kui varem teadlikud maksupettuste tõsidusest ning selle tagajärgedest majandusele üldiselt. Nad soovivad väga, et nende esindajad rakendaksid asja käsilevõtmiseks kohaseid meetmeid.

Theodor Dumitru Stolojan, raportöör. – (RO) Olen kuulanud tähelepanelikult kaasp Parlamendiliikmete väljendatud seisukohti. Märkasin samuti hääletamisest hoidumist automaatse teabevahetuse osas. Ent usun kindlalt, et siin istungisaalis, Euroopa institutsiooni tasandil, peame näitama igale Euroopa kodanikule, kes ausalt lõive ja makse tasub, et oleme võtnud kindlalt nõuks võtta kasutusele kõik meetmed maksudest kõrvalehoidmise miinimumini viimiseks, nii et lõivude ja maksude nõuete sissenõudmist puudutavad otsused saab nõuetekohaselt jõustada, olenemata sellest, mis liikmesriigis võlgnik resideerib.

ISTUNGI JUHATAJA: Diana WALLIS

asepresident

David Casa, raportöör. – (MT) Ka mina kuulasin tähelepanelikult kõike öeldut ja, kui peaksin antud olulisest arutelust järelduse tegema, oleks see, et me kõik nõustume, et peame kasutama iga võimalikku vahendit maksudest kõrvalehoidmise ja eri liiki pettustega võitlemiseks, mis eri riikides aset leiavad. Peame selle saavutama selliste meetmetega, nagu need, mis täna välja pakuti, kahjustamata kaubandussektorit – iseäranis VKEsid – ja suurendamata bürokraatiat. Vastupidi, soovitan, et peame jätkama bürokraatliku asjaajamise vähendamist valdkondades, mis tihti kaubandussektorit takistavad.

Peame tagama, et me ei karistaks ausaid kodanikke, kes tasuvad makse mitte ei hoia nendest kõrvale. See kehtib samuti nende kohta ettevõtlussektoris; need, kes tegelevad piiriülese kaubandusega, ja need, kes maksudest kõrvale ei hoia ja ei ole seetõttu kurjategijad.

Seetõttu tugevdame minu arvates antud ettepanekutega heitkogustega kauplemise süsteemi ja sellega seotud maksete tõsiseltvõetavust. Samas, nagu välja olete toonud, on meil tarvis vähendada ausate äriteeste halduskoormust, ja pealegi tagame, et parlamenti teavitatakse pidevalt terve kasutuselevõtu protsessi vältel tagasipööratud maksustamismehhanismist.

Nagu kaasp Parlamendiliikmedki, arvan, et peaksin tänama volinikku nende viimaste aastatega tehtud kogu töö eest. Austatud volinik, ilmselgelt ei ole me alati ühte meelt olnud, ent kui vaatame tagasi maksusektorile, siis minu arvates on meil täna õiglasem ja tõhusam süsteem kodanike, nimelt Euroopa Liidu kodanike jaoks.

Leonardo Domenici, raportöör. – (IT) Austatud juhataja, kallid kolleegid! Sooviksin avaldada tänu kommentaaride eest meie raportite, kollektiivse jõupingutuse viljade, kohta. Loodan, et antud kommentaarid on Euroopa Parlamendi positiivse hääletuse hea enne.

Minu arvates – nagu ütlesid ka Theodor Stolojan ja David Casa – väärivad meie raportid toetust, isegi kui seda ainult meie kaaskodanike pärast: ausad maksumaksjad, kes esmajärjekorras pettuste ja maksudest kõrvalehoidmise tõttu kannavad. Eesmärk on panna maksuma kõik, nii et igal üksikisikul oleks vähem maksta.

Sooviksin teha vaid kaks märkust. Astrid Lulling võttis arutelu alguses sõna maksukolonoskoopia osas. Tean omast käes, et kolonoskoopia ei ole meeldiv läbivaatus, ehkki see võib inimeste tervisele väga kasulik olla. Maksude vallas on selle vältimiseks väga lihtne moodus: lihtsalt mitte varjata, peita oma tulu ja oma seaduslikest kohustustest mitte kõrvale hoida.

Teine märkus on, et on õige alati muret tunda, kuidas riigi raha kulutatakse, kuid et samuti on õige seda teha, kui valitsused on sunnitud riigi raha kasutama päästmaks meie pankade finantsasutusi, kes nende rahaga spekulierinud on.

Juhataja. – Ühine arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub kolmapäeval, 10. veebruaril 2010.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 149)

Sebastian Valentin Bodu (PPE), kirjalikult. – (RO) Käibemaksupettused on kriminaaltegevus, millel on tohutu mõju eelarvetele. Arvestades, et keelatud tagastuse süsteeme kasutatakse kõikides liikmesriikides, ei ole Rumeenia erandiks (näiteks nn karussellpettused).

Mõnedes liikmesriikides, sealhulgas Rumeenias, rakendatud tagasipööratud maksustamismehhanism on toiminud väga hästi. Ent samuti oli vajalik kohandada käibemaksudirektiivi 2006/112/EÜ praegusele olukorrale, et hoida ebaseaduslike (fiktiivsel ekspordil rajanevat liiki) käibemaksu tagastamise süsteemide riski absoluutsel miinimumtasemel. Just seepärast ongi tagasipööratud maksustamismehhanismi rakendamine kõrge maksupettuste riskiga toodete puhul töökindel menetlus, millel on positiivne üldine mõju eelarvele, ehkki taolise maksu alustelt tehingutelt koguneva käibemaksu tasumine riigi eelarvesse on viivitusega.

Kokkuvõtteks, kui valikuteks on käibemaksu laekumine alles majandustsükli lõpus, kui valmis toode või teenus lõppkasutajani jõuab ja ebaseaduslike käibemaksutagastustega seotud pettuste vältimine, on õige valik esimene. Ideaalstsenaarium oleks, et tagasipööratud maksustamismehhanismi rakendataks reegli, mitte erandina. Ent samm tuleks astuda pärast eelarvele avalduva mõju süvaanalüüsi.

Alan Kelly (S&D), kirjalikult. – Soovin tõstatada lihtsalt ühe konkreetse momendi liikmesriikide maksustamiskoostöö osas. Tegemist oli suure tundliku küsimusega Iirimaa Lissaboni lepingu referendumi kampaania ajal. Soovin juhtida oma kolleegidele parlamendis tähelepanu ettevaatlikkusele. Liikmesriikide koostöö on liidu alus, ent see koostöö on rajanenud alati vastastikusel nõusolekul. See, mille suhtes maksustamise valdkonnas ettevaatlikud olema peame, on mõnede liikmesriikide vajaduste mitteametamine. Mõnedel riikidel on tarvis eeskirju teisiti rakendada. Kui riik on näiteks saar või suure elanikkonnata, kes suurt toimivat turgu toetaks, on selle tarvis kasutada iga enda käsutuses olevat eelist investeringute kohale meelitamiseks. Kutsun kolleege seda antud asjas ettepanekuid tehes silmas pidama. Ettepanekud ei peaks segama subsidiaarsust. Igasuguste ettepanekute puhul on tarvis liikmesriikide heakskiitu. Tegemist on arutelu olulise elemendiga

Ramona Nicole Mănescu (ALDE), kirjalikult. – (RO) Täna arutatakse maksudega seotud algatused etendavad iseäranis olulist rolli võitluses piiriüleste maksupettuste ja kõrvalehoidmisega, probleemidega, millel on oluline poliitiline tahk ja tõsised tagajärjed liikmesriikide eelarvetele. Heade maksuhaldustavade edendamine nõuab meetmeid ELi tasandil ja väljaspool ning lisaks ka kõikides liikmesriikides. Meil on tarvis tugevaid meetmeid, lihtsaid läbipaistvaid seadusi ning sellest tulenevalt vähem bürokraatiat. Viimasena, ent mitte kõige vähem, on meil vaja tagada, et kodanikel oleks juurdepääs abile.

Meetmed, nagu läbipaistvuse tagamine, teabevahetus kõikidel tasanditel, liikmesriikidele osutatava abi täiustamine, tulemusliku piiriülese koostöö rajamine ning õiglane maksukonkurents, on olulised eesmärgid, eriti nüüd, praeguse finantskriisi ajal, kui oleme kõik näinud, kui oluline on maksusüsteemi jätkusuutlikkus. Liikmesriigid, kellel on head maksuhaldustavad, on suutnud reageerida majanduskriisile palju kiiremini ja tulemuslikumalt.

Tervitan komisjoni initsiatiivi ja raportööride tehtud tööd. Minu arvates on olemas poliitiline soov edendada häid maksuhaldustavasid. Ent meil on tarvis tagada, et antud ettepanekud on enam kui lihtsalt poliitilised heliefektid ning astuda võimalikult kiiresti samme nende rakendamiseks.

Marianne Thyssen (PPE), kirjalikult. – (NL) Austatud juhataja! Maksuametid seisavad ülelimastunud ja tervenisti digitaalses maailmas vastamisi väljakutsega. Maksu- ja sotsiaalsete pettuste avastamine on keerukas isegi siseturul. Enamgi, maksuametite piiriülest halduskoostööd käsitlevate kehtivate Euroopa õigusaktide puudumine on problemaatiline. Seetõttu väärib iga liikmesriigi jaoks maksustamise kontaktasutuse asutamine meie toetust. Hetkel võtavad maksuteabe jagamise nõuded nii kaua aega, et maksuametid tihti lihtsalt otsustavad mitte teavet oodata. Komisjoni väljapakutud automaatse teabevahetuse variant pälvis minu toetuse kahel põhjusel. Esiteks võimaldab see liikmesriikidel makse tõhusamalt sisse nõuda, mis kriisiaegadel on ainult õiglane ning mitte mingil juhul õiglus. Teiseks tähendab see ettevõtjate võrdset kohtlemist siseturul. Maksuteabe vahetuse vastastikususe põhimõte on samuti kooskõlas OECDi ja G-20 sees kehtivate lepetega. Tegemist on ühemõttelise sõnumiga, mida ka Belgia Kontrollikoda – õigesti – veel hiljuti tungivalt väljendas. Seetõttu toetan veendunult Magdalena Alvarese raportit.

15. GM/Opel: praegune olukord (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt komisjoni avaldus, GM/Opel: praegune olukord.

Vladimír Špidla, komisjoni liige. – (FR) Austatud juhataja, austatud parlamendiliikmed! Arutelu puudutab Euroopa avalikkusele suurt huvi pakkuvat küsimust: ühest või enamast Euroopa valitsusest Opel/Vauxhalli kontserni ümberstruktureerimise riiklik rahastamine.

Komisjon on seda küsimust tähelepanelikult jälginud. 14. juulil 2009 tõstatasime koos volinik Kroesi ja teiega siin, Euroopa Parlamendis Opel/Vauxhalli kontserni juhtumi. Ka komisjon on korraldanud mitu mitteametlikku kohtumist antud asja eest vastutava Euroopa ministriga.

Nagu teate, otsustas General Motors 2009. aasta sügisel Opel/Vauxhalli endale ning ettevõtte ümberstruktureerida. 2009. aasta novembri lõpus esitas General Motors konkurentsi eest vastutavatele talitustele ümberstruktureerimiskava kokkuvõtte.

Ehkki komisjoni roll ei kätke tavaliselt ümberstruktureerimise juhtumit motiveeriva tööstus- ja ärilise põhjenduse eelnevat hindamist, võtsid komisjoni talitused konkurentsivõime nõukogu palvel taolise hindamise ette, kuna liikmesriikidelt ei saabunud teavet potentsiaalsest riigiabist kavale.

General Motorsi ümberstruktureerimiskava sisu ja komisjoni esitatud teabe alusel näib, et antud ümberstruktureerimiskava ei rajane mittemajanduslikel kaalutlustel, mis kahjustaks Opel/Vauxhalli kontserni Euroopa ettevõtete edaspidist elujõulisust.

Praegune General Motorsi kava jagab mitmeid tunnuseid teiste ümberstruktureerimiskavadega, mille General Motors ise ja teised huvitatud investeerijad koostanud on. See on kooskõlas varasemate, enne kriisi algust tehtud General Motorsi otsustega, iseäranis mis puudutab konkreetse mudeli määramist konkreetsele tootmisettevõttele.

Pealegi on General Motors andnud majandusliku põhjenduse üle Euroopa asuvate tehaste reorganiseerimist puudutavale otsustele, viidates üksikute tehaste konkreetsele olukorrale. Need otsused näivad olevat motiveeritud sellistest kaalutlustest nagu Euroopas eri objektidele määratud mudelite valik, eri mudelite vastavad elutsüklid, hetkel rohkem kui ühel objektil toodetava teatud mudeli vastavad tootmismahud, teatud mudeli tootmise täiendavaks tsentraliseerimiseks nõutav suhteliselt madal investeeringute tase, tehase väärtus teatud eelnevatele protsessidele ja nii edasi.

Nagu aru saan, ei ole General Motors veel kava arutanud töötajate esindajatega, kellelt oodatakse enda sidumist kohustustega, mis lubaks Euroopas märkimisväärseid kulukärpeid teha. Komisjon jääb valvsaks ja tagab, et seal, kus kaasatakse riigiabi, jääks Opel/Vauxhalli ümberstruktureerimine majanduslike kaalutluste põhiseks, et seda ei mõjutaks riigifinantseeringuga seotud mitteärilised kaalutlused ning iseäranis et poliitilised nõudmised ei mõjuta ümberstruktureerimistegevust.

Komisjon jätkab muidugi Opel kontsernis kõikide arengute tähelepanelikku jälgimist. Selles kontekstis olete kindlasti teadlikud, et 21. jaanuaril 2010 teatas General Motors ametlikult kavatsusest sulgeda 2010. aastal Antverpeni objekt. Mõistan muret, mille on põhjustanud teade tuhandete töökohtade kadumisest selles tehases.

Kurb on näha, et Opel/Vauxhalli kontsern peab tehaste sulgemisi vajalikuks. Pean rõhutama, et antud otsuse tegi General Motors üksi. Komisjon ei saa ega tohi taotleda kärpette tegemise asukoha ettekirjutamist. Neid ei ole võimalik vältida, ent nende tagajärgedeks saab valmis olla.

Komisjon, koordineeritult Belgia ametivõimudega, on valmis kasutama kõiki enda käsutuses olevaid ressursse antud tööliste abistamiseks. Arutatud on võimalust, et Belgia esitab abipalve Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi kaudu. Kindlasti on see üks võimalus, mida uurida, ning esmapilgul näib, et antud abipalve vastaks kinnitamise korral nõutud kriteeriumidele.

Ivo Belet, *fraktsiooni PPE nimel*. – (NL) Ütlete, et kavatsete jääda valvsaks, kuid minu arvates on see üsnagi ebapiisav. Meie arvates on General Motorsi seisukoht Euroopas vastuvõetamatu.

General Motors loodab riigiabi saamisele mitme Euroopa Liidu riigi ja piirkonna valitsuselt, mille üheks kavatsatud otstarbeks on katta sotsiaalsed kulud Antverpeni tehase sulgemisel, millele viitate. Taoline asi on vastuvõetamatu, volinik, vastuvõetamatu nii töötajale kui ka Euroopale.

Meie arvates on antud toimik teie jaoks väga oluline katse, väga oluline Euroopa Komisjoni tõsiseltvõetavuse katse. Me ei või taolisi asju lubada, kuna see looks tulevikus teistele toimikutele tohutu pretsedendi. Volinik, tegemist on näitega proteksionismist, mis üha jälle oma inetut pead tõstab – see on vastuvõetamatu! See õõnestab ELi aluseid ja, enamgi veel, alati on just väiksemad riigid need, kes kannatama peavad, nagu antud juhtum veel kord tõestanud on.

Viimasel mõnel kuul on ELi valitsused lubanud end nii-öelda General Motorsi ameeriklastel jaotada kui altaripoisse, ning on selge, et seda ei või korrata. Seda saab ennetada ainult ühise Euroopa lähenemise abil.

Tänases Saksa ajakirjanduses ütleb teie kolleeg Neelie Kroes, konkurentsivolinik, et riigiabi autotööstuses on võimalik ainult juhul, kui abi juhitakse uuenduslike ja keskkonnasõbralike toodete arengu poole. Oleme sellega nõus, kuid palju parem on, et taolisi asju koordineeritaks Euroopa tasandil kui, nagu toimub hetkel, et nad on eraldi läbirääkimiste objektiks eri Euroopa riikide ja General Motorsi vahel, kuna tegemist on teega, mis ei vii kuhugi.

Pealegi annaks üheainsa ühise Euroopa pakkumise tegemine General Motorsile meile palju tugevama positsiooni ning võimaldaks meil nõuda garantiisid sotsiaalvaldkonnas – mis on vist kindlasti teile

südamelähedane – ning tööhõive valdkonnas. Lõppude lõpuks – miks ei peaks olema võimalik avada töötajale uusi väljavaateid vastavas Opel tehases Antwerpenis ja loomulikult samuti puudutatud töötajale teistes Opel Euroopa tehastes?

Selleks ei ole veel liiga hilja, volinik Špidla! Meie arvates peab Euroopa Komisjon taolise piiriülese ümberstruktureerimistegevuse juhtumi puhul härjal sarvist haarama ning alustama niisama vaatamise ja ootamise asemel tööd ennetava poliitikaga? Mida see konkreetnes mõttes tähendab? See tähendab ühise strateegia käivitamist, palju dünaamilisemate meetmete rakendamist ning, eelkõige, teie käsutuses olevate Euroopa vahendite palju jõulisemat kasutamist ning nende kombineerimist läbisegei tegutsemise asemel, nagu hetkel teeme.

Minu arvates oleme olnud seni antud toimikut puudutatavates meetmetes liiga pehmed. Euroopa Komisjon seisib kõrval, kui General Motors triumfi saavutas. See peab töötajate huvides muutuma, kuna just nemad kannatavad praeguse Euroopa poliitilise tahte puudumise käes.

Minu teine argument on täpselt sama oluline, volinik. Täna kohtuvad Hispaanias Euroopa tööstusministrid, et käivitada autotööstuse jaoks Euroopa tegevuskava. Minu arvates on meil selleks tungiv vajadus. Teie, Euroopa Komisjon, peab tooma kokku suuremad tööstuses osalejad tagamaks, et lähitulevikus ka meie autotööstust Hiina tooted üle ei ujutaks. Järgmisel neljapäeval kohtuvad Herman Van Rompuy algatusel ja kutsel Brüsselis erakorraliseks Euroopa tippkohtumises Euroopa Liidu riigipead. Päevakorras on vaid üks punkt: Euroopa majanduskoostöö tõhustamine.

Volinik, alustagem autotööstusega, kuna tegemist on nüüd ja edaspidi meie olulisima tööstusega! See on majandusliku uuenemise kiiruse tõeline määraja ning potentsiaalselt võimas jõud tööhõive puhul.

Kathleen Van Brempt, fraktsiooni S&D nimel. – (NL) Palusin tungivalt, et küsimust arutataks veel kord täiskogu istungil, mitte ainult seepärast, et asi on tuhandetes töötajates mu koduühes, Flandrias Antwerpenis – näete, et paljud Euroopa Parlamendi liikmed võtavad antud küsimuses sõna, vaid iseäranis samuti seepärast, et asi on üleeuroopalises ümberstruktureerimises, mis kätkeb ühe tehase ja tuhandete töökohtade kadu. Tuhanded inimesed – mehed ning naised ja nende pered – on silmitsi sünge tulevikuga.

Arvan, et täna vaatavad need inimesed Euroopa Liidu poole segunenud lootuse ja hirmuga. Kas neil on lootuseks põhjust? Võib-olla. Sooviksin küsida teilt, volinik ja komisjon, mis teie edasised plaanid on, kuna ma ei tee saladust sellest, et olin äärmiselt pettunud, kui volinik Kroes veel kord täna kordas, et juhul, kui toimik arutelule tuleb, rakendab ta riigiabi eeskirju.

Olen aga samuti pettunud teie tänases vastuses ja seisukohas. Loomulikult, kui sulgemine teoks saab, peame tagama, et inimestele pakutakse abi. Ent täna otsime väga teistsugust Euroopa Komisjoni, sellist, mis võtab toimikut südamesse ja etendab poliitilist rolli, mida ta etendama peaks. Alustada võiks sellega, et nõuab Opel Euroopa juhatusele lõpuks ärikava avalikustamist ning täielikku juurdepääsu majanduslikele ja muudele argumentidele, mis otsuse aluse moodustavad. Lõppude lõpuks, nagu kindlasti teate, on Euroopa juhatuse saanud Antwerpenis viimastel aastatel väga suurtes kogustes abi ja ressursse nii Flaami kui ka Belgia ametivõimudelt võimaldamaks neil konkurentsivõimeliseks jääda. Nüüd pühitakse kõik see kõrvale ja ei ole tugevat Euroopa Komisjoni, mis selle suhtes midagi ette võtaks.

Mu teine sõnum, mis on ka väga kindel palve komisjonile, on, et sooviksin näha, et komisjon rakendaks palju selgemaid meetmeid ning teeks tulevikus palju vähem kompromisse, kui tegemist on ümberstruktureerimistegevusega. Kui kaks ettevõtet ühinevad, tuleb teatada Euroopa Komisjonile, seega miks ei või olla nii ümberstruktureerimise puhul? Miks ei või komisjon tegevuse ümberstruktureerimisel rakendada samu majanduslikke ja sotsiaalseid kriteeriume? Ainult siis on olemas selge nägemus nii tööstuspoliitika kui ka sotsiaalse Euroopa seisukohast. Just seda Sotsiaaldemokraatide ja demokraatide fraktsioon Euroopa Parlamendis nõuabki.

Guy Verhofstadt, fraktsiooni ALDE nimel. – (NL) Esiteks – nagu siin juba muidugi öeldud on – on andnud Antverpeni sündmused ränga löögi tuhandetele peredele ja samuti tarnivate ettevõtete töötajatele. Siiski pean teile ütleva, volinik, et teie sõnad šokeerisid mind.

Esiteks, ja mis kõige olulisem, ütlesite, et vastutust kannab General Motors, justkui poleks vastutust ei piirkondlikel Belgia ega ka Euroopa ametivõimudel. Nagu siin eelmine kord ütlesin, arvestades, et räägime piiriülesest asjast – mis mitut riiki puudutab – ning ettevõtte ümberstruktureerimisest, oleks komisjon tegelikult pidanud asja enda juhtida võtma, et tagada Euroopa eeskirjade täitmine. Seda ta ei teinud, jättes selle hoopis liikmesriikide – Saksamaa – ja seejärel General Motorsi kätte.

Soovitaksin komisjonil tungivalt tulevikus Euroopa hargmaiste ettevõtete ümberstruktureerimise juhtudel võtta taolised toimikud enda juhtida oma tööstuspoliitika raames, mitte aga pelgalt eri majandus- ja rahandusministeeriumide vahel toimiva koordinaatorina.

Teiseks, volinik, olin šokeeritud kui kuulsin, kuidas ütlesite, et see toimik ei ole ikka veel teie valduses. Terve kirjutav ajakirjandus räägib sellest, et jagatakse välja 2,7 miljardit eurot riigiabi, aga siis tuleb komisjon ja räägib meile, et tal pole veel äriplaani ega toimikut. Minu arvates on viimane aeg, et komisjon mitte ainult ei hangiks toimiku – lihtsalt lähaks ja võtaks selle –, vaid uuriks viimaks, ega pole tegemist õigusvastase tegevuse juhtumiga. Lõppude lõpuks on tõepoolest tegemist õigusvastase tegevuse juhtumiga. Riigiabi võib pakkuda ainult uute uuenduslike toodete arendamiseks.

Ent näib, et mitmelt ELi liikmesriigilt ettevõtete hoidmiseks palutud 2,7 miljardit eurot kasutatakse lihtsalt üldise abi kontekstis, et Euroopa tehaseid, Euroopa tegevust käigus hoida. On aeg, et komisjon võtaks selle kätte ega teeks ainult avaldusi – nagu Neelie Kroes ja teie teinud olete, vaid laseks oma talitlustel tegelikult äriplaani hankida ja vaadata, kas ebaseaduslikku abi on osutatud või ei ole.

Bart Staes, *fraktsiooni Verts/ALE nimel.* – (NL) Ma ei tea, kas taipate, kuid tuhandete perede, suure osa Euroopa elanikkonna meelest, on siin kaalul Euroopa, Euroopa Liidu tõsiseltvõetavus.

Pidasime arutelu juba läinud septembris. Isegi siis oli selge, et Euroopa Komisjoni reaktsioon on tegelikult väga kõhklev. Volinik Kroes ei öelnud siis, et uurib konkurentsieskirjade nõuetekohast järgimist; ent sest saadik on toimunud vähe, nagu Guy Verhofstadt tõdes. Silmnähtavalt ei pääse Euroopa Liit ligi äriplaanile, ehkki – nagu kõik ajakirjandusest teame – nõuab Opel riigiabina 2,7 miljardit eurot. Seetõttu me kõik – Euroopa Parlamendi liikmed ja piirkondlike ning föderaalsete valituste ministrid – arvame, et oleme tõsiasjadest maas. See pole vastuvõetav, volinik! Tegemist on eluliselt oluliste asjadega.

Pean ütlema, et sest saadik, kui Nick Reilly General Motorsist otsuse meile edastas, oleme saanud massiliselt e-kirju sellistel teemadel nagu „Väärtusetu Euroopa” ja „Euroopa võib jalga lasta, see ei tee oma elanike heaks midagi”. Just nii inimesed arvavad! Seetõttu, kui kuulen, kuidas üks teie kolleegidest, volinik – volinik De Gucht – ütleb, et komisjon ei pääse isegi äriplaanile ligi, on see minu arvates absurdne. Ajal kui uurime varsti, kas on õige lubada 2,7 miljardit eurot riigiabi elavdamiskava, sõltumatu konsultatsiooniettevõtte uurimuse alusel, ning ajal, kui meist kõik Flandrias teavad, et Opelil on tõepoolest väljavaateid, ütlen teile, volinik, et olete siinkohal käegalööja. Praegu on teie viimane sõnavõtt parlamendis, ent ootan teilt täiskogus suuremat otsustavust. Ootan samuti – ja nõustun siinkohal Ivo Beletiga – väga käegakatsutavaid kavasid autotööstuse uuesti järjele saamiseks ning pakkuda sellele tõelist tulevikku, mis on orienteeritud sellele, mida Roheliste / Euroopa Vabaliidu fraktsioon nimetab roheliseks uueks kokkuleppeks: ressursside mobiliseerimine kliima heaks kombineeritult keskkonnasõbraliku lähenemisega.

Derk Jan Eppink, *fraktsiooni ECR nimel.* – (NL) Pärast Antverpeni Opelil sulgemist tekib küsimus, milline rakendusulatus tööstuspoliitikale jääb. General Motors on ettevõtte, mis on Ameerika ametiühingute väljanõutud ülemääraste pensionikulude tõttu konkurentsivõimelisuse kaotanud. Ameerika autotootmise kese on juba nihkunud Ameerika Ühendriikide lõunaossa, kus ametiühingud on nõrgemad, sealhulgas ka Saksa ja Jaapani autotootjad.

General Motors on näide sellest, mis juhtub, kui tööjõukulud liiga kõrgeks muutuvad. Flaami majandusteadlane Geert Noels ütles hiljuti, et Belgias on 2000. aastast saadik tööjõukulud järsult tõusnud. See oli juhuslikult Guy Verhofstadtil valitsuse ajal, kes siin täna kohal viibib. Saksamaal on samast perioodist saadik tööjõukulud langenud. Noelsi arvates on see Antverpeni Opelil sulgemise põhjus. Tööstuspoliitika nõuab, et säilitaksime oma konkurentsivõime, Bart Staes.

Vaatame korra tulevikku. Milline on keemiatööstuse olukord Flandrias? See annab otseselt tööd 64 000 inimesele, kaudselt sajale tuhandele: keemiatööstusest teenib elatist üle 160 000 inimese. Hiljuti aga otsustas Saksa keemiaettevõtte Bayer Antverpenist ära kolida ning see on halb enne. Ka autotööstus peab võitlema roheliste propageeritava autovastase poliitika tagajärgedega. Ei saa nõuda autovastast poliitikat, nõudes samas, et autotehased lahti hoitaks. Autod muutuvad ebataskukohaseks, kuna inimesed peaksid sõitma bussiga. Autod on muutumas madalamate sissetulekutega inimeste jaoks liiga kalliks. Tulemuseks on, et müüakse vähem autosid, ja nüüd vaadake Antverpeni Opelit.

Keemiatööstus peab võitlema Euroopa kliimapoliitikaga. Kas nüüd, kui Kopenhaageni konverents nurjunud on, hakkab Euroopa üksi 2020. aastaks CO₂-heiteid 20% vähendama? See teeks Flaami keemiatööstusele lõpu, samamoodi nagu kõrgeid tööjõukulud on teinud lõpu Antverpeni Opelile. Austatud juhataja! Flaami keemiavaldkonna lõpp oleks Antverpeni Opel 54-ga korrutatuna. Kui Flandria jätab keemiavaldkonna

hooletusse, saab sellest Põhjamere Kreeka, nagu Flaami ettevõtja Thomas Leysen ütles, ja loodan, et mu Flaami sõbrad seda tähele panevad.

(Sõnavõtja nõustus vastama sinise kaardi küsimusele kodukorra artikli 149 lõike 8 alusel.)

Guy Verhofstadt (ALDE). – (NL) Sooviksin öelda Derk Jan Eppinkile, et 2000.–2009. aastatel tagasime, et Ford jäaks Belgias alles, et Volkswagen jäaks alles ja et seal hakataks autot Audi 1 tootma, ning see saavutati kulude vähendamise kaudu: tööjõukulud, vahetustega töö. Selle tulemusena on need ettevõtted jäänud Belgiasse ning teinud uusi investeeringuid.

Seetõttu on minu veendumus – ja küsin, kas Derk Jan Eppink jagab antud veendumust –, et Opel on tõepoolest kasumlik tehas, mis saaks Belgiasse jääda, kui selle poliitikaga jätkaksime.

Derk Jan Eppink (ECR). – (NL) Minu arvates oleks Antverpeni Opelil olnud tulevikku, kui poleks olnud kriisi ja General Motorsi terve idee kokkuvarisemist.

See, mida Guy Verhofstadt eitada ei saa, on aga, et viimastel aastatel on Euroopas ja ka Flandrias toimunud autotööstuses kahanemine ning Geert Noels, majandusteadlane, kellele viitasin, on öelnud, et kõrged tööjõukulud on üks põhjustest, miks ameeriklased Antverpeni Opelile teiste asemel kinni panevad. Antverpeni Opel oli kulusäästlik tehas, kuid seda öeldakse ka Lutoni Opelile kohta Ühendkuningriigis ja ka Saksa tehaste kohta. Sellest ka minu arvamus, et kõrgetel tööjõukuludel on tööstuspoliitikale alati kahjulik mõju, mida peab ennetama, kui tahame tööhõivet säilitada.

Patrick Le Hyaric, fraktsiooni GUE/NGL nimel. – (FR) Austatud juhataja, volinik! Olen kuulnud teie selgitusi ja pean teile ütlema, et mind teeb asi ärevaks. Te pole teinud muud, kui General Motorsi kava kaitsnud. Kui toetaksite üldist huvi, kaitseksite ja võtaksite natuke rohkem töötajate osas sõna. General Motors ei sulge Belgia Opelit seepärast, et see oleks raskustes: ettevõtte teenis 3,4 miljonit kasumit, kuid see ei ole takistanud neid kaotamast 2600 töökohta. Ärgu öeldagu meile, et see on tingitud geograafilistest põhjustest, sest kokku kaotab General Motors 10 000 töökohta!

Tegelikult sulgevad nad siin ettevõtte, nii et saaksid minna ja ekspluateerida töötajaid Lõuna-Koreas; tegelikult on nii, volinik, ja meile peaks ka nii öeldama. Lisaksin, et see ei toimu Euroopa solidaarsuse taustal, sest üks liikmesriik – Saksamaa – lubab Opelile täiendavat abi ning lubab Antverpeni tehast sulgeda. Teisisõnu ei ole meie vahel solidaarsust. Ja teie, teie toetate sulgemist, rääkides meile, et väikest kogust sotsiaalabi kasutatakse plaastrina, et leevendada töötajate valu samal ajal, kui General Motors kasu edasi lõikab!

Aga antud liiki juhtimine on ühiskonnastavane. See toimib Euroopa Liidu territooriumide vastu ja tekitab tohutu segaduse, nagu hetkel Toyotas näeme, kus tuleb tagasi kutsuda sadu tuhandeid autosid. See ähvardab isegi autojuhtide ohutust. Nüüd on tarvis radikaalseid muutusi. Komisjon peab täitma otstarvet – teenima Euroopa inimeste huve!

Need on põhjused, miks kutsun uut komisjoni üles koostama Euroopa direktiivi, mis teeb tööõnukogude ja grupitasandil tööõnukogudega konsulteerimise kohustuslikuks ja mis annab neile volitused jälgida riigi- ja Euroopa Liidu abi. Taolise abiga peab käima kaasas tööhõivet, koolitamist ja palka garanteeriv klausel, kuid peab samuti andma tõiuke autosid tootvate kontsernide koostöö Euroopa strateegiale uurimisvaldkonnas ning uute mittesaastavate sõidukite tootmises.

Selleks peab Euroopa Pank finantseerima riiklikke panku teist korda laenuga, mis oleks seda kasulik, sest seda kasutatakse tööhõiveks, koolitamiseks ja investeeringuteks uue põlvkonna keskkonnasõbralike sõidukite uurimis- ja arendustegevuseks.

Lõpuks pakume välja Euroopa määruse projekti, mis kohustab kontserne lisama arvepidamisse finantsettevõtteid ja kõiki oma valdusettevõtteid, nii et ametivõimudel ja ametiühingutel on ülevaade kontserni majanduslikust olukorrast, mitte juhtumi- ja tehasepõhine vaade, mille ainus eesmärk on tegelikult töötajad relvitaks teha ning panna nad fakti ette.

Paul Nuttall, fraktsiooni EFD nimel. – Austatud juhataja! Lubatagu mul esmalt öelda, et elan Antverpeni töötajatele kaasa, kuid sooviksin tuua välja paar teemat ELi ja General Motorsi suhtes.

Spyker Cars muutub 400 miljoni euro suuruse tehinguga Saab Spykeriks, kuid – pange tähele – tegemist ei ole normaalse äritehinguga, kus üks ettevõtte maksab ja teisele ettevõttele makstakse. Tegemist on tehinguga komisjoni moodi, mis sobib rohkem käsumajandusse. Spyker maksab, ent kasutab Euroopa Investeerimispanga raha. Teisisõnu maksab Euroopa maksumaksja ning kogu tehingu tagab Rootsi valitsus.

Muidugi tagatakse ainult riski. General Motors võtab ikkagi osa kasumist ja Saab Spyker on kohustatud ostma täielikult kokkupandud autosid teisest General Motorsi tehase, mis asub selles tuntud Euroopa riigis Mehhikos.

Miks me Mehhikos Euroopa maksumaksjate rahaga töökohti säästame? Kas me ei saaks Vectrasid minu valimisringkonnas Ellesmere Porti tehases ümber konstrueerida? Sest see on kõik, mis Saabist jäänud on.

Samuti on üldiselt teada, et General Motorsil ja Euroopa institutsioonidel on eriline suhe. Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupank on pumbanud üle 160 miljoni euro General Motorsi ettevõtetesse Venemaal ja Ukrainas ning osaleb General Motorsi Peterburi tehaste aktsiakapitalis 30%ga.

Seega sooviksin komisjonilt küsida, miks on taoline pillav finantstoetus kättesaadav riikidele, nagu Ukraina ja Mehhiko, kuid pole mitte kunagi kättesaadav Briti ettevõtetele. Roveri oleks saanud päästa hinna mürdosa eest ning tõenäoliselt oleks saanud hoida alles töökohti Rolls Royce'is, minu ringkonnas Netherton on Merseyside'is, kuid hetkel on General Motorsi töökohad minu valimisringkonnas Loode-Inglismaal ikka veel ohus ja ometi kasutab komisjon minu valijate maksutulu General Motorsi töökohtade kindlustamiseks Mehhikos ja Venemaal.

Philip Claeys (NI). – (NL) Opel tehase sulgemine Antverpenis on katastroof, mitte ainult töötajatele ja tarneettevõtetele, vaid ka sellepärast, et selgelt on tajuda areng, mille läbi Flandrias ja mujal Euroopas vähendatakse tööstustootmise kõiki vorme.

Komisjon uurib, kas riigiabi, kui seda antakse, vastab rangetele tingimustele. Ent peaks olema võimalik osutada ajutist riigiabi Antverpeni Opelilisele ettevõttele tingimusel, et abi suunatakse uuenduslikumale tootmisele ümberkujundamiseks. Ilmselt ei saa eesmärgiks olla igavesti terveid tööstusvaldkondi kunstlikult elus hoida, kuid peame silmas pidama, et Antverpeni Opel on kasumlik tehas, kus on väga heade oskustega töötajad, kõrge tootlikkus ja kaasaegsed seadmed.

Seetõttu keeldun uskumast, et tegemist on mingisuguse tööstussaurusega, kes on lähimas tulevikus väljasuremisele määratud. Sellel arutelul oleme kuulnud korduvaid palveid järjekordseks suureks edasikiirustamiseks. Mõned ütlevad, et Euroopa peaks saama endale veel suuremaid volitusi, eeldusel, et rohkem Euroopat tekitab automaatselt parema Euroopa. Ent oleks hea, kui EL võtaks paindliku ent järjekindla seisukoha oma praeguste volituste raames, näiteks tagades, et eeskirjad kehtivad samavõrra Saksamaale kui Flandria, et suuremad liikmesriigid ei saaks lubada endale rohkem kui väikesed.

Sooviksin lõpetada, öeldes paar sõna ametis olevatele Belgia erakondade esindajatele. Te vastutate osaliselt selle eest, et Belgiast on tehtud tööstustootmise seisukohast üks kalleimaid riike Euroopas. Olete taganud rõhuva maksukoormaga, et flaami töötajad maksavad oluliselt rohkem kui nende kolleegid teistes riikides ja nad samas sellest vähem kasu saavad – ka see on teguriks – ning on aeg et selle üle järele mõtleksite!

Jutta Steinruck (S&D). – (DE) Volinik Špidla, austatud juhataja! Komisjon peaks Euroopa huve kaitsma ja selles küsimuses nõustun eelnenud sõnavõtjate öelduga. Komisjon peaks oma lähenemise üle vaatama.

Homsest üritab General Motors kasseerida Euroopas sisse 2,7 miljardi euro eest riigiabi ise ühtainsat sentigi panustamata. Peame selgelt väljendama, et Euroopa, nimelt komisjon, ei tee raha kättesaadavaks, kui see tähendab täiendavate tehaste sulgemist või kui tootmine Euroopast välja viiakse. Ent samas ei peaks liikmesriigid selleks General Motorsi plaane toetama ega mõtlema ainult oma tehaste päästmise peale.

Me ei peaks lubama, et töötajaid üksteise vastu mängitakse, samuti ei peaks liikmesriigid seda endaga teha laskma, sest taolise lõhenemise tagajärjeks oleks täiendava tootmise viimine *offshore*-tehastesse. Euroopa maksumaksja ja Opel teised töötajad Euroopas ei peaks seda arvet kinni maksuma. Keegi ei mõista seda seal! Inimesed tahavad saada aru, mida Euroopa Liit teeb. Mis tahes plaane General Motorsil Euroopa jaoks olla võib, peaks komisjon tagama, et nad mängiksid Euroopa reeglite järgi.

Euroopa töö nõukogu on pakkunud Opelil jaoks välja solidaarsuspõhise lahenduse ja usaldusväärse finantspäästekava, mille kohaselt jääksid kõik tehased Euroopasse ja muudatusi tehtaks kõikides tehastes solidaarsel alusel. Juhatusel ei peaks lubatama antud kava eirata ning Nick Reilly ja tema kolleegid ei peaks eirama konsultatsiooniprotsessi Euroopa töö nõukoguga ega konsultatsiooni ja osalemise õigusi, mille Euroopa töötajatele kindlustanud oleme. Opelil jaoks on võimalik solidaarsuspõhine lahendus, kuid kaasama peab komisjoni.

Frieda Brepoels (Verts/ALE). – (NL) Mul on hea meel, et Opelil toimik on täna uuesti päevakorras, ehkki märgin, et Euroopa Komisjoni avaldus sisaldab väga vähe uudiseid.

Volinik, võtsite rääkisite pikalt mitteametlikest kohtumistest, mida on peetud kava kokkuvõtte alusel, kuid ma ei kuulnud, et oleksite öelnud midagi tegeliku ärikava kohta! Ütlesite samuti, et teil ei ole muljet, et kava rajaneb mittemajanduslikel kaalutlustel. Sooviksin, et ütleksite mulle, millistele selle kava või toimiku tahkudele viitate. Ütlete, et komisjonil ei ole võimu selle üle, kus töökohti kaotatakse. Nii on, ent võiksite asju uurida, võiksite kasutada ärikava suhtes katsetamiskriteeriume, võiksite uurida, kas need on tõepoolest kooskõlas Euroopa ümberstruktureerimist ja konkurentsi käsitlevate õigusaktidega – ent me pole sellest täna midagi kuulnud.

Teie kolleeg volinik Kroes andis meile septembri täiskogu istungil väga selged lubadused. Ta ütles, et komisjon ei nõustuks kunagi, et maksumaksjate raha kasutatakse riiklike poliitiliste huvide teenimiseks. Kui märgin, et peale Ivo Beleti ei võta siin täna sõna ükski Euroopa Rahvapartei (kristlike demokraatide) fraktsiooni liige – ja kindlasti mitte keegi Saksamaalt –, on minu arvates see väga kõnekas. Minu arusaamise järgi on Saksamaa noosi kätte saanud. Antverpeni Opel'i töötajate jaoks on see aga väga karm.

Evžen Tošenovský (ECR). – (CS) Austatud juhataja, volinik! Opel'i juhtum näitab, kuivõrd väideldav see on – nagu meie arutelust selgesti ilmnenud on – ja kui raske on sekkuda poliitiliste otsuste kaudu äriettevõtete majandusmurede lahendustesse.

Mõni kuu tagasi arutasime siin Saksa valitsuse Opelile osutatava finantsabi võimalust. Me kõik mõistame väga hästi selle ettevõtte olulist positsiooni ja selle potentsiaalsete raskuste tagajärgi, iseäranis tuhandetele töötajatele, ning lisaks ka seonduvaid tagajärgi tarneettevõtetele ja muidugi suuremaid kulusid riigi sotsiaalsüsteemidele katastroofilise sündmustekäigu korral. Sellest hoolimata hoiatasid meist paljud riigi rahakotist makstavaid suuri toetusi käsitlevate poliitiliste otsuste eest.

Nagu täna näeme, ei ole probleemi lahendanud ei niinimetatud lammutamisskeemid ega kopsakad kavandatavad finantsitoetused. Vastupidi, näib, et nad ainult lükkasid teemat edasi ja suurendasid ettevõtte majandusprobleeme ning me ei ole isegi kindlad, kas tegemist on tõeliste probleemide või ettevõtte taktikatega. Teatud osa on hetkel puudutatud kriisiolukorrast, kus Antverpeni ettevõtte on sattumas väga raskesse olukorda. Võime vaid oletada, miks just see osa ettevõttest, mis emaettevõtte riigist väljapool on, probleemist puudutatud on.

Opel'i juhtum on omandamas üht täiendavat mõõdet. Meil on tegemist hargmaise ettevõtte puhul vastuvõetamatu lahendusega, kui hakkame arutama ettevõtte konkreetsete osade riiklikku kuuluvust. Siis muutub ettevõtte probleem eri riikide probleemiks ning lahendus Euroopa tasandil muutub väga keeruliseks. Selles olukorras peaks Euroopa Parlament organis jääma positsioonile, mis nõuab liikmesriikides kinnitatud eeskirjade täitmist niiviisi, et välditaks konkurentsikeskkonda sekkumist, samas subsidiaarsuse põhimõtet aktsepteerides. Samal ajal on väga ohtlik, kui taolised suurte ettevõtete keerukad majanduslikud probleemid võivad põhjustada ELi liikmesriikide vahel rivaalitemist, kusjuures konkreetsetes tööstusharus esineb proteksionismi märke.

Evelyn Regner (S&D). – (DE) Austatud juhataja! Olen austerlane ja olen palunud sõna, sest rikutakse Euroopa seadust ja sellepärast, et antud juhtum on aktuaalne ning puudutab sellisena meid kõiki. Antverpeni Opel'i juhtum, nagu Opel'i juhatus pidevalt avalikkust veenda tahab, ei puuduta eeskätt tehaste sulgemist vähema arvu autode müügist tingitud liigvõimsuse elimineerimiseks. Antud juhtum puudutab tootmise viimist *offshore*-tehastesse Lõuna-Koreasse, mis on lepingurikkumine Nick Reilly, Opel-Vauxhalli juhi poolt, töötajate õiguste ja neid teabe, konsultatsiooni ning osalemise osas esindavate õiguste rikkumine. Lõppude lõpuks on tegemist meeleväldse valikuga, teisisõnu 2,7 miljardi euro eest riigiabi sissenõudmise või nüüd sissenõudmise katsega. Nick Reilly leppis Euroopa töö nõukogus kokku Delta raamleppe suhtes ainult selleks, et seejärel seda rikkuda. Automudeleid, mida pidi toodetama Antverpenis, hakatakse nüüd kõige tõenäolisemalt tootma Lõuna-Koreas ja Euroopa töötajail tuleb lõppude lõpuks arve palgapiirangute kaudu kinni maksta.

Teine moment, mis mulle väga muret tekitab, on juhtimise üldkulude küsimus, mida peaks vähendatama 30%, kuid Nick Reilly omi tõstetakse seadusega ettenähtud 7%-lt 21%-le. See tähendab, et rikutakse Saksa osalemise õigust. Seetõttu kutsun komisjoni pöörama tähelepanu, mitte ainult kulusäästlikkuse küsimusele riigiabi määramisel, nagu olete öelnud, volinik Špidla, vaid eelkõige teabe, konsultatsiooni ja osalemise õigustest kinnipidamistele.

Olle Ludvigsson (S&D). – (SV) Austatud juhataja! Seisame hetkel silmitsi ühe kõige hullega majanduskriisiga, mida keegi meist siin täiskogus kogenud on. Autotööstus on üks tööstusharudest, mis sai enim kannatada. Jällegi seisame silmitsi olukorraga, kus on Euroopa autotehase sulgemise risk. See ei puuduta ainult autotehast ennast, vaid selle alltöövõtjaid ja neid, kes alltöövõtjate heaks töötavad. Tegemist ei ole ainult isikliku

tragöödiaga töötajale, kes töökohad kaotavad, vaid ka suurem probleem Euroopale, sest see nõrgestab väga olulist tööstusharu.

Üleilmastumine toob muutusi ja näeme, kuidas ettevõtted viivad oma tootmist maailma teistesse osadesse. Kui ettevõtted kolivad teistesse riikidesse sellepärast, et nendes riikides on töötajatel halvemad tingimused, kehvemad töökeskkonnad ja vähem ametiühinguõigusi, siis on põhjust vaadata üle, mida oleme kaubanduslepetes ja teistes instrumentides kokku leppinud.

Samuti on meil tarvis arutada, mida saame koos teha, kuidas lahendada teiste riikidega võistlemise probleem, kes pakuvad töötajale kehvemaid tingimusi – nii liidu sees kui ka kolmandate riikide suhtes. Samuti on meil tarvis tegutseda kooskõlastatult, et takistada ettevõtteid üht liikmesriiki teise vastu mängimast. Euroopa kava autotööstusele peab olema ettepoole vaatav ning rajanema teadmistel ja arengul, mitte kehvematel tingimustel.

Inés Ayala Sender (S&D). – (ES) Austatud juhataja! Sooviksin alustada, väljendades täielikku solidaarsust Opelil töötajate ja nende peredega. Oleme samuti solidaarsed Opelile tarnivate ettevõtete töötajate ja nende peredega. Need inimesed on kannatanud mitu kuud ebakindlust, mis viis kavani, kus nõutakse riigiabi ja töötajatest ohvreid.

Olukord puudutab ka Hispaania Figueruelase tehast ja kõiki neid, kes seal töötavad. Seetõttu ja ka selleks, et takistada tulevikus sarnaste olukordade tekkimist, kutsume volinikku ja ametisse asuvat komisjoni kujundama uut aktiivset tööstuspoliitikat, iseäranis autotööstuse valdkonna puhul. Taoline poliitika peab kätkema seiret ja tegutsemist, et vältida mitteinvesteeringuid, nagu need, mis jätsid mitu General Motorsi ja Opelil taolist ettevõtet võimatusse olukordadesse, mis läbi on töötajad enim tagajärgede löögi all.

Komisjon ei saa jääda pelgalt pealtvaatajaks. Nõnda kutsume seetõttu komisjoni samuti üles rangelt kontrollima Opelil kava sisu, kuna see näib elujõulisusi puudutavate küsimuste suhtes väga ebatäpne. Ainsad valdkonnad, kus see on täpselt määratletud, puudutavad töötajatelt ja kohalikult piirkonnalt oodatud ohvreid.

Kutsume samuti nõukogu üles tegutsema, kuna selle kohustus on tagada, et finantselujõulisuse suhtes rakendatava meetmega nõustuvad töötajad ja nende esindajad, mis pole varem alati nii olnud. Mis puudutab Euroopa Opelil tuleviku kindlustamist, nõuame jällegi, et tulevikus vastaksid projektid Euroopa raamistikus tõelistele majandusliku ja tööstusliku elujõulisuse kriteeriumidele vältimaks selliste olukordade kordumist nagu see, millega hetkel silmitsi seisame, ning kindlustamaks, et Euroopa autotööstus muutub uuenduslikuks ja jätkusuutlikuks valdkonnaks, millel on tulevikku.

Kodanikud, kes jälgivad meie arutelusid ja otsuseid tuleviku sõidukite küsimuses, soovivad ikkagi sõita ohutamate mugavamate ja säästlikumate sõidukitega, mis vastavad kõrgetele Euroopa kvaliteedistandarditele, millega nad harjunud on. Seetõttu soovivad nad ka näha, et Euroopa töötajad selliste autodega tulevikus edasi tegeleksid.

Seán Kelly (PPE). – Austatud juhataja! Kõigepealt sooviksin öelda, et elan kaasa Belgia kolleegidele, kuna olen oma valimisringkonnas seotud Delli töötajatega, kes kaotasid töökohad, kui tehas viidi üle Poola. Mõistan nende olukorda täielikult. Oma kogemustest lähtuvalt juhiksin nende tähelepanu paarile asjale.

Esiteks on tõestu ülimalt oluline, et abi aktiveeritaks võimalikult kiiresti, sest kui aeg kord tiksuma hakkab, on komisjoni käed seotud ning nad ei saa seda õigusaktideta pikendada, ja seda ei juhtu sel juhul tükk aega, kui üldse.

Teiseks, mis tahes antav abi peab olema töötajakeskne, mitte töötajale, kes end ettemääratud kursustele sobitavad jne, mida on võib-olla teinud riigiametid. See on absoluutselt ülioluline! Tegelen hetkel Delli töötajate ning selle konkreetse küsimusega. Seega ütleksin oma kolleegile Ivo Beletile ja teistele, et võib-olla oleks huvitav, kui saaksime kokku, vahetaksime kogemusi ja jätkaksime tööd antud protsessi edenedes. Toetan seda täielikult.

Silvia-Adriana Țicău (S&D). – (RO) Sooviksin alustada kolme eluliselt olulise küsimusega. Mis ootab ees Euroopa tööstuspoliitikat? Mis suunas läheb Euroopa majanduse konkurentsivõimelisus? Viimasena, mis saab Euroopa tööjõust ja, sellega seoses, Euroopa kodanike elukvaliteedist?

Selle aasta alguses saavutas Euroopa Liidus töötus 10%. Sellistes riikides nagu Läti ja Hispaania on see näitaja 20%. Just seepärast arvangi, et tegemist on niivõrd olulise teemaga. Samuti on see põhjus, miks minu arvates on oluline Euroopa hargmaise korporatsiooni puhul, kus teostatakse ümberstruktureerimisprotsessi, et konsultatsiooniprotsessi kaasataks ametiühinguid teistest riikidest, lisaks ka Euroopa töönoukogu raames,

ning mitte ainult liikmesriigist, kus korporatsiooni peakorter on. Minu arvates saate teie tööhõive ja sotsiaalküsimuste volinikuna, või saab inimene, kes antud ametikohale asub, antud meetme kehtestada.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) Austatud juhataja! Opelil oli Portugali suur tehas Azambujas ja andis kokku tööd peaaegu 2000 töötajale. Ent ettevõtte suleti, tootmine Portugalis katkestati ja viidi üle Hispaaniasse. Sellest jäi maha töötuse ahel, mis puudutas tuhandeid töötajaid, keda Opeli strateegia kas otseselt või kaudselt puudutas.

Peaks märkima, et ettevõtte ei teinud seda palkade pärast, mis on Portugalis madalamad kui Hispaanias. Ettevõtte tegi seda tootmise tõstmise otstarbel, arvestamata oma otsuse sotsiaalseid tagajärgi. Seetõttu on tarvis meeles pidada Opeli ajalugu ja tegutseda selle vajaduste jälgimisel tulemuslikult. Peame meeles pidama, et mis puudutab riigiabi hargmaistele ettevõtetele, peame toetama tööstustootmist, töötajate õigusi ja puudutatud piirkondade kogukondade õigusi ning samuti tagama ametiühingutele ja teistele töötajate esindajatele, et sekkume tulemuslikult.

Krisztina Morvai (NI). – Austatud juhataja! Näib, et ülelimastunud neoliberaalse kapitalismi peamine seadus või peamine reegel on, et väike rühm rikkaid erastab kasumi ja riigistab kahjud ning kaod ja laseb selle maksta kinni maksumaksjatel, kellest enamik on vaesed.

Mis on sellel õiglusega pistmist? Mis on sellel moraalsusega pistmist? Või on tegemist mõistetega, mida majanduse kontekstis kasutada ei saa? Kas ei ole mitte tegemist süsteemiga, mis on fundamentaalselt vale? Kas antud süsteemiga ei ole midagi struktuuriiselt valesti? Ja kas meie Euroopa Parlamendi ja Euroopa Liiduna ei peaks hakkama arvesse võtma tervet struktuuri – tervet süsteemi kui sellist?

Czesław Adam Siekierski (PPE). – (PL) Austatud juhataja! Viimased teated kollektiivsetest koondamistest ELi liikmesriikides, sealhulgas Opeli kontsernis väljakuulutatud, on kooskõlas laiemade probleemide lainega, mida viimastel aegadel autotööstus ja muud tööstused majanduskriisi tulemusena kogenud on. Autotööstuse probleemide kontekstis peaksime endale järgmise küsimuse esitama: kas töökohtade alleshoidmiseks on vastuvõetav anda autokontsernidele ja teistele tootjatele riigiabi? Viimase paari aasta jooksul on meil olnud palju näiteid sellisest riigiproteksionismi laiendamisest eri kaupade tootjatele ning samuti Euroopa Komisjoni mitmesugustest reaktsioonidest ja otsustest. Avaliku arvamuse kohaselt on see olnud üsna kahtlane. Ühest küljest on toodud välja, et taolised toetused moonutavad rahvusvahelisel turul konkurentsi, samas kui teisest küljest on rõhutatud, et oluline on võidelda kasvava töötusega ning riigiabi teenib antud otstarvet.

Minu arvates on majanduskriisi ajal siin valdkonnas tarvis paindlikumat poliitikat – poliitikat, mille lepidavad kokku liikmesriigid ja Euroopa Komisjon ning mis on sama ka sellele sektorile ja muudele sektoritele.

Jutta Steinruck (S&D). – (DE) Austatud juhataja! Mul on märkus selle kohta, mida kaasparlamendiliige ütles selle kohta, et antud arutelul pole kohal piisavalt Saksamaa Euroopa Parlamendi liikmeid. Ehkki olen Saksa sotsiaaldemokraat, jagan teie kriitikat Nordrhein-Westfaleni ministri kohta, kes on CDU liige, kuna ta ütles, et tal on hea meel, et kinni pannakse Antverpeni, mitte aga Bochumi tehas. Meie, Saksa sotsiaaldemokraadid, oleme Euroopa lahenduse, teisisõnu Euroopa tööõukogu esitatud kava poolt. Lubatagu mul seda veel kord väga selgelt öelda: mul ei ole aimugi, miks Saksa konservatiivid ja liberaalid antud arutelust kõrvale on hoidnud!

Vladimír Špidla, komisjoni liige. – (CS) Kallid kolleegid! Arutelu on puudutanud mitmeid küsimusi, millest osa on minu arvates järgmise komisjoni arutlusteemad. Kahtlemata tuleb väga sügav arutelu, kattes tööstuspoliitika üldist mõistet, riigiabi üldist mõistet ja lisaks ka muid küsimusi.

Mis puudutab siin tõstatatud juhtumit, teisisõnu Opeli juhtumit, siis ei ole tegemist tööstuspoliitika kui sellisega. Selge on, et komisjonil on lepingu raames manööverdamisruumi. Minu arvates võime kanda teatava rahuloluga ette, et komisjon on seni kasutanud kõiki lepingust lähtuvalt tema jaoks avatud võimalusi ning kasutanud neid isegi viisidel, mis ei olnud tervenisti tavapärased. Mainiksin kaht kohtumist, mille kavandas mu kolleeg Günter Verheugen, kus liikmesriigid arutasid olemasolevat olukorda ning teatud määral võimaldas see koordineeritud lähenemist. Sarnaselt ebatavaline oli eelnevalt kavade hindamine. Pean ütleva, et ELi õiguse struktuur ei paku taoliste lähenemiste tarbeks kindlat kujul õiguslikku alust. Sellest hoolimata, arvestades küsimuse tähtsust, seda kasutati.

Mis puudutab riigiabi küsimust, ei ole seni riigiabis kokku lepitud, ühtki riiki ei ole välja pakutud ja komisjoni asi on hinnata lõplikult, kas riigiabi eeskirjade raames antakse. Usun kindlalt, et siin peab menetlus olema võimalikult range, sest me ei saa lubada, et taolist tõsist otsust motiveeriksid mittemajandusliku iseloomuga tegurid ning et tekiks olukord, kus ettevõtete konkurentsi asemel konkureerivad meil riigid suurimate toetuste

pakkumisel. Antud seisukohast hindab komisjon väga rangelt riigiabi kava ja lisaks muidugi ka riigiabiga seotud asjaolusid.

Viimasel sõnavõtul kolm kuud tagasi rõhutasin, et teeme kõike tagamaks kõikide töötajatega konsultatsioone puudutavate eeskirjade täitmist. Just seda tegimegi ning just seda teeme edaspidigi. Me ei kõhkle vahepeal kasutusele võtmast kõiki meetmeid, mida Euroopa Komisjoni õiguslik struktuur meile võimaldab. Minu arvates ei ole mu järeltulija selles suhtes vähem range.

Kallid kolleegid! Minu arvates avab juhtum paljusid küsimusi, mida tuleb arutada, ning samuti arvan, et komisjonil on kohustus siin valdkonnas kõiki olemasolevaid võimalusi kõige paremini ära kasutada.

Sooviksin rõhutada üht viimast asja, mida sissejuhatavas sõnavõtus mainisin: kui töötajaid koondatakse – ning siin on arutelul mainitud, et General Motors kaalub ligikaudu 8000–10000 töötaja koondamist –, siis ulatub mõju kindlasti Antwerpenist kaugemale. Komisjon kasutab ja mobiliseerib jälle kõiki tema käsutuses olevaid vahendeid, mis taolise juhtumi puhul kasulikud on. Siia alla käib Euroopa Sotsiaalfond ja Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond.

Teeme kõik, mis võimalik tagamaks, et antud asjas tehakse otsus võimalikult kiiresti. Parlamendil on siin muidugi aktiivne roll, sest komisjoni tehtud ettepanekud saavad muutuda tegelikkuseks ainult pärast nende arutamist parlamendist.

Kallid kolleegid! Kogu ELi abi tuleb suunata inimestele ja mitte ettevõtetele ning see on ka kogu meie otsuste tegemise alusraamistik.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 149)

Veronica Lope Fontagné (PPE), kirjalikult. – (ES) Austatud juhataja, kallid kolleegid! Soovin lihtsalt väljendada solidaarsust kõikide nende peredega, kes on puudutatud Antverpeni tehase sulgemise kohutavast uudisest. Me ei mõtle mitte ainult kõikidele nendele, kes vahetult puudutatud on ja oma töökohad kaotavad, vaid ka kõikidele alltöövõtjatele, kes selle tulemusena kannatavad. Figueruelase tehas on minu piirkonnas, Aragónis, seega puudutab see meid vahetult. Seetõttu pooldame autotööstuse puhul aktiivset poliitikat, sealhulgas uusi mudeleid, mis on keskkonnasõbralikumad ja uuenduslikumad ning viivad uute töökohtade loomiseni.

16. Sooline võrdõiguslikkus Euroopa Liidus aastal 2009 (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on sooline võrdõiguslikkus Euroopa Liidus. Raportöör: Marc Tarabella, naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni nimel – 2009 (KOM(2009)0077 – 2009/2101(INI)) (A7-0004/2010).

Marc Tarabella, raportöör. – (FR) Austatud juhataja, kallid kolleegid! Eelkõige soovin õnnitleda Euroopa Komisjoni oivalise aruande puhul! Tegelikult on see soolist võrdõiguslikkust käsitlev raport, mille üle iga aasta hääletame, minu jaoks erilise tähendusega. Tegemist on esimese aruandega, mille esitasin naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjonis, kus olen aktiivne liige. Pealegi on tegemist aruandega, mis on absoluutselt oluline sellel aastal, võttes arvesse majanduslikku, sotsiaalset ja finantskriisi, mida just Euroopa Liit eriti raskelt läbi elab.

Just seepärast soovin oma raportis rõhutada väga kriisi mõju naistele. Esiteks tähelepanekuga, et mehed kannatasid rohkem koondamisi kriisi alguses – seda võis ka oodata, arvestades iseäranis mõju rasketööstusele –, kuid viimastel kuudel on nii naiste kui ka meeste töötus kasvanud samamoodi ja sama kiirusega.

Pealegi on umbes tosinas liikmesriigis töötus jätkuvalt kõrgem naiste puhul ning naised on ülesandatud osalise koormusega tööhõivel. Seetõttu kutsun komisjoni ja liikmesriike üles esitama meeste ja naistele avalduva kriisi mõju kohta täpset statistikat, ning liikmesriike teostama enne eelarvelise ranguse poliitika rakendamist soopõhiseid mõju-uurimusi ennetamiseks naiste ebaproportsionaalset puudutatust.

Naistevastase vägivalla elimineerimise võitlus on minu arvates samuti oluline punkt. Kakskümmend kuni kakskümmendviis protsenti Euroopa naistest kannatab täiskasvanud elu jooksul füüsilist vägivalda – see on fakt. Kuid 10% neist on samuti seksuaalse vägivalla ohvrid. Minu arvates peavad seetõttu võtma mehed kohustuseks võidelda ka naistevastase vägivallaga.

Euroopa Liidu eesistujariik Hispaania otsustas mitte ainult naistevastase vägivallega võitlemisest ühe oma põhiprioriteetidest teha, luues muu seas ühtlustatud andmete hankimiseks Euroopa soolise vägivalga seirekeskuse, vaid luua ohvritele ka Euroopa kaitsekorraldus. Seetõttu toetan seda lähenemist ja sooviksin samuti kutsuda üles looma Euroopa naistevastase vägivalga võitlemise aastat, et tõsta kõikides liikmesriikides teadlikkust ja tagada, et antud võitlusest saaks prioriteet.

Pöördugem nüüd tööhõive juurde! Siin on fakt: naised on teinud töajuturul tohutu investeeringu. Hetkel töötab 59,1% naistest. Lissaboni strateegia seadis eemärgiks 60%. See on meil peaaegu käes, kuid mõnedes liikmesriikides on vahe ikka veel oluline, nagu ka keskmine palgalõhe, mis olenevalt uurimusest, mida loete, on vahemikus 17–25%.

Seetõttu paluksin liikmesriikidel rakendada tööhõiveasjades nõuetekohaselt soolist võrdsust kohtlemist käsitlevaid direktiive. Paluksin samadel liikmesriikidel rakendada õigusloomega seotud meetmeid soolise tasakaalu soodustamiseks vastusrikastel ametikohtadel, eriti eraettevõtetes. Ilmselgelt peame minu arvates võitlema sooliste stereotüüpidega. Oma eelmisel ametikohal koolitusministrina kohtasin naist, kes pidi koolibussijuhi koolitusest loobuma, sest koolitaja tegi tema kulul nalja.

Loodan, et tulevikus ei üllatu keegi, kui mees peseb nõusid või naine juhib koolibussi, nagu just maininud olen. Lühidalt öeldes tuleb komisjoni ja liikmesriike kutsuda üles käivitama koolides selletemalisi teavitamiskampaaniaid.

Seksuaal- ja reproduktiivõigused on oluline peatükk, sest naistel peab olema võimu oma seksuaal- ja reproduktiivõiguste üle. Tuhanded naised on oma elu ohtu seadnud, et antud õiguste eest võidelda, ja täna on 27 Euroopa riigist 24 abordi legaliseerinud. Euroopa Parlamendil on kohus kaitsta õigustikku, mis on naiste jaoks täiesti fundamentaalne, ning nõuame, et naistel oleks võim oma seksuaal- ja reproduktiivõiguste üle, mitte ainult sellepärast, et rasestumisvastased vahendid ja abort lihtsasti kättesaadavad on.

Vaatleme isapuhkust. On tõsiasi, et meestel on õigus olla täielikult kaasatud esimesel paaril päeval pärast lapse saabumist perre. On tõsi, et selles suhtes võime paluda komisjonil toetada mis tahes meetmeid, mis on suunatud isadusvormi rakendamisele mingil kujul Euroopa tasandil. Meie seisukoht on, et emapuhkus peab olema seotud isapuhkusega.

Austatud juhataja, volinik, ma lõpetan! Kui raportit naiste õiguste ja soolise võrdsuslikkuse komisjonis esitlesime, sai see Euroopa Parlamendi kõikide fraktsioonide suure kiituse osaliseks. Ka hääletus läks selles komisjonis väga hästi ning raport võeti vastu küllaldase enamusega. Seetõttu kutsun kõiki kaasparlamendiliikmeid mu raportit uuesti toetama, kui hääletus kolmapäeval toimub, kuid kuulan tähelepanelikult arutelu, mis kohe toimuma hakkab, ning oskan siis teie küsimustele vastata!

Vladimír Špidla, komisjoni liige. – (FR) Austatud juhataja, austatud parlamendiliikmed! Praegune komisjon tervitab raportit ja resolutsiooni projekti, mis käsitlevad soolist võrdsuslikkust Euroopa Liidus aastal 2009.

Soovin tänada raportööri Marc Tarabellat parlamendis avaldatud toetuse eest kasutuselevõetud lähenemisele ja meetmetele, mille Euroopa Komisjon soolise võrdsuslikkuse edendamiseks rakendas. Sooline võrdsuslikkus on üks Euroopa Liidu põhiväärtustest ja eeldus Euroopa Liidu kasvu, tööhõive ja sotsiaalse ühtekuuluvuse alaste eesmärkide saavutamiseks.

Sellele alusele on Euroopa Liit rajanud tõelise poliitika soolise võrdsuslikkuse edendamiseks. Ehkki antud valdkonnas on kaheldamatuid edusamme saavutatud, on veel väljakutseid. Komisjon jagab raportööri seisukohta, et on oluline oma jõupingutusi jätkata.

Minu mandaadi jooksul on sooline võrdsuslikkus ja naiste õigused olnud minu murede keskmes. Viimase viie aasta jooksul on komisjoni pühendumus soolisele võrdsuslikkusele saanud formaalse kuju soolise võrdsuslikkuse tegevuskavana. Selle tegevuskava rakendamise jooksul on komisjon rakendanud mitu märkimisväärset algatust. Näiteks mainin neist kolme.

Komisjon on pakkunud välja praktilisi meetmeid soolise palgalõhe ületamiseks. Lahknevus, mis küünib 17%-ni on kõige lihtsamal moel vastuvõetamatu. 2010. aastal esitab komisjon raporti Euroopa õigusaktide tulemuslikkuse analüüsis ja esitab tegevuskäigud palgalõhe ületamiseks.

Komisjon on märkinud Euroopa Parlamendi resolutsioonis sisalduvaid huvitavaid ideid. Meenutaksin teile samuti, et 2009. aasta märtsis käivitas komisjon teavitamiskampaania, mille eesmärk oli mobiliseerida kõiki palgalõhega võitlemisel kaasatud pooli. Antud kampaania edu arvestades pikendatakse seda 2010. aastasse.

Oma mandaadi jooksul olen kandnud hoolt soodustamaks naiste suuremat esindatust majandus- ja poliitilises elus. Sellel alusel rakendasin 2008. aasta juunis Euroopa võrgustiku, et toetada naiste juurdepääsu juhtivatele ametikohtadele. On tehtud edusamme. Selles Euroopa Parlamendis on näiteks kõrgeim naiste protsent läbi aegade: 35%.

Ent ikka vajame märkimisväärseid jõupingutusi, eriti riiklikul tasandil, kus naised moodustavad keskmiselt ainult 24% kõikidest riiklikest parlamendiliikmetest, ning ettevõtetes, kus naised moodustavad vähem kui 11% suuremate börsiettevõtete juhatuste liikmetest.

Kolmas märkimisväärne algatus on Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudi rakendamine. Mul on hea meel, et võin öelda, et vaatamata ettekujutatust aeglasemale algusele, on instituut Brüsselis tegevust alustanud ning Vilniuses juba büroo sisse seadnud.

Praegusel kriisil on tõsiseid tagajärgi tööturule, ohustades hiljuti naiste tööhõive osas tehtud edusamme, kuna on väiksem tõenäosus, et naised suudavad leida uue töökoha, ning nad on juba algusest peale ebasoodsamas olukorras.

Kallid kolleegid! Võtsin oma mandaadi ajal eesmärgiks parandada töö ja eraelu tasakaalu. Nõustun Euroopa Parlamendiga, kui seal rõhutatakse, et on tähtis võimaldada isadel pere elus suuremat rolli etendada. Just seepärast olen palunud oma talitustel alustada antud valdkonnas komisjoni potentsiaalse algatuse tasuvusanalüüsi.

Euroopa Parlamendi raport rõhutab õigesti naistevastase vägivalla elimineerimise olulisust. Komisjon töötab selle eesmärgi suunas pühendunult ja sihikindlalt.

Ma ei sooviks sõnavõttu lõpetada, rõhutamata parlamendi ja komisjoni väga head koostööd, mis on olnud soolise võrdõiguslikkuse suhtes tehtud edusammude peamine tegur. Sooline võrdõiguslikkus pole pelgalt eesmärk omaette. Euroopa Liidu kasvu, tööhõive ja sotsiaalse ühtekuuluvuse eesmärkide saavutamine oleneb sellest.

Tänan teid koostöö ja tähelepanu eest!

ISTUNGI JUHATAJA: Roberta ANGELILLI

asepresident

Astrid Lulling, *fraktsiooni PPE nimel*. – (FR) Austatud juhataja! Naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon hääletas raporti poolt tillukese kolmehäälse enamusega, kuna kuus 33 liikmest puudusid. Minu arvates ei ole võimalik rääkida nn küllaldasest enamusest. On selge, et jagame kõiki diskrimineerimise muresid, mis ikka veel soolise võrdõiguslikkuse suhtes eksisteerivad, hoolimata väga headest Euroopa õigusaktidest, mis meil selles valdkonnas alates 1975. aastast olnud on.

Miks on see diskrimineerimine veel püsinud? See on kas seepärast, et antud direktiive kohaldatakse halvasti, või seepärast, et diskrimineeritavad ei suuda mingil põhjusel oma õigusi kohtutes kehtestada. Selle asemel, et nõuda pidevalt uusi direktiive sellega kaasneva lahendamise ohuga, tagagem, et valitsused ja sotsiaalpartnerid rakendaksid täielikult olemasolevat õigusaktide korpust ning et seda rakendataks ka igapäevase töö keskkonnas!

Raportis kajavad jälle kord kõik kaebused, iga jäme üldistus vaeste, pekstud ja vägistatud naiste kohta ... Osa väidetest on vaja seetõttu muudatusettepanekute kaudu õigesse konteksti asetada. Minu arvates on tõsine, et sotsiaalse või solidaarsuspõhise majanduse sisuline ülistamine peab panema meid arvama, et kui naisi sellesse vormiksime, õnnestuks meil näidata nende tööalast konkurentsivõimet ja võimaldada nõnda neil parandada oma sotsiaalset staatust ja muutuda rahaliselt sõltumatumaks.

Tegelikult on vastupidi. Nad vajuksid levinud vaesusse, kaotaksid kogu stiimuli ja motivatsiooni teenida väärtusest lähtuvat palka ning neilt võetaks ära igasugune vastutus.

Lisaks on kas pärssivad või lepingus kindlalt sätestatud soolise võrdõiguslikkuse põhimõttega ühildamatud ettepanekud luua naiste õiguste Euroopa harta ja seetõttu uut liiki kaitse lisaks inimõigustele – mis õnneks naistel juba olemas on – ning uut liiki bürokraatia Euroopa sugudevahelise vägivalla seirekeskuse kujul, ehkki meil sellise töö teostamiseks piisavalt ameteid on. Kui naeruvääristamine tapaks, ei oleks mõnesid naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni liikmeid enam siin.

Lõpuks on kahetsusväärne mõnede liikmete jäärpäisus, kes igal võimalusel hoolimata sellest, kas see on sobiv, toetavad raportisse omal soovil teostatava abordi ettekäändel, et seksuaal- ja reproduktiivtervise tagamiseks peab toetama abordi vaba ja hõlpsat kättesaadavust. Ei! Prioriteet peab olema noorte tüdrukute jaoks mõeldud täiustatud teabe propageerimine, eriti rasestumisvastaste vahendite osas. Viimane on juba olemas ennetamiseks rasestumist väga noores eas. Seda ei olnud siis, kui mina noor olin. Oleme seetõttu pakkunud välja eraldi hääletused, nii et me ei pea hääletama Marc Tarabella raporti vastu, kes ei ole süüdi, ent kes on uuesti paari oma seltsimehe äärmuslikkuse ohvriks langenud.

Iratxe García Pérez, *fraktsiooni S&D nimel*. – (ES) Austatud juhataja! Sooviksin alustuseks tänada Marc Tarabetat ja kõiki antud raporti väljatöötamisel aidanud parlamendiliikmeid tehtud töö eest!

Aasta eest arutasime täna arutelul olevaga väga sarnast raportit. Kahjuks on meil tarvis jätkata keskendumist peamistele probleemidele, mille puhul me veel soolise võrdõiguslikkuse suhtes edusamme teinud ei ole. Nende hulka kuuluvad sooline vägivald, mida peetakse ühiskonna nuhtlustest üheks peamiseks, mitte ainult Euroopas, vaid kogu maailmas. Siis on veel palgalõhe, mis ei ole veel muutunud ja mida me ei ole suutnud ületada. Muude probleemide hulka kuuluvad on seksuaal- ja reproduktiivtervishoidu puudutavad õigused, pere- ja tööelu ühildamine, naiste sisenemine tööturule meestega võrdsetel tingimustel, kaitseta naisterühmade, näiteks puuetega ja maanaiste, olukord, lisaks naiste esindatus avalikus elus.

Oleme tõstatanud neid probleeme aastast aastasse, kuid me ei ole suutnud palju edusamme saavutada. Lubage mul tsiteerida üht teabekildu, nimelt, et kolmes riigis 27 liikmesriigist moodustavad naised parlamendiliikmetest üle 40%.

Minu arvates on meil oluline rõhutada vajadust soolise võrdõiguslikkuse soodustamisega tehtava töö intensiivistamist. On eluliselt oluline toetada selliseid algatusi nagu on teinud eesistujariik Hispaania, mis on kuulutanud soolise võrdõiguslikkuse üheks oma prioriteetidest. Tegemist on tänaste ja ka tulevast põlvkondade naiste ees võetud kohustusega. Edusamme on tehtud, ent käia on veel pikk tee, ning peame olema ambitsioonikad kujundamaks poliitika, mis tagaksid, et ühel poolel Euroopa rahvastikust oleksid samad õigused ja võimalused, mis teisel.

Sophia in 't Veld, *fraktsiooni ALDE nimel*. – (NL) Kõigepealt minu lugupidamine raportöörile! Sooviksin alustada mõne väikse punktiga, mille osas temaga ei nõustu. Mis puudutab naistele avalduvat majanduskriisi mõju, on minu arvates tegelikult väga oluline, et teeksime võimalikult kiiresti oma riiklikud rahaasjad uuesti korda ja ennistatakse nende hea tervise. Just see, mitte riigivõla tõstmine, on naistele kasulik. Samuti sisaldab raport minu arvates paari ettepanekut, mis võivad kõlalt väga veetlevad olla, ent kalduvad sümboolse poliitika poole, näiteks ühe asja aasta, teise seirekeskus. Keskendugem lihtsalt konkreetsetele meetmetele!

Sellele vaatamata sisaldab raport ka mitmeid asju, mida väga tervitan. Esimene – tänu Euroopa Demokraatide ja Liberaalide Liidu fraktsiooni muudatusettepanekule – on viide ühe inimesega leibkondade olukorrale. Kutsuksin Euroopa Komisjoni üles teostama sellel teemal ometi kord uurimust, kuna meil on Euroopa perepoliitika, kuid vähesed inimesed taipavad, et üks kolmest leibkonnast Euroopas on ühe inimesega leibkond. Need inimesed kannatavad tihti ränka diskrimineerimist sotsiaalkindlustuse, maksuküsimuste ja muu taolise osas.

Teiseks – ja siin vaatan Astrid Lullingi otsa – on mul tegelikult eriti hea meel väga selgesõnaliste viidete üle seksuaal- ja reproduktiivtervishoiule ja naiste seksuaalanatoomiale ning ohutu legaalse abordi kättesaadavus on vääramatu osa antud seksuaal- ja reproduktiivsest tervishoiust. Ehkki olen Astrid Lullingiga täiesti nõus, et kahtlemata on teave väga oluline, märgin, et – vähemalt minu koduriigis, Luksemburgis võib olla teisiti – tegelikult on just kristlikud demokraadid need, kes alati taolisele asjale lõpu tegid. Seetõttu, kui meil on võimalik koostööd teha noortele mõeldud usaldusväärse keeruliseks ajamata teabega, siis võite minu toetusele kindlad olla ning arvan samuti, et peame tegema lõpu silmakirjalikkusele. Me ei või visata naisi vanglasse või neid ohtlikele abortidele määrata!

Austatud juhataja! Lõpetuseks tervitan naistevastase vägivalla suhtes väga eesistujariigi Hispaania algatust teha sellest üks oma prioriteetsetest valdkondadest. Lõppude lõpuks taipavad vähesed, et naistevastane vägivald nõuab iga aasta palju rohkem ohvreid kui terrorism, ent seda peetakse ikka veel – täiesti valesti – pelgalt naiste probleemiks.

Marije Cornelissen, *fraktsiooni Verts/ALE nimel*. – Austatud juhataja! Oleme suhteliselt uus Euroopa Parlament ja meil on peaaegu uus Euroopa Komisjon. Tegemist on sisuliselt esimese korraga Tarabella raporti puhul, kui hääletame meetme üle, mille rakendamist parlamendi naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon tulevatel aastatel soovib.

Rohelised on selle üsna edumeelse raportiga väga rahul. See pakatab kavadest, mille teostamist soovime. Lõpuks tahame, et õigusloome meetmeid rakendatakse meeste ja naistevahelise hoolduse jagamise soodustamiseks, sealhulgas isapuhkust nõudes. Lõpuks pakume välja naiste soodustamise otsuste tegemisel, vaadates Norra juhatuste kvootide tava.

Rohelised on väga rahul ka naistele avaldunud kriisi mõjudele pööratud tähelepanuga: naiste töötus on erinev ja naistele avalduvad riiklike kulutuste kärpimise mõjud on erinevad.

Loodame väga, et parlament ilmutab julgust ja valmidust naiste diskrimineerimisega võitlemiseks ning soodustab võrdõiguslikkust konkreetsete meetmetega, mis võiks tegelikult tulemusi anda, hääletades antud raportit poolt. Loodame, et komisjon rakendab vastavalt meetmeid!

Konrad Szymański, *fraktsiooni ECR nimel*. – (PL) Austatud juhataja! Ettepanekuga muuta abort Euroopa Liidus hõlpsasti kättesaadavaks rikub raport valdkonnas liikmesriikide ainupädevust. Ent see ei ole olulisim põhjus, miks dokumendi vastu hääletada. Täna ei ole vaja mingit usku, et näha sündimata lootevedelikus inimest. Lihtne ultraheliläbivaatus, mis on kättesaadav igas Belgia linnas, on piisav, et meil oleks võimalik näha kuvaril pilti sündimata inimolendist. Seetõttu teeks iga vastutustundlik seadusandja kõik võimaliku, et abortide arvu langema ajendada. Sest abordi kättesaadavaks tegemine on näitaja sellest, kui võrd meie kultuur on langenud, ja näitab meie eemaldumist inimväärtustest. Seetõttu paluksin selle silmas pidamist, enne kui keegi siin istungisaalis selle kahjuliku dokumendi poolt hääletab.

Ilda Figueiredo, *fraktsiooni GUE/NGL nimel*. – (PT) Austatud juhataja! Nagu näitab tegelikkus ja nagu Eurostat isegi kinnitab, avaldab majandus- ja sotsiaalne kriis naistele tõsist mõju. See on tingitud kasvavast töötusest, ebakindlast tööst ja madalast palgast, millele lisanduvad soolised palgaebavõrdsused, mis jälle tõusnud on ja ELi tasandil keskmiselt 17% ületavad. Samuti on see tingitud vaesusest, mis tuleneb kas madala palga ja sisetuleku, sealhulgas eakate naiste pensionile mineku ja pensionidega seotud probleemidest või raskustest madala maksumusega või tasuta avalike teenuste kättesaamisel. Samuti on probleeme naiste ja tüdrukute inimkaubanduse ning prostitutsiooniga, vägivallaga tööl ja kodus ning kaitsetumates olukordades naistevastase diskrimineerimise eri vormidega.

Nagu raportis rõhutatakse, ning soovin sel puhul meie raportööri õnnitleda, on seetõttu vaja pöörata erilist tähelepanu naiste majanduslikule ja sotsiaalsele olukorrale ühenduse poliitika väljatöötamisel. See nõuab uute ühenduse strateegiate sotsiaalse mõju uurimist ennetamaks diskrimineerimise ja ebavõrdsuse kasvu, tagamaks võrdsust sotsiaalsetes edusammudes, mitte majandus-, sotsiaalsete ning tööhõiveõiguste allakäimist, ning kaitsmaks emaduse ja isaduse sotsiaalset otstarvet. On eluliselt oluline investeerida tõelisse arengu- ja sotsiaalsete edusammude strateegiasse, mis teeb prioriteetseks õigustega tööhõive, tootmise, kvaliteetsed avalikud teenused ja sotsiaalse kaasatuse. On aeg astuda olulisi samme enamiku naiste elude parandamise poole, sealhulgas seksuaal- ja reproduktiivtervishoiu valdkonnas, ning ikka veel abordi küsimust ümbritsevale silmakirjalikkusele lõpu tegemise suunas.

Gerard Batten, *fraktsiooni EFD nimel*. – Austatud juhataja! Euroopas on võitmas maad ideoloogia, mis õpetab soolist ebavõrdsust. See ütleb, et naised on madalama staatusega kui mehed. See ütleb, et pärimisõigusest lähtuvalt peab olema mehe jagu naise omast kaks korda suurem. See ütleb, et kohtus on vaja ühe meessoost tunnistaja tunnistuse vastu kaht naissoost tunnistajat. See ütleb, et vägistamise kohtuprotsessil on mehe süüdimõistmiseks vaja nelja meessoost tunnistajat, ent naisterahva tunnistust ei aktsepteerita, isegi mitte vägistatud naise oma. Muide, need neli tunnistajat peavad olema mittemoslemite asemel moslemid.

Olete vist juba ära arvanud, et kõnelen šariaadiseadusest. Aga mõned moslemid usuvad, et enesetapupommitajaid premeeritakse paradiisis 72 neitsiga, ent mina ei suuda leida ühtki viidet, et naissoost enesetapupommitajaid meessoost võrdväärselt premeeritaks.

Briti valitsus on juba ametlikult mõnedes kohtutes šariaadiseadust tunnistanud. Ehkki kahenaisepidamine on Ühendkuningriigis ebaseaduslik, tunnistatakse maksusoodustuste ja toetuste puhul ametlikult polügaamilisi islami naisi ülalpeetavatena.

Euroopa marsib julgelt tagasi 6. sajandi Araabiasse. Kui tahame tõelist võrdõiguslikkust, siis ei tohi üksikud Euroopa riigid šariaadiseadust mingilgi kujul tunnistada.

Angelika Werthmann (NI). – (DE) Austatud juhataja, kallid kolleegid! Tööturule on sisenenud rohkem naisi. Ent rohkem töökohti ei tähenda alati rohkem kvaliteetseid töökohti. Naisi on arvukalt osalise ajaga tööl ja töökohtadel, mida praegune kriis eriti rängalt tabanud on. Ligikaudu 60% kõikidest kõrgkooli lõpetanutest on naised, ent ometi on tõkkeid, mis takistavad tegelikult naisi oma potentsiaali maksimaalselt

realiseerimast. Just seepärast peame kehtestama siduvad miinimumstandardid: ELi-ülesed miinimumstandardid vanemapuhkusele, paremale lapsehooldusele ja paremale tervishoiule. Just nii saame purustada palju soopõhiseid stereotüüpe ja täita lõpuks tegeliku soolise võrdsuslikkuse kohustuse.

Edit Bauer (PPE). – (HU) Marc Tarabella andestab mulle kindlasti, kui ma ei alusta teda tänades, vaid suunan tänusõnad esiteks volinik Špidlale, kuna ta on meiega siin volinikuna tõenäoliselt viimast korda! Sooviksin rõhutada tema pühendumust soolise võrdsuslikkuse, naiste tööhõive ja sarnaste probleemidega tegelemisel.

Raportiga seoses kerkis mitu küsimust. Soovin juhtida tähelepanu vähemalt kahele punktile: üks on sugudevaheline palgalõhe. Viimane statistika näitab rohkem kui 17% suurust vahet. Paranemine ei ole mitte ainult aeglane, vaid ka ebamäärane, kuna see number on suurem kui kaks aastat tagasi. Ja me ei tea tegelikult veel, mis kriisi tagajärjedeks saab. Argikogemus osutab, et lühiperspektiivis ei ole paranemine tõenäoline.

Fundamentaalselt vastuvõetamatu on aga asjaolu, et palgavahed ei esine mitte ainult nende puhul, kes karjääri alguses on, vaid siis, kui emad naasevad pärast ema- või vanemapuhkust töörutule. Demograafilise kriisiga maadlervas Euroopas on see iseenesest murettekitav ning täielikult vastuvõetamatu. Taoline diskrimineerimine on ilmselgelt ELi eeskirjade alusel keelatud.

Nagu juba mainitud, on asjasse puutuv õiguslik norm pärit 1975. aastast, ning on ilmne, et direktiiv, nagu paljud teised, on täielikult toimetu. Olen väga rõõmus, et volinik Špidla teatas, et võime 2010. aastal oodata raportit meetmete kohta, mida komisjon kavatseb õigusaktide tõhustamiseks rakendada. Sooviksin lisada vaid ühe lause naiste õiguste harta kohta. Tõenäoliselt on uue täpselt sama toimetu õigusnormi loomisest olulisem ja pakilisem parandada olemasolevate seaduste tõhusust ja ligipääsetavust.

Edite Estrela (S&D). – (PT) Austatud juhataja! Alustuseks sooviksin õnnitleda raportööri silmapaistva töö puhul ning loodan tõesti, et antud resolutsioonis sisalduvad ettepanekud vastu võetakse. Vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise Euroopa aastal näeme, kuidas vaesus võtab üha enam naise näo. Enamik 80 miljonist inimesest, kes Euroopas vaesuses elavad, on naised ja lapsed. Naised kannatavad majandus- ja sotsiaalses kriisis rohkem kui keegi teine. Naised sisenevad viimasena tööjõuturule ja jäävad esimesena tööta ning lisaks sellele oli 2004. aastal sugudevaheline palgalõhe 15% ning 2009 oli see üle 17%.

Sooviksin juhtida teie tähelepanu mõnede ettepanekutele, mis minu arvates on uuenduslikud ning olulised, ning sooviksin paluda kaasparlamendiliikmete toetust nendes ettepanekutes: väga vajalik naiste õiguste Euroopa harta loomine, nagu juba mainitud, ettepanek võtta vastu direktiiv kõikide naistevastase vägivalda vormide, koduvägivalda ja naistega inimkaubanduse ennetamiseks ja nendega võitlemiseks, juba suuremas osas liikmesriikides eksisteeriva isapuhkuse lülitamine Euroopa õigusaktidesse tööelu ning pere- ja isikliku elu tasakaalu soodustamise ja sündimuse tõstmise vahendina.

Lõpetuseks sooviksin tänada volinik Špidlat kõige eest, mis ta soolise võrdsuslikkuse soodustamisel teinud on, ja tema panuse eest Euroopa Parlamendis. Soovin teile ainult edu, volinik!

Antonyia Parvanova (ALDE). – (BG) Austatud juhataja, kallid kolleegid! Sooviksin ka raportööri Marc Tarabellat raporti puhul õnnitleda! Usun kindlalt, et raport annab vastuse stereotüüpide ja soolise diskrimineerimise juhtumitega võitlemise vajadusele. See ei pruugi paljudele kaasparlamendiliikmetele midagi erilist olla, ent pean seda uuendatud tulemuslikumaks pühendumiseks soolisele võrdsuslikkusele Euroopa tasandil, mille eesmärk on tõsta naiste, iseäranis uutest liikmesriikidest pärit naiste, sotsiaalmajanduslikku staatust ja lisaks tagada nende laiem esindatus poliitilises ja ärielus ning nende karjääriarengu soodustamine.

Arvestades, et sotsiaalsed, õiguslikud ja majanduslikud institutsioonid määravad, missugune juurdepääs naistel ja meestel ressurssidele, võimalustele ja suhtelisele võimule on, arvan, et on äärmiselt oluline garanteerida naistele võrdsed õigused poliitikasse kaasatuse, oluliste poliitiliste ja äriliste juhtpositsioonide täitmise ja ettevõtete juhatustes kõrgeimal tasandil esindatuse osas. See kehtib ka hariduskvalifikatsiooni tõstmise ning neile meestega samade võimaluste pakkumise kohta karjääriarenguks, eriti pikema emapuhkusperioodi järel. Samas tuleb alati arvestada karjääri ja perekondlike kohustuste tasakaalu säilitamist.

Meil on tarvis selles küsimuses kujundada institutsionaalne mehhanism järjekindla poliitika algatamiseks, sest soolise diskrimineerimise vastane võitlus võidetakse pikaajaliste positiivsete stiimulite ja õigusreformide rakendamise ning sissetulekute ja elukvaliteedi tõstmise kaudu. Muidu ma seda siin istungisaalis täna ei arutaks.

Selleks, et teha märkimisväärsed edusamme õigusliku võrdsuslikkuse, võrdsete võimaluste, sealhulgas tehtud töö tasustamise ja võrdse juurdepääsu osas inim- ja muudele tootmisressurssidele, mis rohkem

võimalusi pakuvad, on meil – Euroopa Parlamendil ja Euroopa Komisjonil – võimalus ja kohustus ergutada liikmesriike ja kodanikuühiskonda tulemuslikumaid meetmeid rakendama.

Minu arvates on naiste kaasatusel ressursside juhtimisse, majanduslikesse võimalustesse ja poliitilisse ellu positiivne mõju meie ühiskonna majanduslikule arengule, tugevdades seeläbi riikide suutlikkust areneda, vähendada vaesust ja olla tõhusalt ja paremini juhitud.

Selles suhtes on soolise võrdõiguslikkuse soodustamine oluline komponent majanduskriisist väljumise ja demograafilisele kriisile rahuldava lahenduse andmise strateegias. See annab naistele ja meestele võimaluse võtta vaesus käsile ning parandada oma elatustaset.

Franziska Katharina Brantner (Verts/ALE). – Austatud juhataja! Sooviksin juhtida uue komisjoni tähelepanu raporti kahele tahule, mis on iseäranis olulised meie fraktsioonile, rohelistele, ning loodan, et märkused saab edastada vastutavas ametis asuvalle volinikule.

Kaks mõtet: esimene on võrdse töö eest võrdset tasu käsitleva direktiivi kauaoodatud revideerimine. Meie arvates on see oluline kogu Euroopa naiste jaoks. Palgalõhe on vastuvõetamatu: meil käsil 2010. aasta ja on aeg, et rakendatakse meetmeid selle lõhe ületamiseks. Teie, Vladimír Špidla, olete tunnistanud, et meil on tarvis uusi õigusmeetmeid. Ootame tõesti huviga komisjonilt ettepaneku laekumist uute õigusmeetmete kohta volituste kehtimise aja jooksul.

Teine punkt puudutab õigust isapuhkusele. Siin sooviksin rõhutada, et raport puudutab soolist võrdõiguslikkust. Tahame võrdõiguslikkust ka meestele, nii et nad saaksid veeta aega lastega ning kanda vastutust, kui seda soovivad. Meil on tarvis võrdseid valikuid naistele ja meestele selle osas, kuidas elada, kuidas töötada ja kuidas kanda hoolt oma pere ja laste eest. Seega, ehkki meie arvates on oluline, et Euroopa Parlament saadaks isadele signaale, sooviksime saata enamat kui signaale: sooviksime avada ukse kaasaegsesse ühiskonda. Ootame komisjonilt selles küsimuses lõpuks väga kaasaegse tulevikkuvaatava direktiivi rakendamist.

Lõpuks ootame väga suure huviga eesistujariigi Hispaania ettepanekuid naistevastase vägivalga väljajuurimise suhtes terves Euroopas ning loodame, et komisjon nende ettepanekutega kaasa tuleb.

Julie Girling (ECR). – Austatud juhataja! Meie, naissoost Euroopa Parlamendi liikmed, oleme kindlasti vähemuses. Meil on rahuldustpakkuv ja stimuleeriv töö, võrdse palga, võrdsete pensionide, võrdse ligipääsuga vastusriikastele ametikohtadele – see on nii erinev väga paljudest meie valijatest.

Tervitan antud raportit ning tunnustan rõhuasetust, mis Marc Tarabella naiste majanduslikule heaolule asetab. Minu arvates on tegemist soolise võrdõiguslikkuse edendamise ainsa olulisima teguriga. Kui naistel oma elu üle majanduslikult võimu on, suudavad nad palju paremini oma elu paljusid teisi tahke juhtida. Peame tagama, et praegustel proovilepanevatel majanduslikel aegadel ei jäetaks naistele madalalpalgalisi ja ebatavalisi töökohti.

Sooviksin õnnitleda Euroopa masinaehituse ühendust nende hiljutise poliitikanägemuse puhul, kus nad nõuavad matemaatika ja täppisteaduse õppe propageerimist, eriti naiste puhul. Nad tahavad, ja tsiteerin, kaasata võimalikult arvukalt kvalifitseeritud naisi, kes on niivõrd kaua masinaehituse paljusid valdkondi vältinud.

Ent naiste positsioon puudutab poliitikat, puudutab suunda, kuid samuti meetmeid: meetmeid, mis kõnelevad valjemini kui sõnad. See on tee edasi, et teadlikud tööandjad tunnistaksid naiste tugevusi ja soodustaksid nende majanduslikku heaolu.

Eva-Britt Svensson (GUE/NGL). – (SV) Austatud juhataja! Sooviksin tänada Marc Tarabella ja tema kolleege naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjonis hea raporti eest.

Sooviksin iseäranis kaks asja esile tõsta. Loodan, et täiskogu toetab isapuhkuse olulisust. Isapuhkus ei saada mitte ainult olulise signaali, et lapsed on mõlema vanema vastutus, vaid on ka teiste positiivsete tagajärgedega. Uurimused näitavad, et isapuhkust võtnud isad jätkavad hiljem elus suurema vastutuse kandmist kodu, pere ja laste eest. Teisisõnu, isade kaasamine loob toeka aluse edasiseks tööks võrdõiguslikkuse edendamisel.

Teie mõte, mida tõstatada sooviksin ja toetan, on, et naistele tuleb anda lõppude lõpuks pädevus otsustada oma keha, seksuaalsuse ja reproduktiooni üle. Selle pädevuse andmine naistele tähendab, et laste sündides on nad soovitud ja saavad tõesti areneda – mis on iga lapse põhiõigus. Tahame lõpetada naiste elude

kahjustamise, selle, et naised tänagi ebaseaduslike abortide pärast surevad. Andke naistele enesemääramisõigus – mitte ainult rahaasjade, poliitika ja ühiskonna osas, vaid ka nende oma kehade üle!

Morten Messerschmidt (EFD). – (DA) Austatud juhataja! Ka minu arvates on küsimus oluline ning seetõttu, istudes ja arutelu kuulates pean tahes-tahtmata imestama selle üle, et kõik fraktsioonid, Vaba ja Demokraatliku Euroopa fraktsioon väljaarvatud, näivad arvavat, et võitlus naiste võrdõiguslikkuse eest on midagi, millega naised peaksid üksi toime tulema. See mulje võiks jääda igatahes, kuulates muidu oivalisi sõnavõtjaid siin täna. Minu arvates on tähelepanuväärne puudus meessoost sõnavõtjatest ning mul on hea meel, et minu fraktsioon on suutnud kaks meest siia saata.

Olles seda arutelu iseloomu ja vormi kohta öelnud, sooviksin öelda, et minu arvates keskendub raport ise tugevalt üksnes sotsiaalmajanduslikele elementidele. On palju öeldud tööturu, palgaerisuste, koolituse, ettevõtete juhte puudutavate eeskirjade ja muu taolise kohta, mis on tõepoolest olulised. Ent on ka konkreetselt üks valdkond – nagu eelnev sõnavõtja juba maininud on –, mis on täiesti puudu. Selleks on tohtu kultuuriprobleem, millega seisame silmitsi sisserände tulemusena islamimaailmast. Minu arvates on veidi häbiväärne, et raport, mis peaks käsitlema naiste võrdseid õigusi, isegi ei maini taolisi probleeme nagu pealesunnitud abielu, pealesunnitud pearäti kandmine, autapmised, ümberlõikamine, haridusele ligipääsu puudumine ja nii edasi. Need punktid tuleb lisada, kui tahame 2010. aastal Euroopast täpselt pilti.

Krisztina Morvai (NI). – (HU) Soovin pakkuda välja, et Euroopa Parlament rakendaks aborti küsimuse puhul uut lähenemist. Palun, et tehtaks viimaks lõpp vapustavale valele, mis väidab, et abort on mingisugune kasulik asi naistele, ehk isegi naiste vabaduse küünarpuu. Ei! Nagu paljud inimesed teavad, nii naised kui mehed, on abort valulik ja kahjulik tungimine võrdsest naise kehasse ja hinge. Just antud põhjusel rääkigem pidevalt aborti hõlpsamast kättesaadavusest rääkimise asemel viimaks abortide ennetamisest, rõhutades seda ning aidates naisi ses suhtes. Aidakem naistel valmistuda plaanitud rasedusteks ning planeerimata raseduse esinemisel, planeerimata lapse eostumisel, et sellel lapsel lubataks maailma tulla ning teda kasvatada armastusega naised, paarid, sest nad peaks saama selle suutmiseks kõikvõimalikku abi ja tuge.

Anna Záborská (PPE). – (FR) Austatud juhataja, volinik! Resolutsiooni ettepanek Marc Tarabellalt, kes meiega viimastel Euroopa valimistel naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjonis liitus, on ambitsioonikas. Viitan iseäranis lõigule 20: „Parlament soovib näha naiste õiguste Euroopa harta loomist”.

Kõik, kes Euroopa integreerumisaajalooga tutvavad on, mäletavad, et juba Euroopa Ühenduse asutamisleping sätestas soolise võrdõiguslikkuse põhimõtte tööturul. Soolist võrdset kohtlemist käsitlevaid seadusi on olemas kõikides liikmesriikides. Uute hartade nõudmine on kerge lahendus. Olemasolevate meetmete rakendamine kujutab suuremat jõupingutust.

Tegelikult, kui me antud resolutsiooni ettepanekust lõiku 20 ei eemalda, lisame Euroopa Nõukogu inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonile, Euroopa Liidu põhiõiguste hartale ja uhiuuele Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudile neljanda meetme, mis võtaks naiste soodustamisele pühendatud erilise uue harta kuju.

Mul on mõned küsimused. Mis kasu oleks naiste õiguste uuest hartast? Millist lisandväärtust see annaks? Mitte mingit! Ekslik on arvata, et harta lahendab naiste probleemid. Loomulik õigus, millest peaksime oma mõtteis ja vastustundlikkus poliitilises tegevuses juhinduma, ei võimalda erioigusi. Keegi ei saa öelda, et õigusvahendid eiravad naiste õigusi. See oleks intellektuaalselt ebaaus ja faktiliselt vale.

Just seepärast hääletangi lõigu 20 vastu. Põhiprobleem on harta. Kui lõik 20 jääb resolutsiooni ettepanekusse, ei ole mul seda võimalik toetada.

Lõpuks, volinik, tänan teid koostöö eest naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjonis teie mandaadi jooksul!

Sylvie Guillaume (S&D). – (FR) Austatud juhataja! Kõigepealt sooviksin õnnitleda kolleegi Marc Tarabellat kirjutatud raporti kvaliteedi ja ülesandega, kus ta käsitleb paljusid soolist võrdõiguslikkust puudutavaid küsimusi, eduka toimetulemise puhul!

Peame tunnistama, et võrdõiguslikkuse osas on tehtud vaieldamatuid edusamme. Ent vaja on veel suuri jõupingutusi, iseäranis majandus- ja sotsiaalse kriisi kontekstis, millel on veelgi suurem mõju juba äärmiselt haavatavale lõigule elanikkonnast, nimelt naistele.

Peame samuti rõhutama topeltdiskrimineerimist, mis mõnikord puudutab naisi puude, vanuse või rahvusvähemusse kuuluvuse tõttu. Tahan samuti rõhutada kolme konkreetset punkti. Meil on tarvis varustada

end Euroopa tasandil üldiste usaldusväärsuse ja kooskõlas näitajatega. See peaks võimaldama meil pakkuda välja lahendusi, mis kajastavad tingimusi tegelikus elus, mida saab mõõta soolise võrdõiguslikkusega seonduvate tõsiseltvõetavate andmetega.

Kui tõesti tegeliku võrdõiguslikkuse poole liikuda soovime, siis tuleb rakendada Euroopa tasandil isapuhkus. Tegemist on olulise faktoriga, kui on tegemist võrdsete võimalustega tööhõives ja pereelus.

Mu kolmas punkt lõpuks on, et sooline võrdõiguslikkus oleneb tingimata võimust, mis naistel oma kehade üle on. See tähendab väga selgesti, et naistele peab rasestumise vältimise ja aborti tegema nii kättesaadavaks kui võimalik. Kahetsen, et küsimus ikka veel sellist tundlikkust põhjustab, kuid on ilmselge, et kuni naised ei suuda teostada võimu oma seksuaalõiguste üle, ei ole meil õnnestunud saavutada oma eesmärki võitluses tõelise soolise võrdõiguslikkuse eest.

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Proua president, lugupeetud volinik, kolleegid! Kõigepealt minu komplimendid härra Tarabellale, aga nüüd raporti juurde. Naiste ja meeste võrdõiguslikkus ei ole mitte eesmärk iseenesest, vaid ta on eeltingimus meie üldeesmärkide saavutamiseks.

Võrdõiguslikkus igapäevaelus on kõigi huvides, nii meeste kui naiste huvides. Aga pelgalt üksikute õigusaktidega seda probleemi ei lahenda. See, et me täna ikka veel ja nüüdseks juba 40 aasta vältel sellest räägime, annab tunnistust sellest, et ainult mitmetahuline integreerunud poliitika viib meid eesmärgile lähemale. Tahan rõhutada siinjuures rakenduse ja järelevalve üliolulisust.

Teisalt – iganenud sooliste stereotüüpide vohamine säilitab meeste ja naiste sisult keskaegseid rolle ühiskonnas ja taastoodab soolist tasakaalustamatust. Me tahame olukorda muuta, aga andkem siin siis ka ise eeskuju. Homme kinnitame uue Euroopa Komisjoni, kus naisvolinikke on vaid kolmandik. Täna me seda enam muuta ei saa. Kutsun järgmistel uue komisjoni valimistel nõudma liikmesriikidelt kahe volinikukandidaadi – mehe ja naise – esitamist. Ja otsustame siis mitte soo, vaid nende pädevuse pinnalt. Haridusstatistika näitab, et naised ei pea seda kartma, ja tulemuses olen ma kindel – seda me häbenema ei pea. Lõpetades tahan tänada härra Špidlat ja soovida talle kõige selle täitumist, mis ta endale sihiks seab.

Michail Tremopoulos (Verts/ALE). – (EL) Austatud juhataja! Selles olulises 2009. aasta raportis öeldakse täiesti õigesti, et soolisele võrdõiguslikkusele on fundamentaalseks tõkkeks vägivald. See ei viita aga konkreetselt koduvägivallale. Kahjuks on see probleem sage ning puudutab kõiki kogukondi. Kreekas, näiteks, on registreeritud viimasel 18 kuul 35 abikaasa mõrva.

Ja ometi on väärkoheldud naiste toestruktuurid algelised või olematudki. Euroopa Parlament peaks ergutama liikmesriike, sealhulgas Kreekat, looma igasse kohalikku ametiasutusse väärkoheldud naiste toestrukture, kus on naiste jaoks täielik psühholoogiline, õiguslik ja professionaalne nõustamine ning nõuetekohase personaliga varjupaigad.

Liikmesriigid peaksid samuti arvestama naisorganisatsioonide ja juristide muudatusettepanekuid õiguses koduvägivallaga seonduvate kahetimõistetavuste ja möödahiilimisvõimaluste korrigeerimiseks. Lõpuks peaks rakendatama koolides soolise diskrimineerimise vastaseid hariduskavu sotsiaalsete stereotüüpide muutmise eesmärgil.

Jaroslav Paška (EFD). – (SK) Alustuseks sooviksin öelda, et pean õigeks, et Euroopa Parlament on tihedalt soolise võrdõiguslikkuse küsimuses kaasatud. Tahes-tahtmata arvan aga, et meie Euroopa poliitika kannatab tõsise, väga tõsise skisofreenia vormi käes. Sooviksin tsiteerida ameti hiljutist raportit. Kuue teistaastase Medine Memi Kahta linnast Türgi Adiyamani provintsis mattis perekond elusalt pere kodu kõrvale kanalasse. Politsei leidis ta istuvast asendist kahe meetri sügavuselt maa seest. Surmajärgsel kontrollil leiti, et tütarlapsel oli kopsudes ja maos suurtes kogustes mulda. Tütarlapse isa tunnistas rahulikult teo politseile üles ja ütles, et mattis tütre, kuna ta oli saanud sõbraks mõningate poistega. Kallid kolleegid! Türgis ja sarnastes riikides, mõrvatakse naise ja isegi tütarlapsi niiviisi näiteks ainult sellepärast, et nad teiste meestega rääkinud on. Kui soolist võrdõiguslikkust tõsiselt võtame, siis, kuidas võib meil olla isegi mõtet, et riik, kus õrnemasse sugupoolde suhtumine on selline, saaks olla tsiviliseeritud Euroopa osa. Sooline võrdõiguslikkus ei tähenda lihtsalt väikeste sissetulekuerinevuste arvutamist, vaid eeskätt õigust elule ja inimväärikusele, mida korduvalt naistele meie liikmesriikides keelatakse.

Laurence J.A.J. Stassen (NI). – (NL) Austatud juhataja! Täna arutame arenguaruannet, mis käsitleb soolist võrdõiguslikkust Euroopa Liidus. Arutatud on paljutki, kuid raportist puudub üks teema, milleks on õõvastav sooline ebavõrdsus Euroopa moslemite kogukonnas, kus naised on Koraani eeskirjade alusel täielikult meeste alluvad. Moslemi naiste osalemine tööelus või kõrghariduses käib meeste seisukohast vaevalt

arutamisele ja, kui üldse, peavad naised kandma burkat ehk pearätti, mis vähendab kõvasti töökoha leidmise võimalusi.

Seetõttu peaks Euroopa Liit võitlema, mitte burka kandmise õiguse eest, vaid õiguse eest töötada seda kandmata. Hollandi Vabaduse Partei (PVV) toetab Prantsusmaal taotlust burka avalikes kohtades keelustada ning sooviks näha taoliste keeldude rakendamist riiklikul tasandil ka teises liikmesriikides. Austatud juhataja! Antud naiste šokeeriva allutamise osas tuleb midagi ette võtta.

PVV soovib näha, et antud tagurlusega jõuliselt võideldaks. Nendel naistel on õigus sõnavabadusele ja vabadusele õppida kartmata islamit, mis neid eraldada sooviks. On aeg emantsipatsiooni uueks laineks. PVV ei toeta seetõttu raportit, kuna see ei tegele tegelikult oluliste küsimustega, mis meie arvates on väga häbiväärne.

Christa Klafz (PPE). – (DE) Austatud juhataja, volinik, kallid kolleegid! Oleme täna nii palju kordi kuulnud, et naised kannatavad Euroopas tööl jätkuvalt ebavõrdsuse käes. Ent nende tööhõive on tõusnud 51%-lt 1997. aastal 58%-le 2007. aastal. Täna on naised kõrgete kvalifikatsioonidega, kuid naiste arv tippjuhtide kohtadel on jäänud viimaste aastate jooksul samaks, ehkki majandust, äri ja õigust õppima asuvate naissoost üliõpilaste arv on nüüd meessoost üliõpilaste omast kõrgem.

Peame tunnistama, et 2007. aastal töötas 31% naistest osalise tööajaga töökohtadel, mis on meeste vastavast protsendist neli korda kõrgem. Naised teenivad meestest keskmiselt 17,4% vähem. Nende puhul on vaesuse oht suurim ning eriti vanas eas tabab neid rängalt peale üksinduse ja hooldusest sõltumise ka vaesus. Peame seda muutma!

Naised äris, naised tööl – see on see, mida häälekalt nõudma peame! Nõuame erikorda, vanemapuhkust ja rasedus- ja sünnituspuhkuse seadmist võrdsel alusel ning kuidagi oleme saavutanud vastupidise: naised on liiga kulukad ning seetõttu töökohti ei saa. Selle olukorra tegelik ebaõiglus on naiste alamas seisus ja selles, et nende pere- ja majapidamisülesandeid tunnistatakse vähe.

Volinik, ütlesite äsja, et sooviksite antud olukorra kasumlikkuse analüüsi teostamist, kuid selle arvutamine ei ole rohkem võimalik kui selle eest maksmine. Peame tunnistama, et emad ja isad valiksid hea meelega perede eest hoolitsemise, kui seda alaväärseks ei peetaks ning kui see karjääris edasiliikumisele üldiselt ebasoodne ei oleks. Peretööd tegevad inimesed teevad ühiskonnas väga olulist tööd, sest loovad meie tulevikku. Nad omandavad oskusi ja isegi pädevust lisaks ka tulevasele erialase tööle.

Seetõttu peaks majandus toimima perede ja naiste toetamiseks. On palju pakilisem mõelda uuesti läbi, kuidas meie ühiskonnad toimivad, kui luua uued Euroopa seirekeskused ja instituudid.

Antigoni Papadopoulou (S&D). – (EL) Austatud juhataja! Rahvusvaheline majanduskriis avaldab meestele ja naistele selgelt negatiivset mõju. See on põhjustanud töökohtade kadumist ja ranguse poliitikat rahaasjades. Ent mitte mingil juhul ei tuleks seda kasutada ettekäändena võrdsuslikkuspoliitika seiramise peatamiseks, sest antud poliitika võib ajendada Euroopas sotsiaalset ja majanduslikku arengut ning elavnemist.

Sama ajal kujutab kriis ainulaadset võimalust ja väljakutset Euroopa Liidule ning liikmesriikide valitsustele tingimuste loomisel, mis tõstaks konkurentsivõimet üleilmsel tasandil, vaadates üle ja lülitades soolise võrdsuslikkuse mõõdet igasse poliitikasse, et lahendada pikaajalised demokraatlikud puudujäägid naiste arvelt.

Meil on tarvis tõhustada jõupingutusi ebavõrdsel tasul, vägivallale, nähtamatule diskrimineerivale laele, diskrimineerimisele ja vaesusele lõpu tegemiseks. Meil on tarvis leida mooduseid töö ja koduelu ühitamiseks, laste, vastsündinute ja eakate hooldusvõimaluste parandamiseks, töötavate naiste ja töötavate paaride ning ühe vanemaga perede ning puuetega inimeste toetamiseks. Eeskätt aga on meil tarvis rakendada praktikas tulemuslikult kõiki võrdsuslikkuseasutusi.

Nadja Hirsch (ALDE). – (DE) Austatud juhataja! Meil on vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise Euroopa aasta. Naistel on ikka veel suur oht vaeseks jääda ja vaesuses elada. On palju väikseid samme, mille tõttu nad sellesse olukorda satuvad: tütarlapsed kalduvad valima töökohti, kus nii hästi ei maksta. Seejärel otsustavad nad lapsi soetada, mis tihti viib selleni, et nad ainult osalise ajaga töötada saavad. Teine võimalus on, et nad otsustavad hoolitseda vanemate ja vanavanemate eest, mis jälle seab vanemad naised olukorda, kus nad tööle naasta ei saa. Need perioodid kuhjuvad ning tulemusena on naiste karjäärides edasiliikumine palju aeglasem. Seda kajastab näiteks ka asjaolu, et neil on madalamad pensionid. Sellel on mitu tahku ning paljud neist on antud raportisse lülitatud.

Tõeliselt oluline sõnum, mille edastama peame, on: juba on olemas palju võimalusi, kuid tütarlapsed ja naised peavad neid ära kasutama. Teadlikkus, et tütarlaps õpib inseneriteadust ja on selleks piisavalt vapper – just seda on meil vaja koolides propageerida. Sama kehtib iseäranis ka sisserännanud naiste kohta. Sooviksin samuti veel ühe mõtte välja tuua. Kui täna istungisaalis ringi vaatate, näete, et kaks kolmandikku meist, kes siin arutelul kohal viibivad, on naised ja üks kolmandik mehed. Peame samuti võitma meeste tähelepanu, et nad sellest teemast palju rohkem huvituksid, nii et ühel päeval oleks meil kohal ülejäänud kaks kolmandikku meestest ja nad toetaksid naiste teemasid.

Joanna Katarzyna Skrzydlewska (PPE). – (PL) Austatud juhataja! Marc Tarabella raportis, mis käsitleb soolist võrdõiguslikkust Euroopa Liidus, on tehtud Euroopa Komisjonile ja liikmesriikidele mitu väga olulist soovitusi. Jällegi on tõstetud ebavõrdsuse probleem esile naiste palga kaudu ja lisaks ka komisjoni õigusloomega seotud ettepaneku puudumine antud erinevuste vähendamiseks. Tõstatatud on küsimus naiste kohta, kes töötavad väikestes pereettevõtetes, kus naised ei ole tihti liitunud sotsiaalkindlustussüsteemiga ning nende tööd ei registreerita staaždokumentides, nii et seda ei arvestata pensioni saamise määramisel. Rõhutatud on karjäärinõu olulisust ja vajalikkust, mis aitaks aktiveerida naisi, kes on väga tihti koha tööturul kaotanud lapse sünnitamise või eaka inimese hooldamiseks koduseksjäämise tõttu. Rõhutatud on vajadust osutada abi naistele, kes oma ettevõtet asutada tahavad. Üles on kutsutud soodustama tehnilisi elukutseid noorte naiste seas, kes seisavad oma tööelu alguses, et suurendada naiste osakaalu tavapäraselt meeste täidetavatel töökohtadel. Rõhutatud on vajadust eriti rasketes olukordades olevate naisterühmade prioriteetseks kohtlemiseks, näiteks puuetega, eakad ja ülalpeetavatega naised.

Ent minu hinnangul on oluliste ja fundamentaalsete küsimuste seas ka tarbetuid reproduktiivse tervishoiu sätteid ning teisi, mis annavad laia ja piiramatut juurdepääsu abordile. Sooviksin juhtida kaasparlamendiliikmete tähelepanu asjaolule, et aborti puudutavad otsused on üksikute liikmesriikide valitsuste pädevuses. Võitleme naiste ja meeste võrdse kohtlemise eest, kuid ei tohiks teha seda sõltuvaks seksuaalsuse valdkondadega seotud valikutest. Niisugune tava võib märkimisväärselt vähendada toetust raportile, mida arutame.

Vilija Blinkevičiūtė (S&D). – (LT) Kõigepealt sooviksin tänada raportööri Marc Tarabellat tehtud töö eest!

Majanduslanguse ületamiseks on väga oluline investeerida inimkapitali ja sotsiaalsesse infrastruktuuri, luues naistele ja meestele tingimused oma potentsiaali täielikuks ekspluateerimiseks.

Euroopa Liit on liikunud lähemale Lissaboni strateegia eesmärgi saavutamisele, et naiste tööhõive oleks 2010. aastaks 60%. Ent naiste tööhõive erineb liikmesriigiti tohutult. Seetõttu peavad komisjon ja liikmesriigid rakendama tulemuslikke meetmeid tagamaks soolist võrdõiguslikkust käsitleva direktiivi rakendamine tööhõive ja elukutsega seotud probleemides.

Praegu erineb meeste ja naiste palk liikmesriikides suuresti ja seetõttu peame tungivalt kutsuma liikmesriike üles rakendama põhimõtet „Võrdne tasu võrdse töö eest”. Komisjon ei ole ikka veel esitanud aruteluks meeste ja naiste võrdse palga põhimõtet puudutavat ettepanekut.

On kohustuslik soodustada meeste ja naiste seas isikliku ja pereelu vastustusalade võrdset jagamist ning jaotada paremini tasustatud ja tasustamata tööks eraldatud aega.

Liikmesriigid peavad rakendama kõiki võimalikke meetmeid, mis on seotud eelkooliealiste laste hoiuteenustele ligipääsuga.

Isapuhkuse probleem on ikka veel lahendamata. Seetõttu peame esmalt leidma puhkuse konsolideerimiseks direktiivis ühise lahenduse.

Lisaks pööratakse komisjoni konsultatsioonides uue 2020. aasta strateegia kohta soolise võrdõiguslikkuse teemadele vähest tähelepanu. Soolise võrdõiguslikkuse teemat tuleb uues strateegias tugevdada ja integreerida.

Kokkuvõtteks sooviksin tänada komisjoniliiget südamest meie pika koostöö eest soolise võrdõiguslikkuse, tööhõive ja sotsiaalasjadega! Suur tänu ja palju edu teile!

Lena Kolarska-Bobińska (PPE). – (PL) Austatud juhataja! Euroopas on toimumas muutused – nagu võib raportist näha –, mis on soodsad paremale haridusele ja kasvavale tööhõivele naiste seas, ehkki on ikka veel suuri erinevusi. Paranemine toimub valdkondades, kus naised otsustavad ise ja ilmutavad algatust ja meeleskindlust. Ent valdkondades, kus neil vähe mõju on, toimivad stereotüübid, mis ei luba neil edasi liikuda või avalikus elus osaleda. Just seepärast ei tõuse naiste arv juhtimiskohtadel ja just seepärast kasvab nende osalemine poliitikas väga aeglaselt. Seetõttu on oluline võidelda siin stereotüüpidega ning rakendada meetmeid soolise võrdõiguslikkuse soodustamiseks avalikus elus ja poliitikas. Raport räägib antud meetme

intensiivistamisest, kuid sellest ei piisa. Peame tegema taolisi ettepanekuid koos. Peame ergutama komisjoni ja liikmesriike alustama arutelu ja rakendama meetmeid naiste osalemise suurendamiseks poliitikas. Naiste suuremal kaasatusel poliitikas arvestatakse enam sotsiaalteemasid, lapsehooldusvõimalusi, naiskõigusi ja naiste võrdõiguslikkust üldiselt.

Poolas oleme algatanud arutelu teemal prioriteet poliitikas. Rühm naisi on käivitanud rohujuure tasandi seaduse koostamiseks, mis käsitleb võrdõiguslikkust poliitikas, nii et 50% kandidaatidest valimistel peaks olema naised. Oleme kogunud seaduse toeks üle 100 000 allkirja ning esitanud selle Poola parlamendile. On alanud tohutu arutelu ja ma ei tea, kas ideed saadab edu – kas parlament hääletab ettepaneku poolt. Ma ei tea kas see osutub väga edukaks, kuid arutelu ise, mis käib, on ühiskonna teadlikkust väga muutnud. Meil on hääletuse tulemusi, mis seda näitavad. Kutsun seetõttu üles alustama taolist arutelu naiste osalemise kohta poliitikas Euroopa Liidu riikides.

ISTUNGI JUHATAJA: Rainer WIELAND

asepresident

Joanna Senyszyn (S&D). – (PL) Austatud juhataja! On hea, et arutatav resolutsioon sisaldab punkti 38, mis sätestab, et naistel peab olema võimu oma seksuaal- ja reproduktiivõiguste üle, iseäranis rasestumise vältimise ja aborti hõlpsa kättesaadavuse ning ohutu aborti võimaluse kaudu. See on oluline eriti nende riikide kodanikele, kus on kitsendavad abordivastased seadused ja kus levitatakse petlikku elupooldajate propagandat. Minu riigis – Poolas – ei luba parempoolsed, kes on vaimulike sõrme ümber keritud, nõuetekohast seksuaalharidust ja piiravad rasestumise vältimist ning legaalselt aborti. Isegi sõna „abort” on peaaegu täielikult poola keelest kõrvaldatud ning asendatud väljendiga „eostunud lapse tapmine”. Selleks et teha raseduste legaalsele katkestamisele lõpp, mida aastas teostatakse ainult mitusada, on olnud mitu aastat käimas katsed lisada Poola põhiseadusse klausel, mis kaitseks elu eostumise hetkest. 100 000 illegaalselt aborti ei tekita muret niinimetatud elupooldamiskampaanias osalejatele, kes silmakirjalikult teesklevad, et antud aborte ei toimu.

Euroopa Liit peab tegema lõpu liikmesriikide lugupidamatusele naiste reproduktiiv- ja seksuaalõiguste suhtes.

Danuta Maria Hübner (PPE). – Austatud juhataja! Naised esindavad poolt Euroopa potentsiaalsest kaadrist. Me ei tohi selle loovpotentsiaalil lasta raisku minna. Kui meil õnnestub see potentsiaal majandusse suunata, sooritame tohutu edasihüppe, seda nii Euroopa ühiskondades ikka veel olemasolevate hoiakute kui ka liidu uue kasvu, töökohtade ja konkurentsivõime tegevuskava osas.

Võrdsed võimalused on paberil olemas. Liit on loonud vähemalt 13 soolist võrdõiguslikkust käsitlevat direktiivi. Põhimõtte ankur on lepingus ja liikmesriikide põhiseadustes ning õigusaktides, kuid andmed tegelikust elust kõnelevad teist keelt. Iialgi varem pole naised olnud nii hea haridusega, ent ettevõtluses on naised ikka veel suuresti alaesindatud.

Soolise palgalõhe osas pole viimastel aastatel praktiliselt midagi muutunud. Äri ajades jätavad naised harva laene tagasi makstes makseid tegemata, ent finantseerimise kättesaadavus on naiste jaoks raske ja selle määrab pankade tagatiste taotlemine. Raha laenamiseks on vaja veel raha, kuid ainult 1% maailma varadest on naiste käes.

Vaatamata kõrgematele kvalifikatsioonidele, kõrgemale haridusele on naised ikka veel otsusetegijate seas alaesindatud. Kõige võti on rohkemate naiste pääsemine otsusetegemiskohtadele. Naised saavad oma asja ajada ning oma tegevuskava turundada, kuid tegelik võim on otsusetegemises ning just seepärast peaksid naised osalema.

Muutuse tekitamiseks on oluline kriitiline mass. Üksainus naine otsuseid tegevas organis peab varsti käitumist kohandama, et meessoost enamus teda aktsepteeriks. Alustuseks võiks tõesti juba mõju avaldada, kui otsuseid tegevates juhatustes mõned naised oleksid, ent kõik strateegiad aitavad vähe, kui meil ei õnnestu kõrvaldada suurimat takistust naiste eest: pere- ja tööelu ühitamine. Ülejäänud takistused nõuavad poliitika kaudu reageerimist ning just seepärast on meil ikka veel tarvis soole orienteeritud poliitikat, nii riiklikul kui ka Euroopa tasandil.

Georgios Papanikolaou (PPE). – (EL) Austatud juhataja! Sooviksin toetada, mida on öelnud kaasparlamendiliikmed, paljud naised ja arvukad mehed ning meie raportöör Marc Tarabella, keda õnnitlen, ning öelda, et me kõik toetame kirglikult iga meedet ja algatust igal kujul soolisele diskrimineerimisele lõpu

tegemiseks. See on enesest mõistetav, sest just nii on meil tarvis toimida avatud demokraatlikus ja liberaalses ühiskonnas, kus kõik elada tahame.

Pooleri olulised jõupingutused ja meil on vaja seda rõhutada. Euroopa tasandil meenutaksin täiskogule direktiivi 2006/54/EÜ, mis nõuab liikmesriikidelt kõikides vormides soolise diskrimineerimise lõpetamist 2009. aasta augustiks. Meenutaksin täiskogule samuti naiste ja meeste võrdõiguslikkuse juhised (2006–2010).

Samuti tervitan ja meenutaksin täiskogule kõiki algatusi, mida selles küsimuses rakendavad riiklikud valitsused Euroopa Liidu liikmesriikides, millest värskeim on president Sarkozy valitsuse oma, millega propageeritakse õigusakte burka kandmise keelustamiseks avalikes kohtades.

Kõik need on konkreetsed sammud, kuid on vaja enam, kui soovime muuta eeskätt oma hoiakut kõikides vormides diskrimineerimise ennetamiseks. Kahjuks eksisteerib diskrimineerimine ikka veel ning üks kaitseta kategooria, mida mainida sooviksin, on vastsündinute emad. Lugesin hämmastusega Euroopa Komisjoni raportit, mis käsitleb Barcelona eesmärgi ja lapsehooldusvõimalusi Euroopa Liidus, kus öeldakse, et neil pole võimalik lapsi vastavalt soovile kasvatada ülemääraste kohustuste tõttu, millega nad argielus silmitsi seisavad. Meil on tarvis mõista ja ülimalt rõhutada asjaolu, et suutmatuse saavutada tegelikku soolist võrdõiguslikkust kahjustab tänapäeva lapsi, kes jäetakse ilma stabiilsest perekeskkonnast, kus ema kohaolekut tuntakse teravalt. See ohustab psühholoogilist tasakaalu ja stabiilse isiksuse arenemist tänapäeva lastel, kes on tuleviku Euroopa Liidu kodanikud.

Zita Gurmai (S&D). – Austatud juhataja! Majanduskriis on rõhutanud asjaolu, et naiste õigused ja sooline võrdõiguslikkus on jooksvate majandusküsimustega vastastikku seotud.

Soolist võrdõiguslikkust soosivad õigusaktid vastuvõtnud riikides kaldub naiste esindatus tööturul ja lisaks ka sündimuse protsent oluliselt kõrgem olema. Nendes riikides on üldiselt tervem majanduslik, sotsiaalne ja pensioniolukord. Lisaks on peres üliolulised naiste palgad.

Selge on, et eelseisval ELi strateegial 2020. aastaks on tarvis visandada selge eesmärk soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise suhtes kõikides Euroopa poliitikates. Strateegia peab olema koordineeritud uute soolise võrdõiguslikkuse juhistega. Nagu kolleeg Marc Tarabella oma raportis välja tõi, on naiste tervishoid ja seksuaalõigused samuti võrdselt oluline vahend naiste sotsiaalmajanduslikuks mõjukuse tõstmiseks. Meil on tarvis tagada ligipääs teadmistele, teabele, arstiabile ja abile, et anda kõikidele naistele võrdsete õiguste ja ligipääsu valik ning positsioon.

Sooviksin teid tänada viie aasta eest, mil Vladimír Špidlaga koostööd tegin, sest tegemist on viimase võimalusega teda tervitada! Täna väga oivalise panuse eest teilt ja teie meeskonnalt!

Hella Ranner (PPE). – (DE) Austatud juhataja, kallid kolleegid! See äärmiselt huvitav arutelu on juba peaaegu kõike maininud. Ma ei oska midagi uut sinna lisada. Ent on üks lühike tähelepanek, mida teha sooviksin: peaksime kõik taotlema tagamist, et naised ei oleks enam olukorras, kus peavad valima ühelt poolt pere ja teiselt töö vahel. Meil on tarvis luua tingimused, et see tegelikkuseks muutuks. Meil peaks olema võimalik kiiresti meetmeid rakendada tagamaks, et naine saab täita ema- ja kutserolle võimalikult hästi.

Tegelikult on olemasolevast palgasüsteemist väljaarvamine tõenäoliselt vältimatu. Ent naisel peaks olema võimalik tööle naasmise järel kaotatud tööaeg tasa teha. Minu arvates on see lahenduseks, mille poole peaksime töötama, iseäranis proovile panevatel majanduslikel aegadel. Kui meid edu saadab, ning meie panus Euroopa Parlamendis taolisse edusse on väga suur, siis saavutame tegelike võrdsete võimalustega kaasaegse Euroopa. Meile kõigile on selge, et see on võimalik ainult järjekindla soolise võrdõiguslikkuse puhul.

Britta Thomsen (S&D). – (DA) Austatud juhataja! Marc Tarabella raport, mis käsitleb soolist võrdõiguslikkust, annab oivalise ülevaate suurtest väljakutsetest, millega ELis võrdõiguslikkuse vallas silmitsi seisame. Üks väljakutsetest on saavutada naiste osakaalu suurenemine riigi- ja eraettevõtete juhatustes – seda samuti finantssektoris. Oleme keset majanduskriisi, kus meil on tarvis kasutada ära kogu potentsiaalne kaader, kui soovime tekitada hädavajalikku kasvu. Selgelt väljendudes on kaalul meie konkurentsivõime.

EL peaks seetõttu Norralt õppima. 2002. aastal tegi tollane Norra kaubandus- ja tööstusministri algatuse pakkuda välja, et ettevõtete juhatustes oleks vähemalt 40% kummastki soost esindatud, puhtalt kasu saamiseks: Norral on tarvis kasutada ära kogu potentsiaalne kaader, kui riik soovib rahvusvaheliselt konkureerida. Praegusel kujul personali otsimine, kus mehed peamiselt mehi värbavad, on uuenduste ja kasvu tekitamise suhtes laastav. Peame ekspluateerima mõlema soo potentsiaali ja tegema ELis algatuse Norra õigusaktide sarnaste dokumentide vastuvõtmiseks. 2002. aastal oli Norrast juhatustest ligikaudu 200 naist, tänapäeval peaaegu viis korda rohkem. Samas näitavad uurimused, et ettevõtted, kus juhatuses mõlemad sood esindatud

on, on puhtalt majanduslikult parema käekäiguga. Seetõttu on lihtsalt loogiline võrdõiguslikkuse eest võidelda.

Carlo Casini (PPE). – (IT) Austatud juhataja, kallid kolleegid, volinik! Soolise võrdõiguslikkuse põhimõte on osa suure jõe kesksest voost, mis on juba vabastanud välismaalased, orjad, mustanahalised, ning see on inimväärikuse põhimõte, mis on kõigi puhul sama. Tarabella ja komisjoni raport on seetõttu mõlemad kiiduväärt, sest on õige alati antud põhimõttele üdini kindlaks jääda.

Ent on kaks kriitilist märkust, mida enda arvates tegema pean. Inimväärikuse ja võrdõiguslikkuse voog peaks puudutama kõiki, absoluutselt kõiki, sealhulgas neid, kes maailma tulekut ootavad – sündimata lapsi. Seetõttu on vastuvõetamatu, nagu seda antud raporti punkt 38 teeb, kõnelda abordist seksuaal- ja reproduktiivõiguste, naiste õiguste tahuna. Keegi ei eita probleemide keerukust, mis puudutab raskeid ja soovimatuid rasedusi – on tõsiseid probleeme, kuid igal juhul ei tuleks neist rääkida, väljaarvatud vajaduse osas kasvatada lugupidamist elu vastu ja pakkuda emadele igat liiki abi, et nad saaksid vabalt valida raseduse jätkamise.

Minu teine kriitika puudutab seksuaal- ja reproduktiivtervishoiu mõiste laiendamist, nagu seda tehakse põhjenduses X, füüsilistest ja vaimsetest takkudest laiemalt, nii et lülitatakse sisse ka lisaks sotsiaalsed tahud.

Ei tea, kas see tähendab, et kogu seksuaalkäitumine, mis see ka poleks, peab saama teistelt heaolu õigustusi ning seetõttu tunnustust ja kiitust. Kas see ei tähenda, et lõpuks ei riku me mitte ainult südametunnistusevabadust, vaid ka mõttevabadust? Esitan küsimuse pelgalt seepärast, et minu arvates ei ole see banaalne.

Mairead McGuinness (PPE). – Austatud juhataja! Lubatagu mul nõustuda kolleegidega, kes ütlevad, et täiendavad õigusaktid ei ole vastus, kui me olemasolevaid võrdõiguslikkust käsitlevaid õigusakte ei rakenda.

Teiseks, võrdõiguslikkuse liikumisega üleskasvanuna tunnen muret, et noorte naiste arvates on lahing läbi. Seetõttu on meil tarvis elavdada noorte naiste ja meeste seas arutelu võrdõiguslikkuse tegevuskava üle.

Majanduskirsi osas, jah, puudutab see naisi, ent muidugi, kui mehed kaotavad töö, puudutab see ka naisi. Minu arvates peame väljendama väga selgelt, et majanduskriis puudutab kõiki, iseäranis peresid.

Lõikude 34 ja 35 osas nõustun täielikult ja toetaksin üleskutset seda veel mitte teinud riikidele, et ratifitseerida Euroopa-vastaste meetmete konventsioon. Loodetavasti viib liri valitsus ellu endale võetud kohustuse seda sel aastal teha.

Koduvägivald on kohutav tegelikkus: paljud naised tõepoolest mõrvatakse oma kodus. Meil oli seda liiki intsidenti puudutav kohtuasi lirimaal.

Lõik 38 aga ei austa abordi osas subsidiaarsuse klauslit ning minu arvates vajab see parandamist.

Olga Sehnalová (S&D). – (CS) Volinik, kallid kolleegid! Kui saja aasta eest käis võitlus naiste hääleõiguse pärast, ei võidelnud naised eelisõiguse, vaid oma kodaniku põhiõiguste tunnistamise eest. Üritagem seda rada ka tänapäeval minna!

Usun kindlalt, et naiste suurem kaasatus poliitilisse ellu, eriti riiklikul tasandil, saab abi tõeliselt vabalt kandidaatide konkurentsilt valimisvõitlustel. Taolistes tingimustes ei jää naised kindlasti alla. Näiteks viimastel parlamendivalimistel Tšehhi Vabariigis oleks vaba konkurents kandidaatide vahel tõstnud kõikidest parlamendifraktsioonidest valitud naiste üldarvu nigelalt 15%-lt vastuvõetavale 26%-le. Sarnaseid tulemusi leiame teist liiki valimiste puhul.

Naised ei tohi olla palujate rollis. Kui neil on võrdne võimalus, saavutavad nad võidu. Ent nii kaua, kui valimissüsteemid on võistlused valitud kandidaadirühmade vahel ettearvatavate kohtade pärast tegeliku võimaluseta, et teisi kandidaate valitaks, võrdne võimalus puudub. Taotleme seetõttu tõeliselt võrdseid võimalusi kõigile, teisisõnu, ka naistele! Siis pole kvoote tarvis.

Gesine Meissner (ALDE). – (DE) Austatud juhataja, kallid kolleegid! Mõni aeg tagasi esitasin kõne oma tööst Euroopa Parlamendis, siinsete ülesannete ja paljude kohtumiste teemal. Siis esitas üks meesterahvas mulle sellise küsimuse: „Mida teie mees selle kohta ütleb?” Olen seda küsimust palju kordi kuulnud. Tean, et seda naistele esitatakse, ent minu arvates, teistpidi, mehele, ei esitata kunagi küsimust: „Mida su naine selle peale ütleb?”

(Vahelehiüüded)

Teie oma on? Noh, sel juhul võime teie puhul tõelisest võrdõiguslikkusest rääkida.

Lubatagu mul veel üks näide tuua: noor abielupaar, mu tuttavad, said äsja lapse ning vanemad jagavad üht tööd, oma lapse eest hoolitsemist. Naise puhul peetakse seda normaalseks, ent mehelt küsitakse, miks ta kulutab pool päeva mähkmeid vahetades ja ega ta ei tunne, et see ta karjäärile tagasilööki pole andnud. Ka see ei ole võrdõiguslikkus.

Kokkuvõtteks lubage mul puudutada võrdse palga teemat, mida täna arutanud oleme. Ehkki on ettevõtteid, mis ametiühingutega kokkulepitud palku maksavad, on tõendeid, et naised töötavad osakondades, kus neil on vähem võimalusi edasiliikumiseks ning kus neile makstakse väiksemaid hüvitisi. Üks viimane näide: ettevõtteid, mille juhtkond koosneb vähemalt 30% naistest, saavutavad paremat ärilist edu. Võrdõiguslikkus tasub end ära!

Rareș-Lucian Niculescu (PPE). – (RO) Tervitan resolutsiooni ning mul on hea meel, et võtmekoht on küsimus naiste kohta, kes töötavad põllumajanduses ja on ilma selge kindla õigusliku staatusega omandiõiguse ja oma rolli suhtes leibkonnas. Küsimus, millel võib olla suuri tagajärgi, on olulise eesmärgina samuti nõukogu eesistujariigi Hispaania tegevuskavas. Peame otsima antud asjale parimaid kohalduvaid lahendusi!

Loodan samuti, et roll, mida naised Euroopa majanduses etendavad, saab olulise koha lisaks ka ELi strateegias 2020. aastaks, mida arutame sel nädalal Brüsseli teabe tippkohtumisel.

Karin Kadenbach (S&D). – (DE) Austatud juhataja, volinik! Sooviksin väga tänada kaasparlamendiliiget Marc Tarabellat raporti eest. Asjaolu, et antud raport sisaldab üle 40 lõigu on selge tõend, et võrdõiguslikkus ja võrdsed õigused naistele ei ole teema, millega vähem kui tunni jooksul hakkama saame. Siin on piisavalt materjali mitmeks aruteluks. Täna aga sooviksin keskenduda kahele punktile. Esimene on raporti lõik 8, mis on kriitiline asjaolu suhtes, et praeguses Lissaboni strateegias on sooline süvalaiendamine praktiliselt olematu. Sooviksin liituda üleskutsega, et komisjon ja nõukogu lülitakse soolise süvalaiendamise peatüki oma Lissaboni-järgsesse strateegiasse „EL 2020“.

Lisaks on oluline, et liikmesriigid teostaksid soopõhise mõjuhindamise, sest kui tahame võtta kriisi tagajärgedega võitlemist tõsiselt, on meil tarvis meedet, mis arvestab naiste konkreetset olukorda. Minu arvates tuleks liikmesriikidel tõesti tungivalt soovitada rakendada meetmeid taolistest andmetest ja mõjuhindamistest lähtuvalt soodustamaks majanduse elavnemist. Olen samuti seisukohal, et naistel on õigusi oma keha ja tervise üle.

Norica Nicolai (ALDE). – (RO) Ehkki antud raportit tervitan, sooviksin tõsta esile ühe asja. Minu arvates ei ole õigusaktid olulised, eriti seepärast, et sooline võrdõiguslikkus on inimeste tsivilisatsiooni ja kultuuri tähtis komponent. Minu arvates peab rakendama positiivseid meetmeid iga üksikisiku arengu algusest, mis kõrvaldaks stereotüübid ja annaks tugevat tuge ja otstarvet soolisele võrdõiguslikkusele kohe lapsepõlvest saadik. Kui me antud vaimsus omaks ei võta ega integratsiooni niiviisi ei teosta, on meil edaspidigi sama arutelu selle üle, kuidas asja uurida, ja vähem selle üle, kuidas midagi ära teha.

Sooviksin rõhutada veel üht asja. Ebavõrdsused muutuvad kitsamaks teadmispõhises ühiskonnas või majanduse uue vormi puhul. Minu arvates on need olulisteks sammudeks võrdõiguslikkuse poole.

Zuzana Roithová (PPE). – (CS) Austatud juhataja, kallid kolleegid! Sooviksin tähelepanu juhtida, et raportis viidatud aegunud Barcelona eesmärgid on vastuolus asjatundjate soovitustega. Asjatundjad on tõestanud, et noorimaid, kuni kahe aasta vanuseid lapsi ei tohiks panna asutustesse ja seetõttu on võimatu taolist sihti liikmesriikidele kehtestada. Vastsündinute ja väikelaste terveks vaimseks arenguks on fundamentaalselt oluline, et nende eest hoolitseks terve päev ema või isa. Raport sekkub pealegi liikmesriikide õigustesse, kuna soovib muuta nende perekeskeid poliitika. Meie töö on mõistagi võitlus tulemuslike Euroopa meetmete eest lastega inimkaubanduse ja naiste- ja lastevastase vägivalga vastu võitlemiseks. Minu arvates, ja sooviksin sellele tähelepanu juhtida, ei austa raport sündimata lapse õigust elule. Minu arvates on see tasakaalustamata. Sooviksin kokku võtta tänusõnadega volinik Špidlale ja soovin talle ainult edu!

Katarína Neveďalová (S&D). – (SK) On tõsi, et Euroopa Liit on viimase kolmekümne aastaga teinud palju naiste olukorra ja õiguste parandamiseks. Ent silmatorkavaim erinevus, mis ikka veel püsib ja mis isegi jätkab süvenemist, on meest ja naiste palk.

Naised teenivad keskmiselt peaaegu 20% vähem, samas kui soolised palgavahed puudutavad oluliselt naise töötulu elu jooksul ning pensione ning seda, mida nimetame üha enam vaesuse naisestumiseks. Palgavahed on seotud paljude õiguslike, sotsiaalsete ja majanduslike teguritega, mille ulatus on laiem ja ulatub kaugemale võrdse töö eest võrdse palga küsimusest.

Peaksime pidama üleeuroopalise kampaania püüdmaks elimineerida sügavalt juurdunud eelarvamused oletatavasti loomuliku asjaolu suhtes, et on püksikandjad ja vähemväärtuslikud seelikukandjad. Peame rääkima avatult koduvägivalla ja inimkaubanduse temaatikast, mis on ikka veel tabu, ning muidugi võrdõiguslikkuse lülitamisest algkooliõpilaste haridusprotsessi.

Lõpetuseks sooviksin esitada ühe küsimuse kõigile, kes täna siin istuvad. Kuidas saab ühiskond väärtustada ja kaitsta inimesi ainulaadsete ja erakordsete olendite, elu kandjatena, kui rahvusvahelist naistepäeva peetakse sotsialistlikuks jäänukiks?

Piotr Borys (PPE). – (PL) Austatud juhataja! Mul on väga hea meel, et täna ka mehed sõna võtavad, ehkki, nagu näha, oleme vähemuses. Sooviksin, et vaataksime soopoliitikat tohutu kasutuselevõtmata sotsiaalse potentsiaali kategooriate kaudu ning seetõttu peaks praeguse põlvkonna järgmise 10 aasta jooksul tasanduma ebaproportsionaalsused igas valdkonnas, kui soovime kiiresti arenevale ühiskonnale mõeldagi.

On kolm probleemset valdkonda: esiteks, ebaproportsionaalsus akadeemilises maailmas. Naised on parema haridusega, ent neid ei edutata. Teiseks peaks olema oluliselt suurem naiste osalemine poliitikas ning just seetõttu tuleks minu arvates kõikides liikmesriikides kehtestada võrdõiguslikkust sätestavad eeskirjad. Naised tulevad paremini toime näiteks mikroettevõtetega, kuid nende osalemine suurettevõtte juhtimises on üsna väike. Praegune kasvumäär viitab, et naised saavutavad võrde osalemise alles 2280. aastal. Seda tuleb muuta!

On kolm järeldust. Esiteks peaks seirekeskus vaatama parimat tava. Teiseks tahame väljendada tohutut tänu Vladimír Špidlale, et ta lubas Euroopa Sotsiaalfondis, Euroopa Liidu suurel finantsvahendi lasteaedadesse investeerimise võimalust. Kolmandaks sooviksin kuulutada, et kui sel ametiajal lapse soetada kavatsen, võtan isapuhkust, kui Jerzy Buzek mul lubab.

Silvia-Adriana Țicău (S&D). – (RO) Minu arvates on vajalik tulemuslik karjääriplaneerimise süsteem tagamaks meeste ja naistele võrdsed võimalused, mis tähendab, et peab olema piisavalt lapsehooldusvõimalusi, nagu sõimed ja lasteaiaid.

Euroopa Liidus on hetkel laste sõimedesse ja lasteaedadesse registreerimiseks ootelehed. Veelgi rohkem on lapsi, keda taolistesse haridusasutustesse registreerida ei saa ebapiisava kohtade arvu tõttu. Iga lapsehooldusvõimalustesse investeeritud euro tähendab ühiskonnale kuut eurot tulu, mis tuleneb loodud töökohtadest ja Euroopa kodanike elukvaliteedi paranemisest. Just seepärast loodan, et tulevikus investeerivad Euroopa Liit ja liikmesriigid hooldusvõimalustesse rohkem just väga noorte laste puhul.

Viimasena, ent mitte kõige vähem, sooviksin juhtida teie tähelepanu ühe vanemaga perede olukorrale ning raskustele, millega üksikud vanemad üksi lapsi kasvatades kokku puutuvad.

Sidonia Elżbieta Jędrzejewska (PPE). – (PL) Austatud juhataja! Minu arvates on naiste ja meeste võrdsed õigusteks kaks võtit. Üks võti on võrdne ligipääs majandusressurssidele ja teine võti on võrdne ligipääs otsusetegemisele ühiskondlikus elus. Minu arvates on soolised palgavahed, mis visalt püsivad, vastuvõetamatud. Lisaks sooviksin rõhutada, et minu arvates on väga oluline, et naised osaleks enam poliitilises elus ja ühiskondlikus elus üldiselt. Olen sügavalt veendunud, et naiste suurem osalemine ühiskondlikus elus arvukamalt ja õiglasematel põhimõtetel tähendab, et loodavad eelarved ja poliitika ning tehtavad kavad kajastavad suuremal määral terve ühiskonna unistusi, vajadusi, püüdlusi ja kavu.

Elena Băsescu (PPE). – (RO) Majandus- ja finantskriisi taustal tõusis naiste töötus 2009. aastal 1,6% võrreldes meeste omaga, mis tõusis 2,7%.

Oluliselt on suurenenud naiste kaasatus otsusetegemisprotsessi poliitikas. Euroopa parlamendis on naiste protsent tõusnud 31%-lt 35%-le võrreldes eelmise parlamendi ametiajaga. Rumeeniat esindavate naiste protsent on 36%. Rumeenia näitel on naise, endise Euroopa Parlamendi liikme valimine Rumeenia Parlamendi saadikutekoja eesistujaks esmakordne. Isiklikust seisukohast, poliitilist karjääri alustava noore naisena kandideerisin Euroopa Parlamenti sõltumatusena, mul õnnestus koguda vajalik arv hääli parteinimekirja abita. Erasektoris on naised esindatud palju paremini, kusjuures kolmandik neist ...

(Juhataja katkestas sõnavõtja)

Seán Kelly (PPE). – Austatud juhataja! Arutelu siin täna õhtul on „Naiste ja meeste vaheline võrdõiguslikkus“, ent enamik sõnavõtjaid ütles küsimust käsitledes „Meeste ja naiste vaheline“.

See annab minu arvates osaliselt Astrid Lullingi esitatud küsimusele selle kohta, miks pole 1975. aastast saadik rohkem edusamme tehtud. Põhjuseks on traditsioon. See on kultuuriline. Naistel nähti alamat ja

alluvat rolli. See eksisteerib ikka veel paljudes riikides kogu maailmas ning selle muutmine kujutab suurt väljakutset.

Võime olla aga tänulikud, et EL on teinud tublisid edusamme, ning tõenäoliselt mitte kusagil enam kui siin parlamendis, kus numbrite ja hoiakute poolest on tegelik võrdõiguslikkus. See peab jätkuma õigusaktide, sihtmärkide ja direktiivide kaudu.

Samuti toodi välja, et meil peaks olema rohkem teavet noorte tütarlaste jaoks. Olen nõus, ent meil on tarvis rohkem teavet ka noortele poisslastele, iseäranis selle kahju korvamiseks, mida on teinud paljud filmid ja telesaated, mis pole üldsegi soodsad võrdõigusliku ühiskonna loomiseks võrdõiguslikus vaimus. Meil on teha suur töö ja peame sellega alustama.

Czesław Adam Siekierski (PPE). – (PL) Austatud juhataja! Tavaliselt on nii, et rasketel aegadel jääb pere argiheaolu tagamine naiste õlule. Mitte ainult ei peaks neile selle eest igast küljest tänu avaldatama, vaid neile peaks antama olulist tuge sotsiaalpoliitika raames. Minu arvates on meil selles valdkonnas palju teha.

Sooline võrdõiguslikkus ja naiste õigused tulenevad inimõigustest. Näib, et ülemääraste õigusaktide loomist selle põhiõiguse toetamiseks võidakse tajuda lausa põhimõtte eitamisena. Lõpuks suudame teha enim soolise võrdõiguslikkuse valdkonnas, kui meil on sobiliku hariduse süsteem, sest austusest naiste vastu ei piisa, ja seda ei saa täielikult määratleda ega parimatesse dokumentidesse lülitada, kui see ei ole osa meie kultuurist, kommetest ja kasvatusest.

Poolas on ütlemine, et naine hoiab püsti maja kolme nurka, mees ainult üht. Võiksime öelda, et olukord tõstab esile ja väärtustab naisi või et ekspluateerib neid ülemääraselt ja on näiteks ebavõrdsusest.

Vladimír Špidla, komisjoni liige. – (CS) Kallid kolleegid! Arutelu on olnud ebatavaliselt ulatuslik. Olen osalenud parlamendis paljudel aruteludel ja praegune on olnud kindlasti üks viljakaimaist. Minu arvates näitas see samuti selgelt, et Euroopa Komisjonis ja Euroopas kui sellisest formuleeritav poliitika on poliitika, millel on oma sisemine mõte ja oma sisemine loogika ning seda tuleb jätkata. Võimaluste võrdsus on minu arvates meie olemuse tõeliselt fundamentaalne element, tulenedes kahtlemata inimõigustest, ning on samuti selge, et peame selle kindlustama kõigile. Me ei saa nõustuda, et on üksikuid valdkondi, kus võimaluste võrdsust järjekindlalt ei kohaldata.

Meie võrdõiguslikkuse kavas formuleeritud poliitika peaks minu arvates tulevikus jätkuma ning nõustun sarnaselt arvamusega, et eelseisvas strateegias „Euroopa 2020” peaksime sooküsimusi tugevdama. Nagu on arutelu käigus juba palju kordi öeldud – ja olen sellega täielikult nõus –, ei saa kaasaegne ja edu sooviv ühiskond endale lubada oma inimpotentsiaali täielikult kasutamata jätmist. Minu arvates kujutab võimaluste võrdsus Euroopa jaoks ainulaadset konkurentsieelist.

Kallid kolleegid! Oleme samuti arutanud meetmeid, kultuurilisi tahke, õigusloomet ja selle keeruka küsimuse paljusid teisi tahke. Minu arvates ei saa me ühegi abivahendi puhul aprioorselt negatiivset seisukohta võtta. Olemasolevaid õigusakte tuleb kindlasti järjekindlalt rakendada. Selles pole kahtlust ja siin on palju probleeme. Samuti on selge, muidugi, et uued ja väga julged õigusaktid võivad tihti olukorda fundamentaalselt muuta. Siin mainiti Norra näidet suurte kapitaliühingute haldusorganite kvootidest ja see seadus on selgelt olukorda muutnud ning minu arvates oleks huvitav Norra kogemusi uurida. Sellele vaatamata arvan, et prioriteetseks peaks jääma praeguste kehtivate õigusaktide täieliku rakendamise rõhutamine.

Kallid kolleegid! Töö- ja eraelu ühitamise olulisust on selgelt välja toodud ning minu arvates on samuti selgelt väljendatud, et õiguste võrdsus on nii mehi kui ka naisi puudutav küsimus. Seetõttu on mul hea meel, et oleme arutelu pidanud mõlema soo kogemustest lähtuvalt ning minu arvates peaks see alati nii olema.

Juhataja. – Volinik Špidla, soovin liituda teile istungisaali eri nurkadest kostuva tänukoori ning kõikide heade soovidega. Soovin teile kõike parimat ning Jumal teid õnnistagu!

Marc Tarabella, raportöör. – (FR) Austatud juhataja! Ka mina sooviksin õnnitleda volinikku viimase jõupingutuse puhul – jah, mina, kes talle teistes foorumites tihti väljakutseid esitanud olen – ja lihtsalt tänada kõiki selle väga rikkaliku arutelu eest, kus paljud parlamendiliikmed sõna on võtnud!

Olen neid kõiki tähelepanelikult kuulanud ning on tõsi, et sõna on võtnud hulk mehi, mille üle on mul hea meel. Igatahes oli meeste proportsioon suurem kui naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjonis, kuna 61 liikmest on meid, mehi, ainult neli, mis on kaugelt liiga vähe. Olen muidugi nõus nendega, kes on öelnud, et tegemist on võitlusega, milles ka mehed osalema peavad.

Kõigile ma vastata ei saa, kuid Astrid Lulling ütles, et komisjonis ei olnud hääletuse ülekaal küllaldane. Aga oli 15 jaatavat vastust võrreldes viie eitava vastusega, kolm korda rohkem jaatavaid kui eitavaid vastuseid, ning seitse hääletamisest hoidumist.

Tean, et oleme kulutanud palju aega peatükile 38, mis on pühendatud reproduktiivtervishoiule, seksuaalõigustele ja iseäranis rasestumise vältimisele ning abordile. Tean, et teema on ehk tundlikum kui teised, ega tahtnud, et mu raport segapudruks muutuks, kuid ei saanud teemat tähele panemata jätta.

Viitan iseäranis noortele tütarlastele, kes lõpuks kannatavad, kui juhuslikult rasedaks jäävad, sest neil ei olnud kogu vajalikku teavet. See, mis mind enim häirib, on nende inimeste sagedane silmakirjalikkus, kes soovivad antud olukordi eirata ja teevad noorte tütarlaste probleemide üle nalja, ent, kui see ühe nende lapsega juhtub, on neil vahendeid, et maksta nende nn taaselustamise teraapia eest, Šveitsis või mujal, eriti tähelepanu tõmbamata.

Mis puutub palgalõhesse, siis Edit Bauer ütles hästi. Räägime 25% näitajast, kui liidame kokku osalise tööaja tagajärjed, mis on piiratud. Muidugi on raske täpne olla.

Tegemist pole – ning siinkohal lõpetan, sest jäänud on ainult mõned sekundid – segapudru moodi raportiga, ehkki mainitakse suguelundite moonutamist, burkasid ja pealesunnitud abielusid. Võite kindlad olla, et minu arvates ei ole demokraatias tavad kultuurilised; pigem on need tavad, millega demokraatia abil võitlema peame.

On tõsiasia, et kui oleksin selle raportisse pannud, oleks see varjutanud kõik ülejäänud, mis minu arvates oli olulisem.

Juhataja. - Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub kolmapäeval, 10. veebruaril.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 149)

Corina Crețu (S&D), kirjalikult. – (RO) Ehkki naiste arv tööturul on esimest korda ajaloos meeste arvust kõrgem, püsivad sooga seotud diskrimineerimise juhtumid. Oluline osa naiste täidetavatest töökohtadest on tavaliselt osalise tööajaga või lepingulisel alusel, sobimatu palgaga. Enam kui pool sajandit pärast seda, kui võrdse palga põhimõtte lülitati ühenduse asutamislepingutesse, on vaja naisel Euroopa Liidus töötada 418 kalendripäeva, et teenida, mis mees teenib 365 päevaga.

Ehkki Euroopa Liidu poliitika on olnud teedrajav on jäänud palgalõhe 2000. aastast saadik kangekaelselt laiaks. Meil on sellega tegelemiseks vajalikud õigusmeetmed olemas. Just seepärast nõuan, et tulevast Euroopa Komisjoni kaasataks kõikides liikmesriikides direktiivi 2006/54/EÜ ülevõtmisse, mis käsitleb meeste ja naiste võrdsete võimaluste ja võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamist tööhõive ja elukutse küsimustes. Ehkki majanduslangus on tabanud eeskätt valdkondi, kus domineerivad mehed, on oht, sealhulgas Rumeenias, et eelarvepiirangud viivad arvukate töökohtade kadumiseni avalike teenuste valdkonnas, kus naised on enim esindatud. Minu arvates on eluliselt oluline, et soolise võrdõiguslikkuse poliitikat ei muudetaks riigisektori töötajatele suunatud diskrimineerivate meetmetega.

Vasileica Viorica Dăncilă (S&D), kirjalikult. – (RO) Võrdseid õigusi käsitlev raport pakub välja uue hoo andmise võrdsetele õigustele Euroopa Liidus, sest tõelise, demokraatliku soolise võrdõiguslikkuse soodustamine on jätkuvalt etalon demokraatia loomisel, mis integreerib kogu ühiskonna.

Võrdsed võimalused annavad tuge sotsiaalseks edasiminekuks ega tohi jääda lihtsalt kohtulikuks meetmeks. Enamikus Euroopa riikides on kutseala ja valdkonna lõikes segregatsioon jätkuvalt peaaegu sama. See kajastub naiste madalamas palgas, väiksemas naiste arvus, kes töötavad, kui neil on ülalpeetavaid, ja lisaks ka meeste ja naiste vahelises vastustuse jagamises pereelus.

Lisaks ei tohi me unustada ka naiste rolli Euroopa põllumajanduses ja nende panust sellesse: üks kolmandik põllumajandustöötajast on naised. Nad on tihti tasustamata ja ilma piisava sotsiaalse kaitseta, sest teevad tööd talumajapidamistes, mis annavad toitu nende oma pereledele.

Minu arvates peab Euroopa Parlament toetama algatust, mis soodustaks naistevastase vägivalla seire Euroopa keskuse rajamist ning sellest tulenevalt ohvrite kaitsele suunatud Euroopa õigusakte ning lisaks ka võrdseid õigusi soodustava organi asutamist ÜRO tasandil.

Sirpa Pietikäinen (PPE), kirjalikult. – (FI) Austatud juhataja, kallid kolleegid! Sooviksin tänada Marc Tarabellat raporti eest, mis käsitleb soolist võrddõiguslikkust Euroopa Liidus. Sooline ebavõrdsus tööturul kajastub asjaolus, et naised saavad ikka veel 80 senti iga euro kohta, mille mehed saavad sama töö tegemise eest. Võrdse palga saavutamiseks on meetmed olemas ja nüüd on aeg need tegelikult praktikasse rakendada. Näiteks tuleks teha kohustuslikuks töökoha nõudmiste hindamine ja palk tuleks määrata sellest lähtuvalt. Sanktsioone tuleks kehtestada tööandjatele, kui töökoha jaoks nõuetekohast võrddõiguslikkuse kava koostatud ei ole. Naised ei peaks puutuma kokku karjääritakistustega ega nägema, kuidas nende karjääriareng nende soo pärast peatub. Nii ettevõtted kui avalik sektor peab pöörama enam tähelepanu selle tagamiseks, et tippkohtadel on rohkem naisi. Kui Euroopa Komisjon moodustakse, peaks iga liikmesriik pakkuma volinikena välja nii mehi kui naisi. Nagu raportis öeldakse, on samuti probleeme töö ja pereelu ühitamisega, mis puudutavad soolist võrddõiguslikkust tööelus. Avalike teenuste arendamine hooldusvõimaluste täiustamiseks ja vanemapuhkuse suurem rakendusala on moodused sooliste erinevuste tasandamiseks tööturul. Euroopa Liidul on vaja sotsiaalset regulatsiooni. EL on juba alustanud tööd võrdsema Euroopa poole: Euroopa naiste staatus on tunduvalt paranenud, tänu ELi õigusaktidele. Liit liigub võrdsuse küsimustes õiges suunas, kuid asjad ei juhtu iseenesest: tulevikus on meil vaja tugevamat ELi sotsiaalset mõõdet, tagamaks võrdsemat ja sotsiaalsemat liitu kui kunagi varem.

Daciana Octavia Sârbu (S&D), kirjalikult. – (RO) Sooline võrddõiguslikkus on Euroopa Liidu aluspõhimõtteid. Ses suhtes on aastate jooksul tehtud tunduvalt edusamme. Ent liikmesriikide vahel on ikka veel märkimisväärsed lahknevusi, mis puudutab tehtud töö eest võrdse tasu pakkumist, juhtimiskohti täitvate naiste arvu ning tööturul naiste protsenti. Kehtivatest ELi õigusaktidest hoolimata näeb liikmesriikides ikka veel erinevust, keskmiselt 15–17%, meeste ja naiste teenitud palga vahel. Selle põhjus on, et naistel on kehvasti tasustatud töökohad või nad töötavad osalise tööajaga. Naiste töötasu ja pensioni vähenemise tulemusena eluaja jooksul, põhjustavad antud palgalõhed eakate naiste seas vaesust. 21% 65-aastastest või vanematest naistest on kaitsetud vaesuse ohu ees, võrreldes 16% meestest antud olukorras. Soolise võrddõiguslikkuse tagamiseks peavad liikmesriigid vahetama häid tavaid soolise võrddõiguslikkuse tagamise osas. Lisaks sooviksin rõhutada vajadust hariduskavade järele koolides, et vältida naistega seostuvate stereotüüpide pärandit.

Livia Járóka (PPE), kirjalikult. – (HU) Olulisim ülesanne Euroopa Liidu soolise võrddõiguslikkuse soodustamise poliitika osas on tänavu lõppeva nelja-aastase ajakava õnnestumiste ja nurjumiste hindamine ning uue strateegia üldjoonte visandamine. Järgmine aasta algavad juhised peavad rõhutama – nagu käesolevgi – mitmekordse ja n-ö valdkondliku diskrimineerimise nähtust, samas suuremat tähelepanu pöörates rahvusvahemuste olukorra naiste õigustega seonduvatele tahkudele. Raport toob õigesti välja üleilmse majanduskriisi kahjulikud tagajärjed naiste olukorrale, iseäranis mis puudutab töökohti ja soopõhist palgalõhet. Ülioluline on seetõttu, et uus strateegia arvestaks sooliste võrdsete võimaluste olulisust, kuna sooline diskrimineerimine ei ole mitte ainult ebaõiglane, vaid pärsib majandust. Liikmesriikidel ja asjasse puutuvatel ettevõtetel tuleb soovitada tungivalt seetõttu ühest küljest lülitama oma kriisiga toimetuleku strateegiasse soolise võrddõiguslikkuse arvestamist ja teisest küljest hoiduma sooliste võrdsete õigustele kahjulikest finantspiirangutest. Pärast 2010. aastat jõustuvad juhised peavad säilitama eelneva strateegia prioriteedid, sealjuures suurema fookusega vaesuse ja sotsiaalse tõrjutusega võitlemist puudutavatele tahkudele, eriti sellele teemaatikale pühendatud Euroopa aastal. Uus strateegia peab olema konkreetne tegevuskava realistlike, kontrollitavate eesmärkidega. Lisaks on tarvis Euroopa Komisjoni ja liikmesriikide vahel nende rakendamise osas palju tõhusamat koordineerimist.

17. Järgmise istungi päevakord (vt protokoll)

18. Istungi lõpp

(Istung lõppes kell 22.50)